

Lovastusa Memorandum

8. kiadás – 2015. április

Hivatkozással a 2015. évi Általános Szabályzatra, a Lovastusa, a Díjlovagló és a Díjugrató Szabályzatokra és Állatorvosi Szabályzatra.

Printed in Switzerland
Copyright © 2015 Fédération Equestre Internationale
Reproduction strictly reserved

Fédération Equestre Internationale

HM King Hussein I Building

Chemin de la Joliette 8

1006 Lausanne

Switzerland

t + 41 21 310 47 47

f +41 21 310 47 60

e info@fei.org

www.fei.org

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	5
3.I. Fejezet	6
Nemzetközi versenyek szervezése	6
1. Versenynaptár – 112. Cikkely.....	6
2. KIÍRÁS.....	6
3. FEI ILLETÉKEK.....	6
5. A BÍRÓI TESTÜLET JELENLÉTE.....	7
6. HIVATALOS SZEMÉLYEK KINEVEZÉSE.....	7
7. A VERSENY HELYSZÍNÉNEK ELRENDEZÉSE.....	8
8. GYAKORLÓ ÉS MELEGÍTŐPÁLYÁK.....	8
9. Istállók (Állatorvosi Szabályzat 1023. Cikkely).....	9
10. MEGHÍVÁSOK ÉS KÖLTSÉGEK.....	10
11. SZÁLLÁS.....	11
12. SZÁLLÍTÁS.....	11
13. NEVEZÉSEK (509. cikkely), MINŐSÜLÉSEK (5. fejezet) ÉS REGISZTRÁCIÓ (500.2.4 cikkely)	11
14. IDŐBEOSZTÁS.....	12
15. KOMMUNIKÁCIÓ A VERSENYZŐKKEL.....	13
16. Lovasok Képviselőjének kinevezése.....	14
17. Lovak azonosítószáma.....	14
18. Program.....	14
19. Nemzetek sorsolása (531.3 Cikkely).....	15
20. Lovasok indulási sorrendjének meghatározása.....	15
21. Állatorvosi vizsgálatok, Lószemlék, Lóútlevel ellenőrzés	15
22. Lovak dopping-ellenes és gyógyszer kontroll tesztelése (EADCMP).....	16
23. Sajtó.....	16
24. A verseny értékelése.....	17
25. Jelentések a FEI-nek.....	17
26. Orvosi ellátás.....	17
4.II FEJEZET DÍJLOVAGLÁS	19
1. Rész - Technikai szempontok	19
1. Talaj.....	19
2. Díjlovagló négyszög.....	19
3. Bírói bódék.....	20
4. Eredményszámító iroda és az eredmények számítása.....	20
5. Bemelegítő pálya, Gyakorló pályák, Szoktatási idők.....	21
2. RÉSZ - ADMINISZTRATÍV SZERVEZÉS & SZABÁLYOK BETARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE	22
1. Hivatalos Személyek.....	22
2. Dokumentumok.....	22
3. DÍJLOVAGLÓ FELADATOK VÁLASZTÁSA, IDŐBEOSZTÁS, ÉS A STARTOK KÖZTI IDŐKÖZ	22
4. A díjlovagló négyszög őrzése.....	23
5. Orvos, Állatorvos, Patkolókovács, Mentő.....	23
6. Kommunikáció.....	23
7. Csengő & Stopper óra.....	23
8. Ruházat és felszerelés.....	24
9. Melegítő Steward & Beengedő.....	28
10. Tesztlovas (Guinea Pig) – nem kötelező.....	28
11. Eredményjelző táblák.....	28
12. Az eredmények közzététele.....	28
13. Útmutató a Szabályzat alkalmazásához.....	29
5.III. Fejezet	32
TEREP RÉSZFELADAT	32
1. RÉSZ – TECHNIKAI SZEMPONTOK	32
1. A pálya technikai átvétele és megnyitása	32
2. Technikai szempontok	33
3. Kockázatkezelési útmutató – Terep akadályok.....	35
2. Rész – Adminisztratív szervezés & Szabályok	35

1. Hivatalos Személyek.....	35
2. Dokumentáció.....	36
3. Felszerelés ellenőrzés.....	37
4. Időmérés.....	37
5. Eredményszámító iroda.....	37
6. Az eredmények közzététele.....	37
7. Kontroll és kommunikáció.....	38
8. Ügyeletes szolgálatot.....	39
9. Létesítmények a közönség számára.....	40
10. A terep főpróbája	40
11. Útmutató a Szabályzat alkalmazásához.....	40
6.IV. Fejezet	44
DÍJUGRATÁS.....	44
1. Rész – Technikai szempontok	44
1. Pálya területe.....	44
2. Pálya.....	44
3. Akadályok.....	44
4. Jelzések	45
5. Tartalék anyagok.....	45
6. Bírói torony.....	45
7. A pálya átvétele.....	45
2. Rész – Adminisztratív szervezés & szabályok	45
1. Hivatalos Személyek.....	45
2. Pályarajz.....	46
3. Pályanézés.....	46
4. Időmérés.....	46
5. Fotózás.....	46
6. Csengő és stopperóra.....	46
7. Belovaglás a pályára.....	46
8. Orvos, Állatorvos, Patkolókovács, Mentők & Ló-Mentők.....	46
9. Eredmények közzétele és közzététele.....	46
10. A Bírói Testület.....	47
11. Melegítő Chief Steward.....	47
12. Indulási sorrend.....	47
13. Útmutató a Szabályzat alkalmazásához.....	47
7.V. FEJEZET DÍJÁTADÁS.....	48
1. Díjátadási Ceremónia.....	48
8.I. MELLÉKLET – A LÓSZEMLE ELRENDEZÉSE.....	49
1. A felvezető terület elrendezése és a szükséges eszközök.....	49
2. Személyi Követelmények.....	50
3. Előzetes bírói egyeztetés.....	50
4. Időbeosztás, felvezetés sorrendje.....	50
5. Konferálás.....	51
6. Lóadat nyomtatvány (Lásd VI. Melléklet).....	51
7. A Lószemle lebonyolítása.....	51
8. Eljárás a Holding Boxban.....	52
9. Holding Boxból visszatért ló újra szemlézése.....	52
9.II. MELLÉKLET - LOVASTUSA TD JELENTÉS.....	53
10.III. MELLÉKLET – ÚTMUTATÓ A FEGYELMI MEGHALLGATÁSOKHOZ.....	55
1. Utalások az Általános Szabályzatban.....	55
2. Általános tudnivalók.....	55
3. Sárga Figyelmeztető Lap	55
4. A meghallgatás előkészítése és elrendezése.....	56
5. A fegyelmi meghallgatás menete	56
6. Útmutató a büntetésekhez.....	57
7. Mi a megfelelő büntetés?.....	57
11.IV. MELLÉKLET – ÚTMUTATÓ A VERSENYZŐK KÉRDÉSEINEK, PANASZAINAK KEZELÉSÉHEZ.....	58
1. Hivatkozások az Általános Szabályzatban.....	58
2. A felvilágosítás kérés kezelésének módja.....	58
3. A meghallgatás elrendezése és előkészítése.....	58
4. A meghallgatás menete.....	58

5. Fellebbezés.....	59
6. Megjegyzések.....	59
12.V. MELLÉKLET – ÚTMUTATÓ KEDVEZŐTLEN IDŐJÁRÁSI KÖRÜLMÉNYEK (HŐSÉG, MAGAS PÁRATARTALOM) ESETÉN TEENDŐ INTÉZKEDÉSEKRŐL.....	60
1. Útmutató a lovasokkal kapcsolatban.....	60
2. Útmutató lovakkal kapcsolatban.....	60
3. A klimatikus viszonyok monitorozása.....	62
13.VI MELLÉKLET– MUNKALAP PÉLDÁK.....	65
1. Időmérő lapok.....	65
2. TEREK UGRÓ EREDMÉNYEK.....	66
3. Terepakadályok analízise / Eredeti eredménylap	67
4. Díjugrató akadály analízis / Eredeti eredménylap	68
5. VÉGEREDMÉNY EREDETI EREDMÉNYLAP.....	69
.....	69
14.VII. MELLÉKLET – TECHNIKAI KÜLDÖTT ÉS VERSENYRENDEZŐ ELLENŐRZŐ LISTA.....	70
15.VIII. MELLÉKLET – MÉDIA ÚTMUTATÓ	78
1. Sajtószolgálat.....	78
Operatív határidők.....	78
2. Sajtólétesítmények.....	80
Sajtóközpont.....	80
16.IX. MELLÉKLET – SÚLYOS BALESET.....	83
1. Általános tudnivalók.....	83
2. A Bírói Bizottság Elnökének szerepe.....	83
17.X. MELLÉKLET - FEI SÚLYOS BALESET KEZELÉSI TERV (SBKT).....	84
1. Bevezetés.....	84
2. Súlyos balesetek kezelése	84
3. Súlyos Baleset Kezelő Csoport (SBKCS).....	85
4. Találkozóhely.....	86
5. Telefonszámok	87
6. Média kommunikáció.....	87
7. Közlemény példák.....	88
8. Jelentés, záró értekezlet.....	90
9. A Verseny Szervező HIVATALOS FELJEGYZÉSE	91
10. Mintakérdések és válaszok.....	92
18.XI. MELLÉKLET – IDŐBEOSZTÁS PÉLDA.....	93
19.XII. MELLÉKLET – VERSENYZŐK HIVATALOS ELIGAZÍTÁSA.....	95
20.XIII. MELLÉKLET – AKADÁLYBÍRÓK ELIGAZÍTÁSA.....	96
21.XIV. MELLÉKLET – EREDMÉNYEK KÖZZÉTÉTELE.....	98
22.ANNEX XV – EASY REFERENCE ORGANISATIONAL CHARTS.....	100

1. BEVEZETÉS

- A. A Memorandum nem szabályzat; a FEI Lovastusa Bizottságának szakmai irányításával, azzal a céllal jött létre, hogy a Nemzetközi Versenyek Szervező Bizottságai, Hivatalos Személyei, Felelős Személyei és Versenyzői számára a Lovastusa Versenyek szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos részleteket tisztázza.
- B. A Memorandumban lévő bármely ellentmondás vagy nem koherens leírás esetén a hatályban lévő Lovastusa Szabályzat érvényes.
- C. Egy Nemzetközi Verseny szervezése összetett feladat: nélkülözhetetlen a hozzáértő Szervező Bizottság, amely minden feltételt biztosít a verseny zökkenőmentes lebonyolításához. A FEI Hivatalos Személyeknek (Bírói Testület, Fellebbviteli Bizottság, Állatorvosi Bizottság, Technikai Küldött, Pályaépítő, Chief Steward) pontosan meghatározott szerepük van. Ugyanakkor a verseny sikerének és szabályosságának szempontjából feltétlenül fontos, hogy a FEI Hivatalos Személyek, és a Szervező Bizottság (SzB) teljes összhangban tevékenykedjenek.
- D. A Memorandum témái a lehető legszorosabban követik a Lovastusa Szabályzat pontjait. A Szabályzatban egyértelműen tárgyalt kérdésekre nem tér ki, ugyanakkor bizonyos szabályok értelmezéséhez útmutatást ad.
- E. A Memorandumot a FEI Alapszabályával, Általános Szabályzatával, a Lovastusa Szabályzattal, a Díjugrató Szabályzattal, a Díjlovagló Szabályzattal, az Állatorvosi Szabályzattal, valamint a lovakra vonatkozó dopping szabályzattal (EADCMRs) együtt kell értelmezni. A FEI honlapon megjelent változások rendszeres ellenőrzése elengedhetetlen.
- F. A szabályzatok nem térnek ki minden eshetőségre. Előre nem tervezett, vagy kivételes esetekben a Bírói Testület (vagy a Fellebbviteli Bizottság) dolga, hogy a TD-vel konzultálva döntést hozzon, a sport szellemiségének figyelembevételével, és a lehető legjobban közelítve a FEI Általános Szabályzat és a Lovastusa Szabályzat céljaihoz.
- G. A Szabályzatokat minden esetben szigorúan be kell tartani, minden FEI hivatalos versenyen el kell érni a minimálisan meghatározott színvonalat. A Memorandum tartalmaz jó néhány ajánlást a „legjobb megoldásokra”, amelyeket a négycsillagos versenyeken, és a jelentősebb Bajnokságokon kell alkalmazni.
- H. A FEI ugyanakkor tisztában van azzal, hogy az új és/vagy alacsonyabb kategóriájú versenyeken nincs mindig lehetőség a legjobb megoldásokat alkalmazni minden tekintetben (a költségek, vagy egyéb gátló tényezők miatt). Az elsődleges szempont minden Hivatalos Személy és a SzB számára a lovak biztonsága, és a lovak jóléte kell, hogy legyen, e két szempont után rögtön a fair play biztosítása következik.
- I. A FEI honlapján további értékes információk találhatóak, pl. Útmutató a Lovastusa Pályaépítéshez, Kockázatkezelési dokumentum, Steward Kézikönyv, stb....

2.

3.I. Fejezet

NEMZETKÖZI VERSENYEK SZERVEZÉSE

1. Versenynaptár – 112. Cikkely

- a) Nemzetközi Lovastusa Verseny rendezéséhez minden esetben a rendező ország Lovas Szövetségének kell engedélyt kérni a FEI-től. A kérelemnek tartalmaznia kell a verseny helyszínét, időpontját, és kategóriáit (azaz, 1,2,3, vagy 4 csillagos, ifi, vagy junior, stb.), rövid (CIC), vagy hosszú (CCI) formátumát.
- b) 3 csillagos versenyeket legkésőbb a tervezett verseny időpontját megelőző év október 1-ig be kell jelenteni. Nyomatékosan ajánlott minél hamarabb bejelenteni a versenyt (a FEI nem ró ki versenynaptárral kapcsolatos díjat abban az esetben, ha november 1-ig megváltoztatják a verseny időpontját, vagy törlik a versenynaptárból). A késve érkező jelentkezéseket egyénileg bírálják el, de minden érdekelt ország szövetségének beleegyezése kell a verseny engedélyezéséhez. A négycsillagos versenyekkel kapcsolatban lásd: Lovastusa Szabályzat E Melléklet.
- c) A Nemzeti Szövetségtől kapott kérelem alapján a verseny megjelenik a FEI hivatalos versenynaptárában, de a verseny időpontját és kategóriáját csak a novemberi Bűró ülés után erősíti meg, és fogadja el a FEI.
- d) 1 és 2 csillagos versenyek (az Általános Szabályzatban CIM-ként besorolt versenyek) esetén szintén ajánlott a fenti eljárás betartása, de ilyen versenyeket a FEI engedélyével bármikor be lehet tenni a FEI Hivatalos Versenynaptárába.

2. KIÍRÁS

- a) A Szervező Bizottságok (SzB) a Nemzeti Szövetségüktől kapott ellenőrző lista alapján tudják elkészíteni a kiírást. A kiírást legkésőbb 16 héttel a verseny időpontja előtt el kell küldeni a FEI-nek (de lehetőleg sokkal korábban!).
- b) Minden Nemzetközi Verseny esetén a kiírást, és minden tudnivalót, rendelkezést és megjegyzést a FEI hivatalos nyelven, angolul kell leírni, vagy elmondani, a rendező ország hivatalos nyelvén kívül. Kivéve, ha minden résztvevő azonos nyelven beszél.
- c) A FEI honlapján további hasznos információkhoz juthatnak a szervezők.

3. FEI ILLETÉKEK

A SzB a következőket köteles kifizetni:

- a) Versenynaptár díj, akkor, amikor a verseny már hivatalosan szerepel a FEI Versenynaptárában;
- b) A FEI-nek fizetendő illeték a felajánlott pénzdíjak alapján;
- c) Azokban a régiókban, ahol a gyógyszer kontroll program (EADCMR) kötelező (I. és II. csoport), hozzájárulást kell fizetni az EADCMR programhoz.
- d) Három- és négycsillagos versenyeken fizetni kell a TD díját.
- e) A befizetendő díjak mindenkor mértékét a FEI évente közzéteszi a honlapján, emellett elérhető kell, hogy legyen Nemzeti Szövetségeknél is.

4. FEI SZABÁLYZATOK, SZABÁLYOK ÉS A JOGI RENDSZER

- a) A FEI meghatározza mindazokat a technikai és adminisztratív szabályokat, amelyek minden Nemzetközi Lovastusa Versenyre érvényesek.

- b) A Szervezőknek tudatában kell lenniük azzal, hogy létezik egy jól felépített jogi rendszer a Nemzetközi Versenyeken felmerülő kifogások és panaszok megoldására. Ezt a FEI Általános Szabályzat VIII. fejezete határozza meg.
- c) A versenyzők (és szervezők) valamint a jogi rendszer közötti legfontosabb közvetítő közeg a Bírói Testület, amely teljes körű felelősséggel rendelkezik a bíraskodást illetően. A Bírói Testület feladatait az Általános Szabályzat (159. cikkely), valamint a Lovastusa Szabályzat (515. cikkely) rögzíti.
- d) Lovastusa versenyeken, ha a Bírói Testület tagjai szerint valamely ügyben megbeszélés és szavazás útján kell döntenet, a szokások szerint egyszerű többségű titkos szavazással döntenek.

5. A BÍRÓI TESTÜLET JELENLÉTE

- a) Lovastusa Versenyeken (CCI vagy CIC) a Bírói Testület - attól függően, melyik esemény van korábban - egy órával az első lószemle, vagy egy órával az első díjlovas start előtt kezdi meg, és fél órával a végeredmény kihirdetése után fejezi be a bírói tevékenységét.
- b) A Bírói Testület első hivatalos feladata Lovastusa Versenyeken (CCI és CIC) a tereppálya megtekintése és átvétele.
- c) A bírói tevékenység a végeredmények nyilvánosságra hozatala után 30 perccel fejeződik be. (Ezen időtartam a harminc perc alatt helyesen benyújtott esteleges óvások esetén a probléma korrekt megoldásához szükséges bármilyen hosszú időtartamra kitolódhat.)
- d) CIC versenyeken az utolsó szám gyakran a terepverseny, ezen merül fel a legtöbb olyan kérdés, amellyel kapcsolatban a Bírói Testületnek és a TD-nek döntenie kell.
- e) Ha nem bajnokságról, vagy sorozatról-döntőről van szó, a Bírói Testületnek a Fellebbviteli Bizottság bizonyos feladatait is be kell töltenie, melynek tevékenységi időtartama meghaladja a Bírói Testület tevékenységének időtartamát.
- f) Ezért, hogy a versenyt a szabályoknak megfelelően rendben be lehessen fejezni, a Bírói Testület minden tagjának (akár CIC, akár CCI verseny), a helyszínen kell maradnia a bírói tevékenység végéig.

6. HIVATALOS SZEMÉLYEK KINEVEZÉSE

- a) A Bírói Testület tagjait, a TD-t, a Pályaépítőt, az Állatorvos Küldött(ek)-et, a Chief Stewardot és a Fellebbviteli Bizottságot a FEI Lovastusa Szabályzatának (513. cikkely) megfelelően kell kinevezni.
- b) A kinevezésekkel kapcsolatos követelményeket az határozza meg, hogy hány csillagos a verseny, illetve milyen kategóriájú a verseny (bajnokság, CCIO, CCI, CIC, stb.) A SzB-nak át kell tanulmányoznia az érvényben lévő FEI szabályokat, mielőtt felkéri a hivatalos személyeket.
- c) Nem jelölhet ki a SzB két egymás követő évben ugyanolyan összetételű Bírói Testületet. Egy versenyen ugyanaz a személy legfeljebb három egymás utáni évben lehet TD. A TD-k számát az határozza meg, hány kategória van, illetve hány versenyző indul az adott versenyen.
- d) A SzB-nak minden három és négycsillagos versenyen ki kell jelölnie egy TD asszisztent. Ugyanakkor hasznos, ha minden versenyre nevez ki a SzB TD asszisztent.

- e) Ez a TD-re háruló egyre növekvő munka megosztását hivatott elősegíteni, főleg olyan esetekben, ahol egyszerre több kategória is van; ugyanakkor a gyakorlatlanabb TD-k képzésének nélkülözhetetlen részét is szolgálja.
- f) Ha előre nem állapodott meg a SzB és a TD asszisztens másképp, az asszisztensnek saját magának kell fizetnie az utazási és szállásköltségét; a SzB feladata, hogy segítsen neki szállást találni.

Különösen oda kell figyelni arra, hogy olyan Hivatalos Személyek kerüljenek kinevezésre, akik egységes csapatot képesek alkotni, és akikkel a SzB hatékonyan tud együtt dolgozni. Ezen belül nem lehet eléggé kihangsúlyozni a steward csapat szerepét.

7. A VERSENY HELYSZÍNÉNEK ELRENDEZÉSE

- a) A versenyhelyszín elrendezése során nem csak a pályákra, az istállók területére, valamint a gyakorló pályákra kell figyelemmel lenni, de gondolni kell a lovak mozgására, a gyalogos nézőkre és a területen mozgó járművekre is.
- b) Ki kell jelölni azokat a területeket, ahol a lovak mozoghatnak – azaz olyan csatornákat, amelyeken a lovak az istállótól a kijelölt gyakorló pályákra, a versenypályákra, az terep startjához, céljától, stb. tudnak menni. A nézők biztonsága miatt ne keveredjen a nézők és a lovak útvonala.
- c) Szintén gondoskodni kell arról, hogyan jutnak ki a lóápolók pl. a melegítő pályákhoz, a terep startjához és céljához, legfőképp a terepverseny napján.
- d) Ezen felül meg kell oldani, hogy az ügyeletes járművekkel (mentő, állatorvos, pályaszolgálat) minden pályára, és a terep minden akadályához oda lehessen jutni.

8. GYAKORLÓ ÉS MELEGÍTŐPÁLYÁK

- a) A Szabályzat szerint megfelelő területet kell biztosítani. A rendelkezésre álló területek nagysága természetesen versenyhelyszínenként változik.
- b) A terepszakaszc elótt díjugrató típusú és fix akadályok is szükségesek a melegítőpályára. Emellett ki kell jelölni olyan területet is, ahol galoppozni lehet a lovakkal. Ennek helyéről a Pályatervező és a TD ad tanácsot a SzB-nak.
- c) A SzB-nak szem elótt kell tartania, hogy a versenyhelyszínen elhelyezett lovastusa lovak számára biztosítani kell, hogy terepen sétálhassanak, és idomító, ugró edzést is kaphassanak.
- d) **Megjegyzés:** a verseny ideje alatt (és három nappal elótte) csak az a személy lovagolhatja a lovat munkában, aki versenyzik vele. A lóápoló jártathatja, **hosszú száron** lovagolhatja. Tisztázni és alkalmazni kell a különbséget a „lovaglás munkában” (az idomítottsági állapot és az ugró teljesítmény fenntartása, vagy javítása) és a „jártatás” (a kondíció fenntartása) között.
- e) A FEI Chief Steward felel a stewardok közti munkamegosztásért, és a gyakorló és melegítő pályák felügyeletéért az idevonatkozó Szabályok, Útmutatások, Steward Kézikönyv stb. alapján.
- f) Nem szükséges minden ló minden egyes mozdulatát figyelniük a stewardoknak, főleg nem, amikor sétálnak, galoppoznak, stb. Viszont véletlenszerű ellenőrzésekkel elejét kell venni a szabálytalanságoknak.
- g) A melegítő négyszögek számát a Memorandum II. részében tárgyaljuk.

I. Fejezet – Nemzetközi Versenyek szervezése

- h) Általában a stewardok elérhetősége szerint szokás kijelölni egy bizonyos időtartamot, amikor a gyakorló akadályokon lehet ugratni. A SzB-nak arra kell törekednie, hogy a kijelölt idő elég legyen a versenyzők számára – pl. kétszer egy nap, másfél – két óra a díjlovaglás előtt és közben; és legalább 30 perccel a díjugrató vizsga előtt.
- i) Szintén ajánlott néhány cavaletti és kis X kihelyezése a gimnasztikázáshoz, közel, de elkülönítve a normál bemelegítő akadályokhoz.
- j) Hozzászoktatás a díjlovagló négyszöghöz. Annak érdekében, hogy a díjlovaglás megkezdése előtt a lovak hozzászokjanak a díjlovaglás helyszínéhez, a SZB kijelölhet egy olyan időszávot, amikor a lovasok és/vagy lóápolók lóháton, vagy a lovat kézen vezetve lépésben körbesétálhatnak a díjlovagló négyszög körül. Négyévszakos talaj esetén a SzB arra is engedélyt adhat, hogy a lovakat (kizárólag a versenyen induló lovas) a díjlovagló négyszögon kívül, vagy akár belül is lovagolja idomítás céljából.

KIVÉTELES ESETEK (536. CIKKELY)

Kivételes esetekben a Bírői Testület – a ló és a sportág érdekeit szem előtt tartva - engedélyezheti a lovasnak, hogy „tiltott” területen lovagoljon. Ilyen kivételes eset lehet:

- a) Ha a díjlovagló négyszög – nem szokványosan – fedeles lovardában van.
- b) A díjugrató pályán, a versenyzők felvonulása során.
- c) A Bírői Testületnek minden esetben minden versenyző számára egyenlő elbánást kell biztosítania.

9. Istállók (Állatorvosi Szabályzat 1023. Cikkely)

9.1 Általános Szabályok

- a) Ha lehetséges minden lovat a verseny területén kell elszállásolni. Nyugat – Európában a ló szállás többnyire istálló (mobil, vagy állandó), de máshol, a helyi szokások szerint másfajta elhelyezés is lehetséges. Jelen pont az istállós elhelyezésre vonatkozik, de a **biztonságos** elhelyezéssel és a versenyzők **egyenlő elbánásával** kapcsolatos követelményeknek minden esetben meg kell felelni.
- b) CCI versenyeken a lovaknak a hivatalos ló szállást kötelező használni. CIC versenyeken nem minden esetben szükséges a verseny helyszínén felállított istálló, hiszen az egy napon tartott versenyeken a lovakat gyakran egyáltalán nem istállózják. Ugyanakkor az állatorvosi és a felügyeleti (steward) szemlék az istállóban elhelyezett, és a nem istállózott lovakra ugyanúgy érvényesek (Állatorvosi Szabályzat 1023.IV.10.).
- c) Az istállóknak meg kell felelniük a helyi egészségügyi és biztonsági hatóságok követelményeinek. Rendelkezésre kell, hogy álljon megfelelő tűzoltó felszerelés, ki kell jelölni, és akadálymentesen kell tartani a vészkijáratokat. A helyes istállóhasználatra fel kell hívni a résztvevők figyelmét – jól látható „Tilos a dohányzás” feliratot kell elhelyezni azt istállóban, fel kell hívni a figyelmet, hogy a placcot hagyják szabadon, és hogy a lopások elkerülése végett semmilyen értéket ne hagyjanak elöl.
- d) Az istállókat (különösen a mobil istállókat) ellenőrizni kell a felépítmény biztonságossága és megbízhatósága szempontjából.
- e) Az istállótól távolabb biztosítani kell elkülönítő boxot, valamint a dopping vizsgálati boxokat, (pata)mosót slagokkal, és tároló lehetőséget a felszerelések és a takarmány számára.
- f) Az istálló területét és környékét úgy kell kialakítani, hogy rendben lehessen tartani, valamint, hogy a közönség ne tudjon bejutni és, hogy éjszakára le lehessen zárni.

- g) Ki kell jelölni egy istálló mestert és néhány stewardot, akik segítenek a versenyzőknek.
- h) Az istállóhasználat hatékonysága nagymértékben növelhető „Beléptető kontroll” rendszerrel, amely kijelöl egy „biztonsági zónát”. Ennek megléte CCI 3/4 csillagos versenyeken kötelező (a pontos megfogalmazást lásd: Állatorvosi Szabályzat 1023. V.). Minden más versenyen opcionális; hiánya azonban nem menti fel a SzB-ot az egyéb, a től g bekezdésig meghatározott kötelezettségei alól.

9.2 Istálló biztonság: lásd Állatorvosi Szabályzat 1023.V. Cikkely

Az alább leírt istálló biztonsági intézkedések minden versenyen kötelezőek, kivéve a CCI2*, CCI1*, CIC3*, CIC2*, CIC1* versenyeket.

9.3 Az istállózásra vonatkozó minimális követelmények

Az alábbi követelmények érvényesek minden versenyen, ettől eltérni egynapos versenyek esetén lehet.

- a) Biztosítani kell a versenyen résztvevő lovak számára egy Kijelölt Istálló Területet a verseny helyszínén belül. Az istálló területét szükség esetén körbe kell keríteni, a területet az Állatorvos Küldött, vagy a Külföldi Állatorvos Küldött jelöli ki.
- b) A Kijelölt Istálló Területet 24 óras felügyelet alatt kell tartani, vagy a stewardok által, vagy a stewardok vezetésével.
- c) Az Állatorvosi Szolgálat Vezetőjének (VSM) vagy a Kezelő Állatorvosnak (TV) és az Állatorvosi Bizottságnak (VC) vagy Állatorvos Küldöttnak (VD) elérhetőnek kell lennie, hogy az Állatorvosi Szabályzatban meghatározott állatorvosi eseteket ellássák és felügyeljék.
- d) Kizárólag az Állatorvosi Szabályzatban meghatározott személyek léphetnek a Kijelölt Istálló Területre.
- e) Az Állatorvosi Szabályzatban leírt biológiai biztonsági intézkedéseknek megfelelően az alábbi istállózási szabályokat kell betartani:
  - a. A versenyre érkező lovakat el kell különíteni a helyi lovaktól.
  - b. Az azonos országból érkező lovakat együtt kell elhelyezni: ki kell jelölni az istállóban olyan blokkokat, ahol az azonos régióból, országból érkező lovak vannak elhelyezve (pl. 2 blokk az európai lovak számára, 1 blokk az észak-amerikai lovaknak, 1 blokk az ausztrál/új-zélandi lovaknak, stb.)
  - c. A lóinfluenza ellen nem vakcinázott lovakat az Állatorvosi Szabályzat értelmében el kell különíteni a vakcinázott lovaktól: a nem vakcinázott lovak nem kapnak engedélyt arra, hogy FEI istállóba lépjenek.
- f) Önmagában az a tény, hogy a SzB nem tudja biztosítani a megfelelő Kijelölt Istálló Területet, nem jelenthet felmentést az EADCMRs szabályok betartása alól.
- g) A lovak nem hagyhatják el a verseny kijelölt helyszínét a verseny teljes időtartama alatt, kivéve, ha azt az Állatorvosi Bizottság (VC) vagy az Állatorvos Küldött (VD) engedélyezi.
- h) Az Állatorvosi Szabályzat és az EADCMRs alapján ellenőrzés, doppingvizsgálat alatt álló lovak kötelesek a verseny helyszínén maradni.

10. MEGHÍVÁSOK ÉS KÖLTSÉGEK

- a) Minden meghívást a Nemzeti Szövetségnek küld a rendező ország Szövetsége (nem egyéni versenyzőknek).
- b) A FEI Lovastusa Szabályzat és Általános Szabályzat tárgyalja a meghívásokra és költségekre vonatkozó szabályokat.

- c) A Szabályzatok kimondják, hogy minden versenyzőnek ugyanolyan díjat kell fizetni, de a SzB a külföldi versenyzőknek, azaz azoknak, akiknek más országból kell a verseny helyszínére utazni, megállapíthat más díjakat, mint a hazai versenyzőknek.

11. SZÁLLÁS

- a) A lóápolókat az istálló közvetlen közelében kell elhelyezni. Bajnokságon a szállást a SzB biztosítja; a legtöbb egyéb versenyen a lovasok saját lakókocsiban, vagy a lószállító kamionban alszanak, ilyenkor a tengeren túlról érkező versenyzők lóápolóinak kell szállás biztosítani. A szállásra vonatkozó rendelkezéseket bele kell írni a kiírásba.
- b) A lóápolók akár egy hétig is a verseny helyszínén laknak: ezért biztosítani kell számukra zuhanyzót, WC-t, reggeli, ebéd és vacsora lehetőséget rugalmas időbeosztással.
- c) CCI és CIC versenyzők általában maguknak intézik a szállást (ami lehet saját lakókocsi, vagy a lószállító is), de a SzB-nak segíteni kell a külföldi versenyzőknek szállást rendelni. Bajnokságokon a SzB feladata a versenyzők szállásának intézése – a részleteket lásd a FEI Szabályzatok felnőtt, junior és fiatal lovas bajnokságokra vonatkozó részeiben.
- d) A SzB-nek kell gondoskodni a TD, a Fellebbviteli Bizottság, a Bírói Testület, az Állatorvos Küldött(ek) elhelyezéséről és étkeztetéséről, és rendelkeznie kell a Pályaépítő és más Hivatalos Személyek ellátásáról. A Hivatalos Személyek magánházaknál, vagy hotelban helyezhetők el.

12. SZÁLLÍTÁS

A SzB felelős a TD, a Fellebbviteli Bizottság, a Bírói Testület és az Állatorvos Küldöttek szállításáért, és gondoskodnia kell a többi Hivatalos Személy szállításáról is. A TD felelős a szállásokkal, lószállással, ellátással és szállítással kapcsolatos ügyek elrendezéséért.

13. NEVEZÉSEK (509. cikkely), MINŐSÜLÉSEK (5. fejezet) ÉS REGISZTRÁCIÓ (500.2.4 cikkely)

Nevezések csak a Nemzeti Szövetségektől fogadhatók el.

- a) A TD, vagy az általa kijelölt személy ellenőrzi, hogy minden CCIO/CCI/CIC versenyen induló lónak és lovasnak megvan-e a megfelelő igazolása és minősülése, amelyet a Nemzeti Szövetség állít ki. Ez nem jelenti azt, hogy a TD-nek személyesen kell ellenőrizni a versenyzők minősülését – csak azt kell ellenőriznie, hogy a versenyző rendelkezik-e a Nemzeti Szövetsége igazolásával, amely így felelősséggel tartozik a lovainak és lovasainak adott versenyre minősülésével kapcsolatban. Arról is meg kell győződnie, hogy mind a ló, mind a lovas érvényes regisztrációval szerepel a FEI adatbázisában a verseny évében.
- b) Az igazoló dokumentumnak egyértelműen kell tartalmaznia a FEI-nél elérhető mintában meghatározott információkat. Minden lovas Nemzeti Szövetsége felelős azért, hogy a lovasok időben megkapják ezt az igazoló dokumentumot; a titkárságnak meg kell győződnie arról, hogy a végleges nevezéssel ezek az igazoló dokumentumok is elkészülnek, és így a TD számára elérhetővé válnak.
- c) A felnőtt, fiatal lovas, junior, póni kontinens és világbajnokságok, kupadöntők, valamint a három- és négycsillagos versenyek esetén a FEI mindezt közvetlenül a Nemzeti Szövetségekkel intézi.

- d) Pónik azzal a feltétellel vehetnek részt FEI military versenyeken, hogy mind a ló, mind a lovas a Szabályzatban előírtaknak megfelelően minősült.

1. IDŐBEOSZTÁS

A SzB a TD-vel egyeztetve részletes időbeosztást alakít ki a verseny teljes időtartamára. Az alábbi időpontokat kell meghatározni:

- a) Azt az időpontot, amikor legkorábban lovak érkehetnek a versenyhelyszín istállójába.
- b) Első ló vizsgálat, amelyet a kijelölt állatorvos a lovak érkezésekor hajt végre.
- c) Tereppálya átvétel: a Bírói Testület, a TD és a Pályatervező részvételével (a pálya hivatalos megnyitása előtt legalább egy nappal).
- d) Hivatalos eligazítás a Versenyzőknek (Csapatvezetőknek, ha vannak), ahol mindenről részletes tájékoztatást kapnak a TD-től és a SzB-től. A Bírói Testületnek is jelen kell lennie. Csapatverseny esetén itt - vagy korábban, a Csapatvezetők számára tartott gyűlésen - lehet kisorsolni a résztvevő nemzetek indulási sorrendjét (lásd XII. melléklet).
- e) A tereppálya hivatalos megnyitásának időpontja a Csapatvezetők és a Versenyzők számára, a TD és a Pályatervező általános felügyelete mellett.
- f) Miután a terep nyitva áll, a versenyzők bármely, a tereppályával kapcsolatos felvetésükkel közvetlenül a TD-hez, vagy a Lovasok Képviselőjéhez fordulhatnak, aki szintén a TD-t értesíti a felmerült probléma további intézéséhez.
- g) A pálya megnyitása a közönség számára – milyen intézkedéseket kell tenni kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén (pl. ha nagyon vizes a talaj).
- h) A Fellebbviteli Bizottság vagy a Bírói Testület megbeszélése az Állatorvosi Bizottsággal, ahol megtárgyalják a lóútlevelekkel kapcsolatos esetleges problémákat, szabálytalanságokat.
- i) A Bírói Testület megbeszélése az Állatorvosi Bizottsággal és a TD-vel, az Első Lószemle végrehajtásának módjáról, és az egyéb, közérdeklődésre számot tartó kérdések megbeszélése.
- j) Első Lószemle (CCI versenyeken) a Bírói Testület és az Állatorvos Küldött részvételével. A Lószemle tekinthető a verseny hivatalos kezdési időpontjának. Ne feledjük, ha egy lovas két lovat hoz a versenyre, amelyek közül csak eggyel akar indulni, akkor az „Indulók bejelentésekor” választhat, hogy melyik lóval indul, feltéve, hogy mindkét ló megfelelt az első lószemlén.
- k) Csapatverseny esetén - az indulók bejelentése (a csapatok összeállítása, és a csapattagok sorrendje) a Csapatvezetők által, a TD, a SzB, a Bírói Testület és a Lovasok Képviselőjének jelenlétében.
- l) Tesztlovas bírálata a Bírói Testület által (rendszerint 20-30 perccel az első induló előtt).
- m) A díjlovagló részfeladat időpontja, amely elhúzódhat két, egymást követő napra az indulók számtól függően; egy nap nem lehet több (50/55) indulónál.
- n) Lovasok gyűlése (minden lovas számára, aki részt akar venni) a TD és a Bírói Testület részvételével, a terepnap előtti este. A gyűlés feladata, hogy informálja a lovasokat a terepen bekövetkezett bármilyen késői változtatásról az időjárási körülmények miatt, vagy bármely olyan kérdésről, amelyet a TD és a Bírói Testület fontosnak tart közölni a versenyzőkkel, mielőtt megkezdik a terep részfeladatot.

- o) A terep részfeladat kezdete – betartva minden versenyző között szükséges időköz. A négyperces időköz jól bevált, de ha kevés versenyző van, ötperces időköz is lehet hagyni. A négyperces időköz akkor lehet csökkenteni, ha nagyon tapasztalt a kontroll csapat.
- p) Második Lószemle ugyanazon Hivatalos Személyek részvételével.
- q) A díjugrató pálya átvétele a Bírói Testület, a TD és a Pályaépítő részvételével.
- r) Hivatalos pályabemutató az előírásoknak megfelelően felöltözött lovasok részvételével.
- s) A díjugrató részfeladat kezdete.
- t) A végeredmények hivatalos közzététele.
- u) Díjátadó ceremónia.
- v) Alternatívák a CIC versenyek időbeosztásában.

Míg a CCI versenyeken a verseny részfeladatainak sorrendje meghatározott, a CIC versenyeken a SzB-nak egyéb lehetőségei is vannak. Ezeket és az ezekhez kapcsolódó feltételeket egyértelműen meghatározza a Szabályzat, de röviden összefoglalva:

- A díjugratás lehet a terepverseny előtt vagy után (502.1.3. Cikkely);
- A lószemle lehet sokkal rövidebb és egyszerűbb (524.2.3. Cikkely);

A XI. melléklet tartalmaz egy-egy időbeosztás példát háromnapos versenyre csapatversennyel, és egynapos versenyre.

15. KOMMUNIKÁCIÓ A VERSENYZŐKKEL

Lásd még: Lovastusa Szabályzat F Melléklet

A CCI és CIC versenyek szervezése nagyon összetett feladat, ezért a Versenyzők sokat tehetnek a verseny zökkenőmentes lebonyolítása érdekében. A Versenyzők nyilvánvalóan elsősorban saját érdekeiket tartják szem előtt, de tapasztalataikkal sokat segíthetnek. Ezért mindenkinek (Versenyzők, Hivatalos Személyek, és a SzB) egyformán érdeke, hogy jó legyen a kommunikáció a Versenyzőkkel (és a Csapatvezetőkkel).

a) A verseny előtt

A kiírást, és néhány esetben a szállásról, lószállásról, takarmányról, lóápolókról, közlekedési eszközökről, a szállások közötti távolságról, az istállókról, a gyakorló pályákról, a versenypályákról, és minden egyéb fontos dologról szóló információt el kell küldeni a Nemzeti Szövetségeknek, amelyek eljuttatják ezeket a versenyzőknek.

b) Érkezés a verseny helyszínére

Minden versenyző számára készíteni kell egy információs csomagot, amely tartalmazza a verseny részletes technikai tudnivalóit (lásd a III. fejezetben: Dokumentáció hivatalos személyek számára), karszalagokat és belépőket, étkezési jegyeket, meghívókat, a lovak azonosító számát, stb.

c) A verseny ideje alatt

Ki kell helyezni egy hivatalos üzenőfalat, rendszerint az istállóban, ahová a hivatalos közleményeket ki lehet tűzni: egy másikat ki lehet helyezni egy nagyobb forgalmú helyre (pl. a Versenyiroda mellé).

A levélfiókos rendszer nagyon kényelmes a Csapatvezetőknek szánt információk eljuttatására.

Az első hivatalos kontaktus a Versenyzők és a Hivatalos Személyek, valamint a SzB között a Versenyzők eligazítása (Technikai értekezlet); ezért nagyon fontos, hogy jól előkészített legyen – lásd XII. melléklet.

A kötelező „Lovasok gyűlése” a terepverseny előtti este kiváló lehetőséget ad a Versenyzők, a Hivatalos Személyek és a SzB közötti kommunikációra. Ilyen találkozót már csütörtök estére is lehet szervezni, ahol a tereppálya akadályaival kapcsolatos korai kérdésekkel lehet foglalkozni. A Lovasok Képviselője (lásd 16. pont) sokat segíthet az információáramlásban mindkét irányba. Az az egyértelmű feladata, hogy a lovasok észrevételeit, ötleteit a Hivatalos Személyek felé közvetítse.

16. Lovasok Képviselőjének kinevezése

- a) Minden versenyen, minden kategória esetén (a bajnokságok kivételével) hivatalosan ki kell nevezni a Lovasok Képviselőjét, akinek az a feladata, hogy kapcsolatot teremtsen a lovasok a Bírói Testület és a TD között és, ha lehetséges, javítsa a felek közötti kommunikációt. A Lovasok Képviselőjének kell minden fontos, a lovasokat érintő kérdésben képviselni a Versenyzőket, minden nap találkoznia kell a TD-vel és/vagy a Bírói Testülettel, hogy megbeszéljék a felmerült ügyeket pl. az akadályokkal, a kordonozással, a talajjal kapcsolatban. Rövid időtartamú versenyeken (pl. az egy nap alatt zajló CIC-n) nincs értelme kinevezni Lovasok Képviselőjét. Ebben az esetben a SzB és a Hivatalos Személyek feladata, hogy lovasok észrevételeire még inkább odafigyeljenek.
- b) A Lovasok Képviselőjét a SzB, és a Bírói Testület/ TD jelöli ki. A Lovasok Képviselője egy olyan, a versenyen induló tapasztalt és érett lovas lehet, aki elfogadja a tisztséget.
- c) Olyan versenyeken, ahol nagy az induló létszám, és pl. két szint van, érdemes mindkét szintre kinevezni egy-egy képviselőt (pl. egyet a CCI*** és egyet a CIC**).
- d) Bajnokságokon a lovasokat a Csapatvezetők képviselik.

17. Lovak azonosítószáma

A szervezőknek azonosítószámot kell kiadni az összes versenyre érkező ló számára. Az azonosítószámot ezután a lovaknak minden esetben hordaniuk kell, ha elhagyják az istállót. Az azonosítószámot helyettesíteni lehet a startszámmal.

- a) Olyan versenyen, ahol csak egyéni versenyzők indulnak, az azonosítószám és a startszám meg kell, hogy egyezzen. (Az azonosítószámnak a verseny egész időtartama alatti megtartásának az-az előnye, hogy a verseny során könnyebb beazonosítani a lovat, elkerülhetők az esetleges félreértések.)
- b) Csapatverseny esetén a SzB döntésére van bízva, hogy a startlista meghatározása után kiad-e új számokat az indulóknak, vagy egyszerűen a terep részfeladatra adnak új, startlista szerinti számot a lovasoknak.

Csapatversenyen a szám megváltoztatásának az-az előnye, hogy a nézők és a Hivatalos Személyek könnyebben be tudják azonosítani a díjlovaglásban és terepen induló lovakat, feltéve persze, hogy egy részletes startlista készült az indulókról.

18. Program

Programfüzetet lehet kiadni a verseny rövid leírásával, minimálisan a következő tartalommal:

- A lovagolandó díjlovagló feladatok.
A terep hossza, irama és alapideje
A terep terve rajzokkal és az akadályok leírásával
- A díjugratás akadályainak száma és az iram
- Rövid leírás a hibapontok kiszámításáról
- A lovasok, lovak, tulajdonosok neve és nemzetisége, és a lóval kapcsolatos olyan információk, amelyek számot tarthatnak a közönség érdeklődésére (kor, szín, nem, fajta, tenyésztő ország, korábbi eredmények, származás, stb.)

Mivel a programot jó előre ki kell nyomtatni, nem lehet a versenyzőket indulási sorrendben feltüntetni, ha egyéni és csapat indulók is vannak. Ezért lehetőség szerint ki kell adni a startlistát, amint az elérhető.

19. Nemzetek sorsolása (531.3 Cikkely)

- a) Hivatalos, vagy nem hivatalos csapatverseny esetén a sorsolás nyilvános. Legtöbbször a lovasok Hivatalos Eligazítása a legjobb alkalom erre.
- b) A sorsolás meghatározza a nemzetek indulási sorrendjét az Első és a Második Lószemlén, illetve a startlistában minden blokkon belül a csapatok sorrendjét. Meghatározza azt is, hogy az egyéni indulókat hány lovasonként tehetik be a startlistába a Csapatvezetők.

20. Lovasok indulási sorrendjének meghatározása

20.1 Olyan versenyen, ahol csapatok is indulnak

- a) A startlista összeállítása az indulók bejelentése után történik, az összes Csapatvezető jelenlétében, akiknek meg kell határozniuk a lovasaik sorrendjét a csapaton belül, a Szabályzat szerint. A Bírói Testületnek szintén jelen kell lenni.
- b) A startlista összeállítása nagyon gondos előkészítést igényel, úgy kell végrehajtani, hogy az eredményt bizalommal elfogadják a résztvevők. Nagyon fontos, hogy az eredmények és a startlista már betöltött pozíciói azonnal láthatóak legyenek minden jelenlévő számára. Egy kis gyakorlás nagyon hasznos lehet.
- c) Általában két emberre van szükség azon kívül, aki az eljárást vezeti (ez általában a TD); a versenyirodának is jelen kell lennie, hogy azonnal össze tudják állítani a startlistát.
- d) Fontos megjegyzés, hogy az 504.1 cikkely szerint sok versenyen nem lehetséges, hogy a csapat két, vagy három tagja második lovat is lovagoljon, mert nem férnek bele a startlistába.

20.2 Olyan versenyen, ahol csak egyéni indulók vannak

Ebben az esetben a SzB már korábban, a TD javaslata alapján összeállíthatja a startlistát, amelyet leközölhet a programfüzetben.

21. Állatorvosi vizsgálatok, Lószemlék, Lóútlevel ellenőrzés

21.1 Általános szabályok

Az alábbi eljárásokat részletesen tárgyalja az Állatorvosi Szabályzat közelmúltban módosított 1011. cikkelye.

Az eljárások célja:

- a) a ló azonosítása a FEI útlevel alapján;
- b) a védőoltások meglétének ellenőrzése;
- c) a ló általános egészségi állapotának meghatározása, és annak kijelentése, hogy a ló bemehet az istállóba más lovak közé, és
- d) annak ellenőrzése, hogy a ló erőnléte megfelelő ahhoz, hogy részt vegyen a versenyen, vagy folytassa azt.

Az itt olvasható rövid leírás, és az I. sz. melléklet segít a SzB-nak az előkészületi munkákban és lebonyolításban.

21.2 Első állatorvosi vizsgálat

A lehető leghamarabb sor kerül erre, amint a lovak megérkeznek, de mindenképpen azelőtt, hogy a lovat az istállóba engednék. Az Állatorvos Küldött, vagy az ő helyettese végzi. Megtörténik a ló azonosítása az útlevel alapján, valamint az útlevel adatainak, az előírt védőoltásoknak, és az egyéb részletek érvényességének ellenőrzése. A ló általános egészségi állapotát is vizsgálják, valamint, hogy nem szenved-e fertőző betegségben.

Minden lónak, amelyik az istálló területére bemegy, át kell esnie az állatorvosi vizsgálaton, függetlenül attól, hogy versenyzik-e vagy sem.

21.3 Második állatorvosi vizsgálat

Erre terep részfeladat végén kerül sor, ellenőrzésképpen, hogy a ló visszanyerte erejét az erős megterhelés után és a saját lábán vissza tud menni az istállóba. A Kezelő Állatorvos végzi.

21.4 Első és Második Lószemle (lásd I. melléklet)

A Lószemlék feladata annak megállapítása, hogy a lovak alkalmas egészségi állapotban vannak-e a versenyzéshez. Az I. melléklet részletesen tárgyalja a személyek elhelyezkedésével, a kialakítandó felvezető résszel kapcsolatos tudnivalókat hosszú formátumú (CCI) versenyre vonatkozóan. CIC versenyeken hasonlóképpen lehet a Lószemléát végrehajtani, de bizonyos változtatások megengedettek – erre vonatkozóan a Lovastusa Szabályzat ad iránymutatást.

22. Lovak dopping-ellenes és gyógyszer kontroll tesztelése (EADCMP)

A SzB-oknak, a bírónak, a TD-nek tisztában kell lenniük a FEI Állatorvosi Szabályzatával, és a dopping kontrol eljárással.

- a) Az EADCMP az Állatorvosi Szabályzatban (1057. cikkely) meghatározott országokban alkalmazandó. Az I. és II. földrajzi csoportokban a FEI jelöli ki a dopping-állatorvost (TV), aki begyűjti az EADCMP mintákat a versenyen résztvevő lovaktól, ezzel kapcsolatban nem egyeztet a Hivatalos Személyekkel. Az I. és II. csoporton kívül eső országokban a Nemzeti Szövetségek intézik a mintavételt.
- b) A SzB köteles megfelelő helyet biztosítani a lovak EADCMP teszteléséhez – lásd Állatorvosi Szabályzat – A speciális követelmények megtalálhatók az Állatorvosi Szabályzatban. Általánosságban egy vagy két, jól megvilágított boxot kell biztosítani a versenyhelyszín egy nyugodt területén.
- c) A dopping állatorvosnak jelentenie kell a jelenlétét az Állatorvos Küldöttnek és fel kell vennie a kapcsolatot a Bírói Testülettel a dopping vizsgálatra kiválasztott lovakkal kapcsolatban. A Bírói Testület bizonyos okokból és körülmények miatt javaslatot adhat bizonyos lovak vizsgálatára. A FEI normál esetben az indulók 5%-ának vizsgálatát fogadja el.
- d) A dopping állatorvos normál esetben nem a terep napján vesz mintát a lovaktól, azonban egyéb időpontokban, az Állatorvosi Szabályzatnak megfelelően, vehet mintát. A SzB-nek rendelkeznie kell egy mintavételi szettel, arra az esetre, ha feltehetően nem jelenik meg dopping állatorvos: a mintavételi szettet a Nemzeti Szövetségeken keresztül lehet beszerezni. Ilyen esetben a Bírói Testület kérheti a mintavételeket, amit valamelyik Állatorvos Küldöttnek kell elvégezni. Azonban normál esetben a Bírói Testület nem rendelhet el dopping vizsgálatot. Nem szabad elfelejteni, hogy, függetlenül attól, hogy a dopping mintavételre sor kerül vagy sem, EADCMP díjat fizetni kell minden FEI versenyen. Az ezen felüli tesztelés plusz költségekkel terheli a SzB-ot, ezért lehetőleg elkerülendő.
- e) Az I. és II. földrajzi csoportokon kívül a Nemzeti Szövetségek végzik a mintavételezést, a FEI meghatalmazása alapján. A SzB-nak a FEI Állatorvosi Szabályzatnak megfelelő feltételeket kell biztosítani a mintavételhez.

Fontos tudnivaló, hogy amennyiben halálos baleset ér egy lovat a versenyen, a FEI megköveteli az EADCMP mintavételt az adott lótól.

23. Sajtó

- a) A nagyobb versenyek sajtóval kapcsolatos követelményei a FEI-nél elérhetőek, a FEI a Lovas Újságírók Nemzetközi Szövetségével együtt dolgozott ki egy nagyon hasznos útmutatót. Lásd VIII. Melléklet – Média Útmutató
- b) Ki kell jelölni egy PR vezetőt, aki felveszi azt a személyzetet, akik ellátják információkkal a sajtót.
- c) Ellátást, és a lehető legjobb technikai eszközöket (WIFI, vezetékes internet, stb.) kell biztosítani az újságíróknak a cikkek megírásához. A sajtót mindig tájékoztatni kell az előzetes és a végleges eredmények közötti különbségről.
- d) A fotósoknak szintén speciális felszerelésekre van szükségük. El kell őket látni egy megkülönböztető mellénnyel, vagy karszalaggal, hogy a Hivatalos Személyek segíthessék a munkájukat, anélkül, hogy megzavarnák a versenyt, a lovakat, vagy a lovasokat.

24. A verseny értékelése

Kívánatos, hogy a TD a verseny végén kezdeményezzen egy értékelést, ahol nyíltan átbeszélhetik a résztvevők a versenyt, kiemelhetik az erősségeket, és azt, hogy miben kell még fejlődni a szervezésnek és lebonyolításnak.

A találkozónak nyitottnak, konstruktívnak és pozitív kicsengésűnek kell lennie, hogy kiderüljenek azok a javaslatok, amelyek előre tudják vinni a versenyt a jövőben.

Meg kell beszélni a verseny szervezésére vonatkozó általános dolgokat, az egyes részfeladatokhoz kapcsolódó szervezési feladatokat, a részfeladatok nehézségi fokát (díjlovaglás, terep, díjugratás), a Bírói Testület és a legfontosabb (FEI és egyéb) Hivatalos Személyek tevékenységére vonatkozó megállapításokat, a Versenyzők, lóápolók, tulajdonosok számára nyújtott ellátást.

A találkozón jelen kell lennie a Versenyigazgatónak/Szervezőknek, a Bírói Testületnek, a TD-nek, a Fellebbviteli Bizottság elnökének, a Pályatervezőnek, az Állatorvos Küldöttnek, és a Lovasok Képviselőjének.

A találkozó ne legyen hosszabb 30-40 percnél, a végkövetkeztetéseket bele kell írni a TD/külföldi bíró jelentésébe.

25. Jelentések a FEI-nek

Annak érdekében, hogy a FEI hatékonyan nyomon tudja követni a joghatósága alatt zajló versenyeket, jelentéseket kell írni az alábbi személyeknek:

- a) TD/ Külföldi bíró jelentése – lásd a II. Melléklet (ellenőrizni kell a FEI honlapon a legfrissebb verziót). Ez egy teljes, átfogó jelentés a FEI Lovastusa Osztályának, melynek tartalmaznia kell az eséseket/bukásokat, büntetéseket és egyéb felmerült ügyeket.
- b) Állatorvos Küldött jelentésre. Technikai jellegű jelentés a FEI Állatorvosi Osztályának.
- c) Chief Steward jelentése. Technikai jellegű jelentés a stewardok működésének feltételeiről.
- d) Fellebbviteli Bizottság jelentése. Útlevel érvénytelenségekkel, és egyéb fegyelmi ügyekkel kapcsolatos; ha nincs Fellebbviteli Bizottság, akkor a Bírói Testület elnöke írja.
- e) A vezetőbíró jelentése. (lásd IX. melléklet). Jelentés minden olyan dologról, amelyet a Bírói Testület elnöke fontosnak ítél meg. Halálos baleset esetén a vezetőbíró köteles jelentést írni.

26. Orvosi ellátás

1. Egész idő alatt, amíg ló/lovastartó tartózkodik a versenyhelyszínen:

- Elérhető egy ügyeletes helyi orvos vagy mentő
- Elérhető egy ügyeletes helyi állatorvos
- Bármely esetben, ha ugratás gyakorlásra kerül sor, orvosi ellátást kell biztosítani.

Az ilyen jellegű edzéseket felügyelni kell, közvetlen telefonos kapcsolattal az orvosi ügyelethez.

2. Díjlovaglás

- Jelen van egy orvos, mentő és állatorvos.

3. Terep

- a) A terep orvosi biztosítását a helyi mentőszolgálattal szorosan együttműködve kell kialakítani, különös tekintettel arra, hogy elérhetőek legyenek olyan, speciálisan képzett egységek, amelyek képesek a baleseti és egyéb sérülések ellátására. Általában ezen egységek saját szerkezeti felépítéssel és felszereléssel rendelkeznek, szükség esetén képesek a beteg gyors elszállítására. A cél az, hogy a versenyen előforduló esetleges baleseteket gyorsan és hatékonyan kezeljék, főképp azokat, ahol sürgősségi ellátásra van szükség.
- b) Ideális esetben a nagyobb lovastusa versenyeken az alábbi egészségügyi személyzet van jelen: egy Advanced Trauma Life Support ("ATLS") minősítéssel rendelkező

szakorvos, egy Pre-Hospital Trauma Life Support (PHTLS) minősítéssel rendelkező szakápoló, vagy egy International Trauma Life Support ("ITLS") minősítéssel rendelkező szakápoló, vagy egy Trauma Nurse Core Curriculum ("TNCC") minősítéssel rendelkező ápoló (illetve a felsorolt minősítések adott országban érvényes megfelelőjével rendelkező egészségügyi személyzet).

4. Díjugratás

- Jelen van egy orvos, mentő, állatorvos, ló-mentő, paravánok.

5. Vizsgálat lóról esés után

Minden Versenyzőt, aki a Verseny területén lévő gyakorlás, vagy a versenyzés közben lóról esik, vagy lóval bukik, a Verseny Hivatalos Vezető Orvosának meg KELL vizsgálnia, **MIELŐTT** további részfeladatban vagy Versenyszámban indulna, vagy elhagyná a versenyhelyszínt. (§ 523.3).

Bármely Versenyző, aki úgy hagyja el a versenyhelyszínt, hogy nem vizsgáltatja meg magát lóról esés/bukás után a jelen cikkelyben leírtak szerint, helytelen viselkedésért automatikusan sárgalapot kap, amiről a Versenyző Nemzeti Szövetségét is tájékoztatják.

- Azokat a lovakat, amelyek a terepen buktak, meg kell vizsgáltatni az Állatorvos Küldöttel az eset után minél hamarabb, de legkésőbb, **MIELŐTT ELHAGYJA** a versenyhelyszínt. (§ 524.3.2) (szintén meg kell vizsgáltatni lovat, ha a lovas feladja a versenyt, ha kizárják, diszkvalifikálják vagy veszélyes lovaglás miatt megállítják).

Az a Versenyző, aki a terepen feladja a versenyzést, akit kizártak, vagy megállítottak, felelősséggel tartozik az iránt, hogy a helyszín elhagyása előtt megvizsgáltassa a lovát az Állatorvos Küldöttel, vagy az egyéb, kijelölt állatorvossal.

Bármely Versenyző, aki anélkül hagyja el a versenyhelyszínt, hogy a jelen cikkelyben előírt állatorvosi vizsgálatnak alávetné a lovát, helytelen viselkedésért automatikusan sárga lapot kap, amelyről a Nemzeti Szövetsége is értesítést kap

4.II FEJEZET DÍJLOVAGLÁS

1. RÉSZ - TECHNIKAI SZEMPONTOK

1. Talaj

- a) A díjlovagló négyszög 20 x 60 m, tökéletesen sík és sima felszínű.
- b) Ajánlott a homok, vagy a négyévszakos talaj, amelyet kifejezetten a díjlovaglás igényei szerint alakítottak ki. A jól ápolt, megfelelően tömör gyep is kiváló talaj lehet (kb. 15 cm jó talajba vetett, rendszeresen öntözött, hengerezett és nyírt gyep). Sok esetben a legeltetett gyep is megteszi, feltéve, hogy sík, és a verseny előtt ápolják (hengerezett, nyírt, szükség esetén öntözött).
- c) Bármilyen a talaj (homok, négyévszakos, vagy gyep), nagyon fontos, hogy ne gyűjtse össze az esővizet a környékéről, és hogy jó vízelvezető legyen.
- d) A gypes pályát verseny közben úgy kell karbantartani, hogy el kell távolítani, és ki kell pótolni a kifordult füves földcsomókat. A homokok pályát el kell egyengetni, fel kell fogasolni, és újra be kell jelölni, különösen a középvonalat, és az átlókat, kb. minden 8. versenyző után. A négyévszakos talajok állapotát speciális eszközökkel kell fenntartani.
- e) A trágyát minden fajta talajról rendszeresen le kell szedni.

2. Díjlovagló négyszög

2.1 Elhelyezése

Ne legyen túl közel kommunikációs útvonalhoz, díjugrató pályához, parkolóhoz, árusokhoz, büfékhez, egyéb zajforráshoz.

2.2 Tájéolása

Lehetőség szerint úgy kell tájolni, hogy a bírónak (a négyszög végén és a hosszúfalon ülőknek) ne süssön a szemükbe a Nap. Ezen kívül a várható eső beesésének irányát is figyelembe lehet venni.

2.3 Méretei

- a) A 60 x 20 m métert a négyszög kerítés belső szélein kell mérni.
- b) Az előírt minimum 10 méteres távolságot a közönségtől a négyszög kerítés külső szélétől kell mérni.
- c) Ha nagy tömegű közönség várható, jobb, ha 10 méternél nagyobb távolságot próbálnak kialakítani a szervezők a nézők és a négyszög között.
- d) A díjlovagló négyszög közvetlen közelében csak a bírók bódéi, és lehetőség szerint az eredményszámító iroda, valamint egy kisebb körbezárt televíziós közvetítő terület legyen (lásd 2.6).

2.4 Kerítés

- a) A kerítés magassága kb. 30 cm, a kerítésnek stabilnak kell lenni, ne tudja feldönteni a szél.
- b) Ha nincs állandó kerítése a négyszögnek, 2 méter hosszú lécekből összeállított hordozható elemekből is fel lehet építeni. A kerítést le kell festeni fehérre. Figyelni kell arra, hogy ne tudjon beleakadni a ló lába.
- c) Az „A” betűnél bejáratot kell hagyni. Ez a kerítés közepén lévő két méteres része (amit a steward mozgat, hogy a ló be tudjon menni, és ki tudjon jönni a négyszögből) de megoldható mozgatható sorompóval, vagy kordonnal is.

2.5 Jelölések

- a) A Szabályzatnak megfelelően a betűket a rövid- és a hosszúfalon egyaránt a kerítésen kívül, kb. **50 cm-re** a kerítéstől kell elhelyezni. Az a jó megoldás, ha fehér alapon feketék a betűk, négyoldalú, vagy háromoldalú formán, hogy minden irányból jól láthatóak legyenek.
- b) A betűk alját szilárdan rögzíteni kell, vagy olyan nehéznek kell lenniük, hogy a szél ne tudja felborítani őket, és magasabbnak kell lenniük a kerítésnél.
- c) Annak érdekében, hogy a lovasok és a bírók pontosan lássák a betűk pontos helyét a négyszögben, a kerítés belső oldalán piros ragasztószalaggal, vagy felfestéssel kell jelölni ezeket a pontokat.

- d) Jelölni kell a középvonalat, és a programtól függően jelölni lehet a **D, L, X, I és G** pontokat. Ez utóbbiakat a talajon húzott kb. 2 méter hosszú csíkkal, oly módon, hogy az ne zavarja a lovat.
- e) A középvonalat és a középvonal pontjait füves pályán legjobban fűnyíróval lehet jelölni, homokos pályán pedig kis hengerrel, vagy gereblyével (a fűnyíró, vagy a henger normál szélességében). Homokos pályán minden 8. versenyző után célszerű újra jelölni a pályát. Néhány négyévszakos talaj nem alkalmas a jelölésre, ezért ezeken nem lehet kijelölni a középvonalat, és a középvonal pontjait.

2.6 A négyszög környezete

- a) Ellenőrizzük le, hogy a négyszög közvetlen környezetében nincs semmi, ami zavarhatná a versenyzőket (pl. hangosbeszélő, bokrok, zászlók, virágok, molinó, amit a szél csapkodhat). Nincs meghatározva a Szabályzatban, hogy a négyszögtől milyen távolságra lehet virágdekorációt tenni, – ez függ a virág típusától, magasságától – de nem lehetnek a betűknél közelebb (0,5 m), inkább távolabb kell lenniük.
- b) Fontos, hogy arra kell törekedni, hogy minden induló ugyanolyan körülmények között versenyezzen.
- c) Néhány szervezőnek bevált módszere, hogy a díjlovaglás alatt halk, nyugodt zenét játszanak a hangfalakon – ez jól tompítja az egyéb háttérzajokat, nagy segítség lehet a lovaknak; nem lehet szöveg a zenében, és a hangereje a díjlovaglás teljes időtartama alatt egyforma kell, hogy legyen.
- d) TV kamerákkal, ha szükséges, 15 méternél közelebb lehet menni a négyszöghöz, de a TD-nek kell meggyőződnie arról, hogy a kamera nem zavarja a lovakat, és az operatőrnek meg kell értenie, hogy a programok közben a lehető legnyugodtabban viselkedjen, mozogjon. A kameráknak **minden** versenyző esetében ugyanazon a helyen kell állniuk.

3. Bírói bódék

- a) Minden bírói bódét a négyszög szintje felett kb. 50 cm-el fel kell emelni (két lépcső), és 5 méterre kell elhelyezni a kerítéstől, annak érdekében, hogy a bírók jól belássák az egész négyszöget.
- b) A vezetőbíró bódéját pontosan a rövidfal közepére kell elhelyezni C-nél, úgy hogy pontosan a C-A vonalra nézzen. A bódénak elég nagyra kell lennie ahhoz, hogy a bíró, az írnok, és egy asszisztens elférjen benne. Az asszisztens feladata lehet a pontok számítógépre írása, a feladatolvasás, és/vagy az ellenkezések idejének mérése.
- c) Ezen kívül egy, vagy két bódéra van szükség (lásd 527.4 cikkely), mindegyiknek elég nagyra kell lennie ahhoz, hogy a bíró, az írnok és az asszisztens kényelmesen elférjenek. Ezeket a következő helyeken lehet elhelyezni:
  1. A rövidfalon, a főbíró bódéjától jobbra, vagy balra, a hosszúfal meghosszabbításától 2,5 méterrel beljebb (**M-nél, vagy H-nál**).
  2. Egy a hosszúfal közepénél **B**, vagy **E** mellett, 5-10 méterre a hosszúfaltól. Lásd lejjebb: hogyan látják be a bírók a négyszöget.
- d) Ideális esetben a következőképpen helyezkednek el a bódék:

Három bódé: C, H & B, vagy C, M & E

Két bódé: C & B, vagy C & E

- A bódék elhelyezkedéséről a TD dönt, a SzB-gal konzultálva. Azonban néha egy-egy verseny adottságai olyanok, hogy nem lehet bódét elhelyezni a hosszúfal mentén, ebben az esetben minden bódé a rövidfalon lehet: **C, M** és/vagy **H**.
- Nagyon fontos ellenőrizni, hogy minden bíró belátja az egész négyszöget a helyéről. Ajánlatos a bódékat oldalsó ablakkal is ellátni, vagy ha ez nem lehetséges, a **H és M** bódékat kicsit befelé elfordítani, és a **B/E** bódékat 10 méterig távolabb kell vinni a négyszögtől. Célszerű, ha a bódé ajtaját belülről lehet nyitni és csukni.
- e) A bírók és segítéseik kényelme miatt biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy hozzáférjenek WC-hez; ha ez valamilyen hordozható típus, a közönséget **nem** lehet odaengedni.
- f) Ha a bíró a hosszúfalon ül, gyors rádiós kommunikációs eszközre is szüksége lesz, hogy a vezetőbíróval tudja tartani a kapcsolatot (kiabálás, integetés nem ajánlott!).

4. Eredményszámító iroda és az eredmények számítása

- a) Az eredményszámító iroda helye

II. Fejezet – Díjlovglás

Az eredményszámító iroda legjobb helye a bírói bódék mögött 5 méterrel van; mindenesetre elég közel kell lennie a bírókhoz, hogy minden ló után gyorsan össze tudják szedni a pontozó lapokat.

b) A pontozás módszere

Az alábbi példa egy 230 pontos program pontozásának módszere (minden feladatra 0-10 pontot kap a lovas). Minden pontozólapot ellenőriznie kell egy második személynek is.

Minden eredményt egy tizedes pontosságig kerekítenek fel a hibapontok számításánál. Az x.x5 és e feletti eredményeket felfelé, bármely x.x5 alatti eredményt lefelé kell kerekíteni.

544.2.1	Jó pontok = (bírók által adott jó pontok - hibák)	H	C	M
	Összesen Bírók által adott jó pontok	127	138	144
	Mínusz a hibapontok (pl. 2 tévesztés = 6 pont)*	6	6	6
		121	132	138
544.2.2	Bírói százalékok = (jó pontok összege ÷ a díjlovgló feladat maximális jó pontjaival x 100)			
	(121 ÷ 230 x 100 = 52,61%) (132 ÷ 230 x 100 = 57,39%) (138 ÷ 230 x 100 = 60,00%) (két tizedjegyre kerekítve)	52,61%	57,39%	60,00%
544.2.3	Lovas százaléka = (a jó pontok átlaga ÷ a díjlovgló feladat maximális pontjaival x 100)			
	((121+132+138) ÷ 3) ÷ 230 x 100 (két tizedjegyre kerekítve)	56,67%		
544.2.4	Hibapontok = ((100 – Lovas százaléka) x 1,5)			
	(100 - 56,67) x 1,5 (egy tizedjegyre kerekítve)	65,0		

***Megjegyzés:** Programtévesztésért járó hibapontok:..... Első hiba 2 hibapont

Második hiba..... 4 további hibapont
Harmadik hiba.....kizárás

5. Bemelegítő pálya, Gyakorló pályák, Szoktatási idők

- A bemelegítő pályát úgy kell elhelyezni, hogy kényelmes távolságra legyen a verseny négyszögtől, de ne zavarja a versenyzőket. Elég nagyra kell lennie ahhoz, hogy egyszerre több ló is tudjon melegíteni. Ki kell jelölni egy képzett stewardot a melegítő felügyeletére.
- Két, betűkkel ellátott gyakorló négyszöget (20 x 60m) kell kijelölni, amit a versenyzők rendelkezésére kell bocsátani két nappal a díjlovglás időpontja előtt. A gyakorló négyszögeket nem fontos teljesen körbeépíteni, de a sarkokat, és a betűket ki kell helyezni.
- A verseny napján a verseny négyszög közelében fenn kell tartani egy gyakorló négyszöget a következő indulónak. Ennek lehetőleg ugyanolyan legyen a talaja, mint a verseny négyszögnek.
- A javasolt időköz a versenyzők között lehetővé teszi, hogy 1-2 percig szabadon körbelovagolják a lovak a négyszöget a feladat lelovglása előtt. Fontos, hogy a beengedő steward minden lovaszt azonos időtartamban engedjen a négyszög köré, akkor is, ha a következő induló előtt szünet van, így tehát minden versenyzőt azonos elbánás illessen meg.
- Főképp azokon a versenyeken, ahol sok fiatal ló indul, gyakran sokat segít, ha odaengedik a lovakat a négyszög köré a díjlovglás megkezdése előtt az 535.6.1 cikkelynek megfelelően, így hozzászokhatnak a verseny hangulatához. Például, a díjlovglás napján 7,30-8,00-ig kézen sétáltatva, vagy lovon ülve megmutathatják a versenyzők a lovaiknak a négyszög közvetlen környékének területét. Ilyenkor nem lehet „dolgozni” a lovakkal.

2. RÉSZ - ADMINISZTRATÍV SZERVEZÉS & SZABÁLYOK BETARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

1. Hivatalos Személyek

Ki kell jelölni a megfelelő számú Hivatalos Személyt:

- a) 1 Díjlovasló Chief Steward, ő felel mindenért, ami a díjlovaslással kapcsolatos. Annyi segítő stewardot kell mellé tenni, ahányra szüksége van, többek között olyanokat, akik ügyelnek a melegítőpályákra, és egy valakit, aki nyitja és csukja a négyszög bejáratát.
- b) 1 írnok mindhárom bíró mellé. Az írnokkal szemben támasztott követelmény, hogy írni és beszélni tud annak a bírónak a nyelvén, aki mellé beosztották.
- c) 1 hivatalos eredményszámító az eredmény kiszámításához, annyi segítséggel, ahányra szüksége lehet. Kellenek még futárok, akik a pontozólapokat szedik be a bíróktól és az eredményszámító irodához viszik.
- d) 1 steward a felszerelések ellenőrzéséhez: - felszerelés ellenőr.
- e) 1 steward a melegítőpályára (ez is lehet felszerelés ellenőr).
- f) 1 sajtós (kapcsolattartás a sajtóval).
- g) Plusz 1 személy bírónként a pontok számítógépes rögzítéséhez (ha szükséges).
- h) 1, vagy több bemondó.

2. Dokumentumok

Minden bíró számára a következőket kell előkészíteni:

- a) Angolul ír pontozó lapot minden versenyzőhöz, feltüntetve a bíró, a lovas, a ló nevét és startszámát, a versenyző nemzetiségét. Ha lehetséges, mindezeket az információkat akkor kell a lapra feltenni, mielőtt a bírónak odaadják (pl. előre kinyomtatott öntapadós címkével).
- b) 1 üres, angolul megírt pontozó lapot, a bíró saját használatára.
- c) Az eredményszámítónak eredményszámító lapokra van szüksége, a startlista, és az indulási időpontok feltüntetésével.

3. DÍJLOVAGLÓ FELADATOK VÁLASZTÁSA, IDŐBEOSZTÁS, ÉS A STARTOK KÖZTI IDŐKÖZ

3.1 Díjlovasló programok választása

- a) A díjlovasló programok egymásra épülnek, úgy vannak kialakítva, hogy a ló és a lovas díjlovaslásban mutatott teljesítményét javítsák. A Lovastusa Szabályzat A.3 Mellékletében meghatározott kereteken belül a SzB választja ki a lovagolandó díjlovasló programokat, a verseny szintjének megfelelően. A jelenleg érvényes programok a FEI honlapján elérhetőek [Website](#).

3.2 Időbeosztás

- a) A bírók szempontjából az a legjobb, ha 7-9 lovas van egy-egy blokkban, 10-20 perces szünettel a blokkok között, plusz egy és egynegyed óra ebédszünet.
- b) A szünetek időtartamának meghatározásakor figyelembe kell venni a négyszög karbantartásához szükséges időt is. Az időbeosztásnak figyelembe kell venni a klimatikus viszonyokat is, pl. a forróságot a déli órákban, stb. Ajánlatos a versenyzőket nagyjából egyforma nagyságú csoportokra osztani, hogy ne maradjon például egy kisebb blokk a nap végére.
- c) Ideális esetben maximum 50 ló indul egy nap a díjlovaslásban. Ha azonban SzB 55 lovat vár az eseményre, ennyit is el lehet bírálni egy nap. Kivételes esetben maximum még 10% lovat lehet elbírálni egy nap alatt, ehhez azonban a SzB, a TD és a Bírói Testület beleegyezése szükséges, a verseny érdekeit szem előtt tartva.
- d) Ha a versenyzők száma egy-egy versenyen nagyon nagy, a díjlovaslás lebonyolításához két és fél, vagy három napra is szükség lehet. Ez elfogadható, de lehetőség szerint kerülendő. Meg kell azt is fontolni, hogy az indulókat inkább két kategóriában bírálják el, nagyjából egyenlő számú indulóval mindkét kategóriában (lásd a Lovastusa Szabályzat 513.9. plusz Hivatalos Személyek).
- e) Ha kevés az induló, engedélyezett hosszabb szüneteket beiktatni a lovasok csoportjai közé. Azonban a legtöbb bíró jobban szereti, ha a lovasok között csak a normál szünetek vannak.

II. Fejezet – Díjlovaglás

- a) A Bírói Testülettel minden esetben kell konzultálni az időbeosztást illetően, mivel az egyes bírók egészen eltérő dolgokat részesíthetnek előnyben.

3.3 Startok közti időköz

A startok közötti időköz a lovagolandó program hosszától függ, körülbelül 75-90 másodperccel hosszabb, mint maga a program:

Feladat	Időtartam	Javasolt időköz a startok között
2015 A 1*	Kb. 4 ½ perc	6 perc
2015 B 1*	Kb. 4 perc	6 perc
2015 A 2*	Kb. 5 perc	7 perc
2015 B 2*	Kb. 5 perc	7 perc
2015 A 3*	Kb. 5 perc	7 perc
2015 B 3*	Kb. 5 perc	7 perc
2009 A 4*	Kb. 5 ¼ perc	8 perc
2009 B 4*	Kb. 5 ¼ perc	8 perc
Olimpiai B 4* rövid program	Kb. 4 ½ perc	8 perc

Az ajánlott időközök az alapján vannak kiszámítva, hogy kb. 1 perccig járhatja körbe a ló a négyszöget, mielőtt a csengő megszólal.

Sok induló esetén érdemes megbeszélni a Bírói Testülettel, hogy felváltva legyenek 6 és 7 perces, vagy 7 és 8 perces időközök a lovasok között. A stewardoknak, lovasoknak és bírónak együtt kell működniük, hogy az időbeosztás tartható legyen, és hogy minden lovasnak egyforma idő álljon rendelkezésre ahhoz, hogy körbelovagolja a négyszöget.

4. A díjlovagló négyszög őrzése

Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, hogy a közönség, a fotósok, stb. ne léphessenek a négyszög körüli 15 méteres zónába a SzB, a TD és a Bírói Testület engedélye nélkül.

5. Orvos, Állatorvos, Patkolókovács, Mentő

Ellenőrizni kell, hogy a jelenlétükről intézkedett-e a SzB, és hogy a verseny kezdetekor jelen vannak-e a számukra kijelölt helyen, amit fel kell tüntetni a verseny átfogó tervén.

6. Kommunikáció

- a) A díjlovaglás során lényeges, hogy a fontosabb Hivatalos Személyeknek legyen rádiós adó-vevő készülékük, vagy valami hasonló gyors és hatékony kommunikációs eszközük, amivel könnyen tudnak kommunikálni. Akiknek feltehetően szükségük lesz ilyenre: a vezetőbíró, TD, melegítőpálya steward, eredményszámító iroda, Állatorvos Küldött, istállószolgálat, sajtóközpont, bemondó, szervezők, versenyiroda.
- b) Ha B, vagy E bíró is van, gondoskodni kell arról, hogy neki is legyen valamilyen gyors kommunikációs eszköze a többi bíróval (C és H, vagy M) – jó megoldás a külön csatornára beállított adó-vevő.

7. Csengő & Stopper óra

- a) Biztosítani kell a vezetőbíró számára egy jól hallható, könnyen felismerhető hangú csengőt, vagy más hangos figyelmeztető eszközt.
- b) Ha egymás mellett két verseny négyszög van, fontos, hogy a csengők hangja különböző legyen.
- c) A bíró asszisztensének legyen stopperórája, amivel az ellenkezések, stb. időtartamát tudja mérni.
- d) Ha a csengő elektronikus, az esetleges meghibásodásból fakadó kellemetlenség elkerülése miatt óvatosságból legyen kézi csengő is a bírónál.
- e) Ha a 45 másodperces visszaszámlálás nincs kijelezve, a díjlovagló részfeladat megkezdése előtt döntenie kell a Bírói Testületnek arról, hogy hogyan alkalmazzák a 45 mp-es szabályt oly módon, hogy az a lovasokkal szemben méltányos legyen.

8. Ruházat és felszerelés

A Lovastusa Szabályzat összhangban van a Díjlovagló Szabályzattal néhány kivételtől eltekintve:

Lovastusa Szabályzat: <http://www.fei.org/fei/regulations/Eventing>

Díjlovagló Szabályzat: <http://www.fei.org/fei/regulations/dressage>

Kérjük, ellenőrizze FEI honlapján az FAQ on use of Tack, Equipment & Dress in Eventing dokumentumot is: [Website](#)

- a) Bemelegítés közben a lovas bármely olyan felszerelést, eszközt használhat, amelyet gyakorló pályákon engedélyezett, nem csak azokat, amelyek a díjlovagló négyeszetben engedélyezettek. Nagyon fontos, hogy a Felszerelés ellenőr steward alaposan ismerje a Szabályzatot.
- b) A Felszerelés ellenőrző steward a program lovaglása előtt néhány alkalmas másodpercben ellenőrzi minden lovas öltözékét (kesztyű, sarkantyú, stb.) és felszerelését (főképp a zablát) a FEI Szabályzatainak megfelelően.
- c) Egyedül a versenyző felelős a ruházatáért és a felszerelésért. Ez azt jelenti, hogy ha egy versenyző nem megfelelő ruhában, vagy felszereléssel versenyzik, az ilyenkor szokásos szankcióknak teszi ki magát, még akkor is, ha a steward előzőleg ellenőrizte a felszerelését. A steward azért van ott, hogy segítséget, tanácsot adjon a helyes ruházattal és felszereléssel kapcsolatban: de a felelősség egyedül a lovasé.
- d) Ha a versenyző úgy kívánja, a kantárt és a zablát közvetlenül a program lelovaglása után is lehet ellenőrizni; ha úgy ítéli meg a steward, hogy nem szabályos, akkor a Szabályzatnak megfelelően a lovasat ki kell zárni a versenyből.
- e) Pálcát csak a bemelegítéshez lehet használni, addig lehet a lovasnál, amíg be nem lép a négyeszetben A-nál.
- f) Bemelegítés közben a versenyző bármilyen felszerelést használhat, ami a verseny bármely részén megengedett – nem csak azokat, amelyek a díjlovagló vizsga során megengedettek. Fontos, hogy felszerelés ellenőr alaposan ismerje az idevonatkozó szabályokat.

DÍJLOVAGLÓ SZABÁLYZAT 428. CIKKELY - FELSZERELÉS (A 2015-ös Díjlovagló Szabályzatról)

1. Kötelező felszerelés: Díjlovagló nyereg hosszú, közel függőleges szárral mely a ló oldalához simul, nagykantár angol orróval, azaz alátét- és feszítőzabla álladzólánccal. Sem az orró, sem az álladzólánccal nem lehet olyan szoros, hogy a lónak fájdalmat okozzon. Összekötő szíj, valamint az álladzólánca gumiból vagy bőrből készült védőborítás használható. (lásd. Az ábrákat a következő oldalakon). Nyeregvédő nem használható.

2. Zabla. Csak fémből vagy kemény műanyagból készült alátét-, ill. feszítőzabla használható, mely lehet gumival/latexszel bevont. A feszítőzabla alsó feszítőága nem lehet hosszabb 10 cm-nél (a szájrész csatlakozásától mérendő). A felső rész nem lehet hosszabb, mint az alsó rész. Amennyiben csúszó csatlakozású feszítőzablát használ a lovas, az alsó feszítőág méretét maximálisan lefelé húzott állapotban kell megmérni, melynek hossza a szájrésztől ebben az esetben sem haladhatja meg a 10 centimétert. A feszítőzabla álladzólánca lehet fémből, bőrből vagy ezek kombinációjából. Az álladzólánca borítása lehet bőrből, gumiból, vagy báránybőrből. A szájrésznél a feszítő- és az alátét zabla vastagsága olyan átmérőjű legyen, hogy a ló száját semmiképp ne sérthesse. A szájrész minimum vastagsága feszítőzabla esetében 12 mm és 10 mm alátét esetében. Csikózabla akkor használható, ha a programban engedélyezett. A Fiala Lovak versenyszámaiban használt csikózabla minimum átmérője 14 mm. Pónik esetében a minimum átmérő 10 mm. Az átmérő a karikáknál vagy a zabla száránál mérendő.

3. Pálca. Nemzetközi versenyen tilos bármiféle pálcát bevinni a verseny négyeszetbe. A melegítőpályán egy (1) pálca használata engedélyezett, ennek maximális hossza 120 cm lehet. (Póni versenyszámokban maximum 100 cm). A pálcát a verseny négyeszet körbelovaglása előtt le kell tenni, különben a versenyző büntetést kap. Lásd Díjlovagló Szabályzat 430. cikkely. A helyszínre való érkezés után csak a versenyző használhat pálcát (lovak: maximum 120 cm, pónik maximum 100 cm-est) lovagláshoz, a ló kézen sétáltatásához, vezetéséhez és futószárazásához (ehhez futószárazó ostor használható). A lovas is sétáltathatja, vezetheti és futószárazhatja a lovat a fent leírt módon. Pálca minden más személynél lehet, amennyiben nincs köze a ló képéséhez.

4. **Egyéb szerszámok.** Martingálok, sügyelők, zablavédő karikák, bármilyen szíjazat (pl. kikötőszár, csúszó vagy fix segédzár, stb.), mindenféle szemellenző használata kizárás terhe mellett szigorúan tilos. Lásd Díjlovagló Szabályzat 430. cikkely

5. **Díszítés.** A lónak bármilyen, természetellenes vagy túlzott díszítése p.: szalagok, virágok, stb. pl. a farokban szigorúan tilos. A farok és a sörény fonatos díszítése megengedett.

6. **Kiegészítőfarok/farok hosszabbítás használata** csak a FEI előzetes engedélye birtokában lehetséges. Az engedélyhez előzetesen fényképeket és állatorvosi igazolást kell küldeni a FEI Díjlovas Részlegéhez. A kiegészítő farok nem tartalmazhat semmiféle fém alkotórészt (kivéve a rögzítéshez használt horgokat és fűzőkarikákat.), sem hozzáadott súlyt.

7. 1. **Vékony anyagból készült fülvédő** a kültéri versenyeken engedélyezett. Azonban a stewardoknak minden esetben szisztematikusan ellenőrizni kell a fülvédőket a díjlovagló program végeztével, biztosítani kell azt, hogy semmi tiltott dolog (pl. speciális anyag) nem került a fülvédőbe, amely gátolná a hallást. A fülvédőnek visszafogottnak kell lennie, nem zavarhatja a ló látását.

7.2. **Füldugó használata** csak eredményhirdetéskor engedélyezett a lovon.

8. Felszerelés ellenőrzése.

Amikor a versenyző az utolsó melegítő négyszöget elhagyja, javasolt, hogy a steward egy utolsó szemrevételezést tegyen annak érdekében, hogy megelőzze, hogy a versenyző bármilyen tiltott felszerelésben lovagoljon a versenynégyszög köré. Azonban az teljes mértékben a lovas felelőssége, hogy ne lépjen tiltott felszereléssel a versenynégyszögbe. Egy Stewardot kell kijelölni, hogy minden ló felszerelését ellenőrizze, amint a versenyző a versenynégyszöget elhagyja. Bármilyen eltérést jelenteni kell a versenyszám C bírójának és amennyiben a szabálytalanság beigazolódik, az azonnali kizárást von maga után. A zabra ellenőrzése fokozott elővigyázatosságot igényel, vannak lovak, amelyek különösen érzékenyek a szájukra (lásd: FEI Steward Kézikönyv). A Stewardnak minden egyes ló zablavizsgálatához külön, egyszer használatos sebészi/védő kesztyűt kell használnia (lovanként 1 pár kesztyű).

9. **Melegítő négyszög és gyakorló négyszögek.** Az előbb részletezett 1-től 4. pontig rendelkezései a melegítő négyszögre és a felkészülésre használt egyéb pálya területén is érvényesek, azonban csikókantár angol, hannoveri, mexikói vagy kombinált orrszíjjal, ívédő vagy fásli engedélyezett. Kapicán, kikötőszár vagy, 3-pontos kikötőszár (dreieck zügel) használata futószárazáskor engedélyezett. Futószárazás csak egy futószárral engedélyezett.

A következő ábrák az engedélyezett zablatípusokat mutatják (Díjlovagló Szabályzat 2015.):

Nagykantárhoz használható zabra típusok:

Alátétzablák:

1. alátétzabra (a karika szabadon mozog)
2. a. b. c. kétszer tört alátétzabra, a középső résznek kerekítettnek kell lennie. Olivás szélű karikával is engedélyezett
2. d forgóbetétes alátétzabra
2. e forgó alátétzabra (Rotary)
2. f forgó alátétzabra átlukasztott karikával (Rotary)
3. olivás alátétzabra
4. lógatott félpálcás alátét zabra

Feszítőzablák:

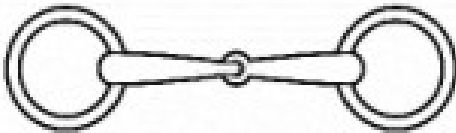
5. egyenes pálcás feszítőzabra egyenes középéresszel
- 6 + 7. egyenes pálcás feszítőzabra kis nyelvszabadsággal
8. egyenes pálcás feszítőzabra nagy nyelvszabadsággal (Weymouth), ugyanez forgó feszítőágakkal szintén megengedett
9. variált feszítőzabra a 6. 7. 8. különböző kombinációi
10. "S" alakú pálcás feszítőzabra
11. feszítőlánc (álladzólánc) fém, bőr vagy a kettő kombinációja
12. feszítőpálca összekötő szíj
13. álladzólánchoz bőr alátét
14. álladzólánchoz gumi, bőr vagy báránybőr alátét

Csikózablák:

1. egyszerű "csuklós" csikózabla (a karika szabadon mozog)
2. a, b, c, d, e kétszer tört csikózabla, a középső résznek kerekítettnek kell lennie, olivás szélű zablakarikával is engedélyezett
3. olivás csikózabla
4. D zabla
5. pálcás zabla
6. pálcás zabla forgó karikával (Fulmer)
7. félpálcás zabla
8. lógatott félpálcás zabla
9. egyenes zabla. Olivás szélű karikával is engedélyezett
10. négycsuklós csikózabla (forgó betéttel a szájrészen)
11. négycsuklós zabla forgóbetéttel középrészen
12. forgózabla (forgóbetéttel középrészen)
13. forgózabla (forgóbetéttel középrészen és átllyukasztott karikával)

Különféle nagykantár zablák

Alátét zablák:

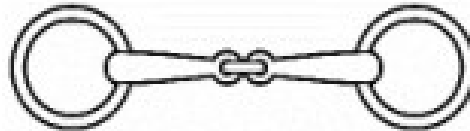
1

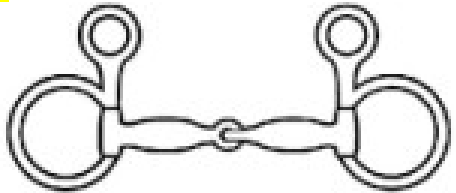
2a

3

2b

4

2c

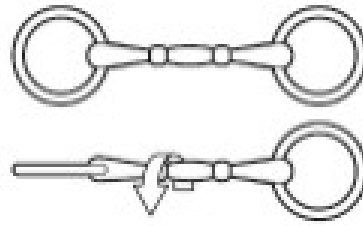
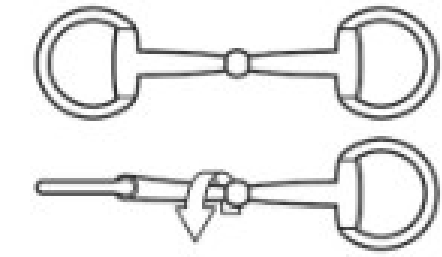

2d

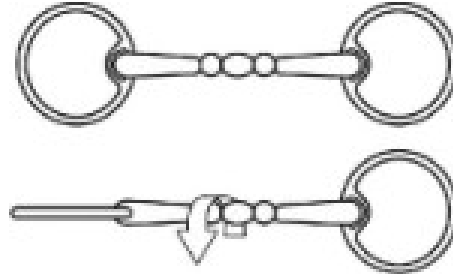
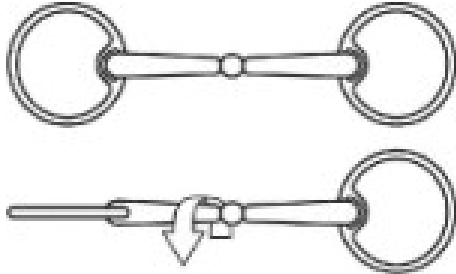

2e

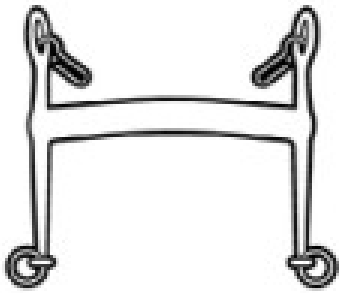
II. Fejezet – Díjlovaglás

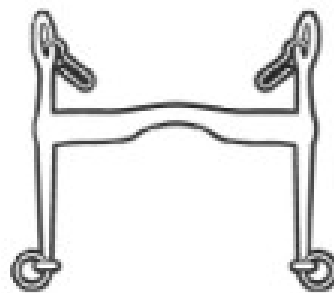
2f

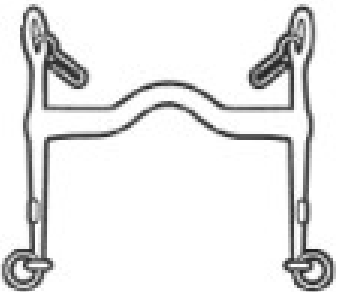
Feszítők:

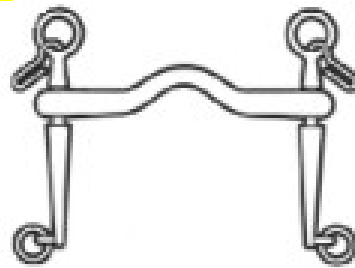
5

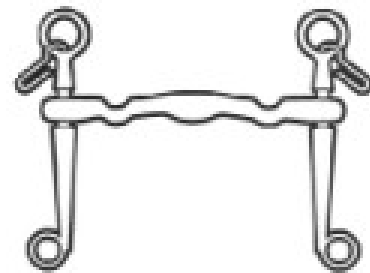
6

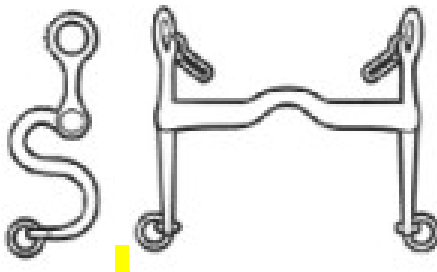
7

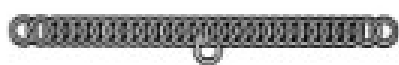
8

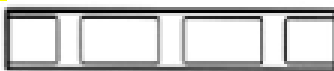
9

10

11

12

13

14

Engedélyezett zablák a Díjlovagló részfeladatban (2015. Lovastusa Szabályzat, A Melléklet)

A Lovastusa Szabályzat minden esetben összhangban van a Díjlovagló Szabályzattal, az **alábbiak** kivételével:

- a) A Díjlovagló Szabályzatban megfogalmazott, Fiatal Lovakra vonatkozó zablakövetelmények nem érvényesek a Lovastusában.
- b) Engedélyezett a szügyhám használata és mexikói orrfék esetén a birkabőr alátétkorong használata.

Fontos megjegyzés:

- c) A továbbiakban nem engedélyezettek a bőrrel bevont zablák.
- d) Hullámos műanyag zablák nem engedélyezettek.

9. Melegítő Steward & Beengedő

- a) Biztosítani kell valamilyen eszközt a hivatalos időmérésre, hogy a steward időben be tudja hívni a lovast a melegítő pályáról a 10 perces/végső melegítő területre, és a négyszög területére.
- b) A négyszöget nem szabad kinyitni a vezetőbíró csengetése előtt, és újra be kell zárni, ha a versenyző belovagolt a négyszögbe.
- c) A négyszöget a program végén, a versenyző leköszönése után lehet kinyitni, és mihelyt elhagyta a négyszöget, azonnal újra be kell zárni.

10. Tesztlovas (Guinea Pig) – nem kötelező

- a) 15-20 perccel az első versenyző indulása előtt, és csak a díjlovaglás első napján, egy nem versenyző ló/lovas páros lelovagolja a programot a bírók előtt. Ideális esetben olyan páros mutatja be, akik az adott szinten rendszeresen versenyeznek. Ez sokkal nagyobb segítség a bíróknak, mint egy díjló lepontozása.
- b) A próbának számos célja van: lehetővé teszi, hogy a bírók a bírálat bármely aspektusát megbeszéljék. Lehetőséget teremt a TD és a SzB számára, hogy leellenőrizzék, hogy minden bírói bódében megfelelőek a beállítások, és minden a helyén van, mire az első lovas indul; segíti az elektromos eredményjelző beállításában is, ha használnak ilyeneket.

11. Eredményjelző táblák

- a) Biztosítani kell egy információs táblát, ahol fel van tüntetve minden versenyző startszáma, neve, nemzetisége, a startlista, és a kapott pontok: ezt a verseny során állandóan frissíteni kell.
- b) Annak érdekében, hogy a díjlovaglás még érdekesebb legyen a nézők számára, javasolt minden bírónak minden egyes, feladatonként adott pontszámát megmutatni a program lelovaglása közben (számítógépes vagy egyéb kijelzős rendszerrel). Arra oda lehet figyelni (bár nem túl lényeges), hogy a kijelzők ne legyenek a bírókkal szemben, mert zavarhatják őket. Minden esetben elfogadható, ha a bírók látják és hallják a versenyző összes jó pontjainak, és végső hibapontjainak a számát.

12. Az eredmények közzététele

A díjlovagló feladatok eredményét minden egyes ló után a lehető leghamarabb ki kell hirdetni, az eredmény bemondásával, és a hivatalos eredményjelző táblára való kiírással. A sajtónak, a közönségnek és a versenyzőknek rendszeres időközönként ki kell nyomtatni az eredménylistát. Az eredménylistán fel **kell** tüntetni a bírónként adott összes jó pontokat, bármilyen levonást, pl. a program tévesztéséért, a végső hibapontok számát, és a helyezést – valamint fel lehet tüntetni a bírónkénti helyezéseket is.

13. Útmutató a Szabályzat alkalmazásához

13.1 Sánta lovak – Ló bántalmazás

LOVASTUSA SZABÁLYZAT 526.1.B CIKKELY / 2015. DÍJLOVAGLÓ SZABÁLYZAT 430.7 CIKKELY

Sántaság: Kifejezett sántaság esetén a C Bíró tájékoztatja a lovast, hogy kizárásra került. A döntés ellen nem lehet fellebbezni.

- a) Ha a vezetőbíró szerint a ló kifejezetten sánta, csengővel meg kell állítania a programot, és azonnal, gyorsan meg kell beszélni a Bírói Testület tagjaival az esetet. A végső döntés a vezetőbíróé, ami ellen fellebbezésnek helye nincs.
- b) Ha úgy döntenek, hogy a ló folytathatja a programot, a versenyzőt arra kell utasítani, hogy annak a feladatnak az elejétől kezdje újra, amelyet megszakítottak.
- c) Ha a verseny során a Bírói Testület nem biztos abban, hogy a ló teljesen rendben van, de az állapota nem olyan rossz, hogy azonnal kizárják, megkérhetik az Állatorvos Küldöttet, hogy a program befejezése után vizsgálja meg a lovat, és a vizsgálat eredményéről számoljon be a testületnek. Ez alapján el kell döntenie, hogy a ló folytathatja-e a versenyt, vagy sem.
- d) Az 524. 3. cikkely felhatalmazza a bírót, hogy ha szükséges, kizárják a lovat a versenyből. Az eredménylistán „kizárva a díjlovaglás után” kifejezést kell szerepeltetni.
- e) Ne feledjük, hogy CIC versenyen, ahol nem biztos, hogy van Első Lószemle, ez az első alkalom, amikor a Bírói Testület meg tudja vizsgálni a lovat. Ezért a SzB-nak fel kell készülnie az 524.3. szabály alkalmazására.

13.2 Programtévesztés –Díjlovagló Szabályzat 2015. 430.3 Cikkely

Ha a vezetőbíró, vagy a Bírói Testület valamelyik tagja programtévesztést észlel, a program lelovaglását követően azonnal informálnia kell a bíró társait. Ha mindannyian egyetértenek, saját pontozólapjukon **mind** feltüntetik a hibát. Ha nem értenek mind egyet, egyik papíron sem lehet beírni a hibát, a versenyző javára születik döntés. Megjegyzés: Fontos a gyors rádiós kommunikáció a **B**, vagy **E** és a többi bíró(k) között.

DÍJLOVAGLÓ SZABÁLYZAT 2015. 430. CIKKELY: A PROGRAM LOVAGLÁSA

Az FEI hivatalos programjait minden versenyző elejétől a végéig köteles fejből lovagolni, és annak minden feladatát az előírt sorrendben végrehajtani.

1. Csengő.

Csengőszó után a versenyzőnek 45 másodpercen belül A-nál be kell lovagolnia a négyszögbe. Egy 45 másodpercet számláló órát, ahol mód van rá, használni kell, és úgy kell elhelyezni, hogy a lovas jól láthassa azt. Amennyiben a ló éppen trágyázik vagy vizel, úgy az órát meg kell állítani és akkor kell újraindítani, amikor a ló elvégezte a dolgát.

2. Köszönés.

Köszönéskor a száracat egy kézbe kell venni. Azok a lovasok, akik cilindert/keménykalapot viselnek, dönthetnek, hogy köszönéskor leveszik, vagy csak bólintanak.

3. Pályatévesztés.

Ha egy versenyző pályát téveszt (rossz kézre fordul, kifelejt egy feladatot, stb.), a versenyszám „C” bírójával csengőjellel figyelmezteti. Ha szükséges, a „C” bíró megjelöli azt a pontot, ahonnan a lovasnak újra kell kezdenie a programot, valamint a végrehajtandó következő feladatot, azután hagyja, hogy a lovas a programot maga folytassa. Bizonyos esetekben azonban, ha a lovas olyan pályatévesztést követett el, ahol a csengő hangja szükségtelenül megzavarná a programlovaglás folyamatosságát - például, ha a versenyző egy átmenetet középügetésből összeszedett lépésbe V-nél hajt végre K helyett, vagy A-tól vágtában a középvonalon egy perdülést D-nél hajt végre L helyett - a „C” bíró dönti el, hogy csengessen-e, vagy sem. Azonban, ha a csengő nem szólalt meg a pályatévesztésnél, de a program szerint ugyanazt az elemet még egyszer végre kell hajtani és a lovas újra elköveti a hibát, a versenyző csak egyszer büntethető. Kizárólagosan a „C” bíró dönti el, hogy volt-e pályatévesztés. A többi bíró pontjait ehhez kell igazítani.

4. Programtévesztés/hiba a végrehajtás során. Ha a versenyző „a program végrehajtásában téveszt”, (könnyű-ügetés tanügetés helyett, köszönésnél a száracat nem veszi egy kézbe, stb.) hibáját pályatévesztésként kell értelmezni, és e szerint büntetni. Általában a versenyző nem

lovagolhat újra egy feladatot, csak ha a „C” bíró azt pályatévesztésnek minősíti (tehát csenget). Ha azonban a lovas már elkezdett a feladatot és újra megkísérli végrehajtani az adott feladatot, azt pályatévesztésként kell büntetni és a pontozásnál az első végrehajtást kell értékelni.

5. Észre nem vett tévesztés. Ha a Versenybíróóság figyelmét a tévesztés elkerüli, a versenyző élvez a mulasztásból származó előnyt és nem kap érte büntetést.

6. Büntetések, hibapontok

6.1. Pályatévesztés. Minden pályatévesztést, akár jelezték csengővel, akár nem, büntetni kell, kivéve a fenti esetet.

Első hiba két (2) pont

Második hiba négy (4) pont

Harmadik hiba kizárás

A Fialat lovak számára kiírt programokban a levonás mértéke az összesített eredményből az első tévesztésnél fél százalékpont (0,5%), a második tévesztésnél egy százalékpont (1%), és a harmadik tévesztés kizárást von maga után.

6.2. Egyéb hibák

Az alábbiak ugyanúgy hibának számítanak, és hibánként két (2) pont kerül levonásra, de nem halmozódnak és nem vonnak kizárást maguk után:

- lovaglás a négyszög körül pálcával vagy ínvédőben, vagy a szabályostól eltérő öltözetben (pl. kesztyű nélkül);

- belovaglás a négyszögbe pálcával vagy ínvédőben, vagy a szabályostól eltérő öltözetben (pl. kesztyű nélkül); Ha a programlovaglás már elkezdődött mielőtt az eltérést észrevették, a C bíró megállítja a lovas, és ha szükséges és lehetséges egy segéd bejöhet a négyszögbe, hogy eltávolítsa a felesleges tárgya(ka)t. Ezt követően a lovas folytatja a programlovaglását, vagy a program elejétől (belülről a négyszögből), vagy attól a ponttól, ahol megszakították a lovaglását. Bármelyiket is választja, a már megítélt pontszámokon nem lehet változtatni.

- belovaglás a négyszögbe csengőszó előtt;

- belovaglás a négyszögbe 45 másodpercen túl, de 90 másodpercen belül;

7. Kizárás

7.1. Sántaság. Határozott sántaság esetén a „C” bíró közli a versenyzővel, hogy a versenyből ki van zárva. Döntése ellen fellebbezésnek helye nincs.

7.2. Ellenszegülés. Minden 20 másodpercet meghaladó ellenszegülést a program bemutatása alatt kizárással kell büntetni. Azonban, ha az ellenszegülés veszélyezteti a lovas, lovas, a bírókat vagy a közönséget, úgy a 20 másodperc letelte előtt biztonsági okokból ki kell zárni a lovas. Ez vonatkozik a négyszögbe való belovaglás előtti vagy a négyszög elhagyásakor történő ellenszegülésre is.

7.3. Esés. A lovas és/vagy a ló esése kizárást von maga után.

7.4. Kilépés a négyszögből a díjlovagló program alatt. Ha a ló a program kezdete és vége között mind a négy lábbal kilép a négyszögből, a lovas a versenyből ki kell zárni.

7.5. Külső segítség. Bármilyen külső segítséget (pl. hang, jelzések) a lónak vagy a lovasnak adott illegális és nem engedélyezett segítségként kell értelmezni. Azt a lovas vagy lovas, amely támogató segítséget kap, ki kell zárni.

7.6. Egyéb okok a kizárásra:

- A ló/lovas páros nem képes a szint követelményeit teljesíteni.

- A programlovaglás a ló jóléte ellen van és/vagy durva lovaglást mutat.

- A ló/lovas páros nem érkezik a négyszögbe a csengőszót követő 90 másodpercen belül. Ez alól kivétel, ha a „C” bírót az alapos indokról értesítették (ilyen lehet a patkó elvesztése, stb.) -

- A Díjlovagló Szabályzat 430.6.2 cikkelyben említett eseteken kívüli nem engedélyezett szerelésben való lovaglás.

8. Büntető pont. A versenyző büntető pontjai minden egyes bírónál a bírói pontozólapján a versenyző által elért összpontszámból kerülnek levonásra.

9. Feladat végrehajtásának helye. Azokat a feladatokat, amelyeket a négyszög meghatározott pontjain kell bemutatni, akkor kell végrehajtani, amikor a versenyző felsőteste az előírt pont magasságához ér, kivéve azoknál az átmeneteknél, ahol a ló az átló felől vagy merőlegesen

közelíti meg a betűt. Ebben az esetben az átmenet akkor hajtandó végre, amikor a ló orra eléri a nyomvonalat a betűnél, így a ló az átmenetben egyenes. Ide tartozik az ugrásváltás végrehajtása is.

10. Program kezdete/vége. A program az A-nál való belovaglással kezdődik, és a program végén a köszönés után végződik, amint a ló elmozdul előre. Kizárólag a ló/lovas szabályos szerelésének és a ló vérzésének ellenőrzése szempontjából addig nem tekinthető befejezettnek a program, amíg a szerelés ellenőrzése meg nem történt. Semmiféle program előtti vagy utáni történés nem befolyásolhatja a pontozást. A versenyzőnek a programban meghatározott módon kell a négyszöget elhagynia.

13.3 Vérzés a lovon – 526.4 Cikkely

A lovon megjelenő vérzés ló bántalmazás jele is lehet, ezért minden egyes esetet külön ki kell vizsgálnia a Bírói Testületnek.

Kisebb szájr vérzés esetén, ha úgy tűnik, hogy a ló elharapta a nyelvét, vagy az ajkát, vagy kisebb lábvérzés esetén a vérzés vizsgálata után a Bírói Testület engedélyezheti a lovasnak a verseny folytatását.

5.III. Fejezet

TEREP RÉSZFELADAT

Az alábbi fejezet a leghosszabb formájú terep részfeladat szerint íródott.

1. RÉSZ – TECHNIKAI SZEMPONTOK

1. A pálya technikai átvétele és megnyitása

1.1 A TD első pályanézése

A TD hetekkel, vagy még inkább hónapokkal a verseny időpontja előtt nézi meg először a pályát. A TD tanácsot adhat, és elfogadja a pályatervező (CD) terveit a következő szempontok alapján:

- A pálya útvonala és szintkülönbségei
- Az akadályok elhelyezkedése
- A kötelező fordulók/ellenőrző/megállító pontok
- A pálya hossza
- Az akadályok száma, mérete, felépítése
- Az összetett és sorozatban lévő akadályok összes speciális jellemzője
- A talaj minősége
- Intézkedések, amelyekkel a közönséget kellő távolságban lehet tartani az akadályoktól, útvonalaktól.
- Az akadályok és az alternatívák tervezett kizáslózása, számozása, betűkkel ellátása, és bírálata.

1.2 A TD második pályanézése

A pályát másodszor hat héttel - egy hónappal a verseny időpontja előtt nézi meg a TD, amikor terep akadályai már csaknem teljesen készen vannak. Ekkor a TD minden, általa szükségesnek ítélt változtatást végrehajt.

1.3 A TD utolsó pályanézése

- a) A TD utoljára a Bírói Testület szemléje előtti napon nézi meg a pályát, amikor már mindennek készen kell lennie, kivéve az utolsó pillanatokra hagyott dekorációkat. Ekkor személyesen végzi el terep méréseit.
- b) a TD-nek és a CD-nek ellenőrizniük kell:
  - Az akadályokon korábban kért változtatásokat végrehajtását.
  - Az akadályok és a kötelező fordulópontok kizáslózását.
  - A start és a cél technikai részleteit, az információs rendszer működését, stb.
  - A pálya jelzéseit (nyilak, irányjelző zászlók, stb.)
- c) A TD és a CD kivételes esetben megkérheti a SzB-t, hogy bocsásson a rendelkezésére egy vagy két, a versenyen nem induló ló/lovas párost, amely a jelenlétükben ugratja meg a terep egyes akadályait.

1.4 A Bírói Testület pályaátvétele

A Bírói Testület a TD és a CD részvételével megtekinti a pályát legkésőbb a pálya hivatalos megnyitása előtti napon. A Bírói Testület feladata, hogy átvegyék a pályát, vagy megtegyék a javaslatot a szükséges változtatásokra, a TD-vel konzultálva. Ekkor a pálya már végső formájában kell, hogy legyen: számok, betűk és zászlók, kötelező fordulók, kordonok, stb. a helyükön

1.5 Hivatalos eligazítás a versenyzők számára (CCI vagy több napon rendezett CIC versenyeken)

- a) A hivatalos eligazítást közvetlenül a terep bemutatója előtt kell tartani. Az eligazítást hivatalos FEI nyelven kell tartani.
- b) A Bírók és a Hivatalos Személyek a versenyzők rendelkezésére állnak. Ez az első alkalom a Hivatalos Személyek és a versenyzők találkozására, azért megadhatja az egész verseny alaphangulatát. Jól elő kell készíteni.

- c) Ajánlatos rövidre fogni az eligazítást. Vannak azonban olyan ügyek, amiben dönteni kell, pl. a hivatalos kommunikációs csatornákról, a Lovasok Képviselőjének/Képviselőinek személyéről, stb.
- d) Az eligazítás jó alkalom a nemzetek indulási sorrendjének sorsolására (ha szükséges). Az eligazítás lebonyolításához a XII. melléklet ad javaslatokat, útmutatást.

1.6 A tereppálya hivatalos megnyitása a Versenyzők számára

- a) A tereppályát az „indulók bejelentése” (végleges nevezés) előtt kell megnyitni; a TD és a CD is jelen vannak a terep bemutatón, nem kell végigsétálniuk a terepet a versenyzőkkel, de legyenek elérhetőek a kérdések megválaszolására.
- b) A tereppályát pontosan olyan állapotban kell bemutatni, mint ahogyan a versenyen lesz; ezután már csak kivételes esetekben, a Bírói Testület engedélyével lehet változtatni rajta.
- c) A tereppályát csak gyalog nézhetik meg a Versenyzők.
- a) Arra kell bízni a Versenyzőket, hogy a tereppályával kapcsolatos bármely megjegyzésükkel forduljanak bizalommal a Lovasok Képviselőjéhez, vagy adott esetben a Csapatvezetőjükhöz.

2. Technikai szempontok

2.1 Melegítő terület

- a) A melegítő területet a tereppálya startjához közel kell kialakítani.
- b) A közönség nem léphet be a melegítő területére, ezért megfelelően erős kerítéssel kell körbekeríteni, lehetőség szerint beléptető rendszert kell alkalmazni, és annyi stewardot kell odaállítani, ahány biztosítani tudja, hogy a közönség a területen kívül maradjon.
- c) Elég tágasnak kell lennie ahhoz, hogy elférjenek a Versenyzők, a Csapatvezetők, a lóápolók és a lovak. Míg normál esetben egyszerre 3 vagy 4 ló várható a melegítőbe, engedélyezni kell több ló belépését, amíg a terepen valamilyen okból áll a verseny.
- d) Jelen kell lennie egy Kezelő Állatorvosnak és egy patkolókovácsnak.
- e) Bőséges mennyiségű friss (lehetőleg vezetékes) vizet és jeget kell biztosítani. Nagyon hasznos, ha van természetes vagy kiépített árnyék, árnyékoló, mely kánikula esetén kifejezetten lényeges.
- f) Elég helyet kell biztosítani ahhoz, hogy a lovak képesek legyenek szabadon vágtázni, galoppozni, biztosítani kell egy vagy két, a versenyszám típusának és méreteinek megfelelő rögzített akadályt, és egy vagy két díjugrató típusú, verhető akadályt.
- g) Ha a fő melegítő terület (ahol rögzített akadályok vannak) kissé távolabb helyezkedik el a starttól, akkor elfogadható, hogy a végső melegítőben csak díjugrató típusú akadályok legyenek.

2.2 Jelölések

- a) A start és a cél jobboldalon piros, baloldalon fehér zászlóval, és „START”, „CÉL” táblával jelzett.
- b) Az akadályok számozása legyen egyértelmű.
- c) Az akadály határait jelző zászlókat úgy kell elhelyezni, hogy a versenyző az akadály teljes szélességét kénytelen legyen megugrani. Ehhez néhány esetben két pár zászlóra van szükség, vagy esetleg az egy párat el lehet helyezni az akadály hátsó részén is.
- d) Ellenőrizni kell, hogy a „feketezászlós” akadályok jelzései egyértelműek (fekete csíkkal).
- e) Minden zászlónak olyan magasnak kell lenni, hogy az akadálybíró számára egyértelmű legyen, hogy a zászló melyik oldalán ugrott a ló. Ez különösképpen keskeny frontú akadályoknál és sarkoknál fontos. Az akadálybíró fel van arra hatalmazva, hogy tájékoztassa a lovast, hogy meg kell-e ugrania az akadályt újra, vagy nem, hogy ne zárják ki ugyanannak az akadálynak a kétszer megugratása miatt.
- f) A kötelező kapukat piros és fehér zászlóval kell jelezni úgy, hogy távolabbról is jól láthatóak legyenek, és időrendi sorrendben kell számmal, betűvel ellátni őket.
- g) Ha irányjelző nyilakat, (lehetőleg sárga) jelzéseket használunk, szintén legyenek jól láthatóak.
- h) Ellenőrizni kell, hogy a határoló és irányjelző zászlók jól rögzítettek a talajban.

2.2 Elkerítés/Kordonozás

- a) Annak érdekében, hogy a közönség ne tudjon túl közel állni az akadályokhoz, és hogy ne álljanak az akadály elé, vagy mögé, az akadály előtt és mögött bizonyos távolságra mindkét oldalon kordont kell vonni a pálya nyomvonalára mellé, (madzag, rúd, vagy palánk). Olyan helyszíneken, ahol várhatóan nagy tömeg gyűlik össze, nagyobbak, vagy folyamatosnak kell lennie az elzárt területnek, egyik akadálytól a másikig. Az akadály körüli területet úgy kell lezárni, hogy a lovasnak legyen elég helye az akadály meglovaglásához.
- b) A biztonság kedvéért úgy kell kialakítani a kordont, hogy ha a ló belerohan, ne érje súlyos sérülés, és a közönség se sérüljön pl. a repkedő kerítés elemektől. Példák arra, hogyan lehet ezt elkerülni: használjunk olyan madzagot, szalagot, ami nagyobb erőhatásra szétszakad; úgy erősítsük az oszlopokhoz a madzagot, hogy nagyobb erőhatásra kilazuljon (egyszer tekerjük körül az oszlopokon, ne csomózzuk); az ideiglenesen kihelyezett oszlopok ne legyenek túl távol egymástól, stb. Ha a madzag nem tud elszakadni, nem szabad fához, vagy valamilyen fixen rögzített tartóhoz kötni. Fém oszlopokat semmi esetre sem szabad használni.

2.3 Talaj

- a) A pályát amennyire lehet, az eredeti állapotában kell hagyni. Azonban a lyukakat ki kell tömni, a köveket, gyökereket, stb. el kell távolítani (ha ez nem lehetséges, le kell festeni őket fehérre) és a belógó faágakat, amelyek zavarhatják a lovat, vagy a lovast, vissza kell vágni.
- b) Jó, ha van egy adag homok, vagy sóder az akadályok mellett, amit a talaj minőségének megőrzéséhez lehet használni, a terepverseny egész ideje alatt.
- a) Előfordulhat, hogy az akadály elugrási és landolás részén elő kell készíteni vagy meg kell erősíteni a talajt, hogy a verseny során, amennyire kivitelezhető, ugyanolyan maradjon az állaga, és lehetőleg az utolsó versenyzőnek is ugyanolyan legyen, mint az elsőnek.

2.4 Terep pálya START és CÉL

- a) A szakasz start és célvonalát jobbról piros, balról fehér zászló, és a „START”, „CÉL” táblák jelzik.
- b) Startboxot kell felállítani.
- c) Ellenőrizni kell az utolsó akadály távolságát a célvonalától (nem lehet kevesebb 20 m-nél, és több 50 m-nél).

2.5 Lovak állatorvosi vizsgálata a terep végén

- a) Hűtő területet kell elhelyezni, ideálisan a célvonal mögött 100-120 méterre. Nem csak az állatorvosnak kell hely a lovak vizsgálatához, hanem a lovaknak is kell hely, hogy le lehessen mosni, hűteni őket, és tudjanak sétálni, mielőtt az állatorvos megerősíti, hogy visszamehetnek az istállóba.
- b) Sok vízre, jégre van szükség, és el kell keríteni a területet a közönség távöltartásához.
- c) A lóápolók és a SzB szempontjából is nagyon kényelmes, ha terep végén lévő a hűtő terület és a melegítő egymáshoz közel vannak. Ebben az esetben fontos elkülöníteni a két területet, hogy a terepre készülő lovak ne keveredjenek azokkal, amelyek már befejezték a pályát.

2.6 Akadályok – Általános ellenőrzés

- a) Ellenőrizni kell, hogy van-e elég típusú akadály: meredek, oxer, nagy iramból ugorható akadály, benk, felugró, leugró, nyitott víz, árok (normál, és trakhéni), összetett akadályok (kettes, hármas, stb.), akadály emelkedőn, lejtőn, stb.
- b) Kerülni kell az olyan akadályokat, amelyek állaga egy bizonyos számú versenyző után romlik (egyszerűbbé, vagy bonyolultabbá kell építeni), vagy amelyeken egy korábbi versenyző áthaladása változtatni tud.
- c) Ellenőrizni kell az akadályok szilárdságát.
- d) Ellenőrizni kell, hogy ha a ló felbukik, vagy bele tud keveredni egy akadályba, akkor azt könnyen szét lehet-e szedni (pl. könnyű nylon madzaggal van összekötözve, ami szükség esetén egyszerűen szétvágható).
- e) Ellenőrizni kell, hogy a zárt akadályoknak (mint pl. a juh-ketrec) van-e olyan kijáratuk, amin ugrás nélkül ki lehet menni (ha a ló ellenszegül a kiugrásnál).

III. Fejezet – Terep

- f) Ellenőrizni kell, hogy az akadály méretei megfelelnek-e a Szabályzatnak, figyelembe véve egy átlagos ló elugrási pontját.
- g) Kerülni kell a veszélyes akadályokat (lásd a 3. pontot lejjebb).
- h) Ellenőrizni kell, hogy az engedélyezett biztonsági eszközök (547.2.4) a hivatalos útmutató szerint vannak-e felszerelve.
- d) Ellenőrizni kell, hogy a több elemből álló, egy feladatot jelentő akadályok (benk, lépcső, stb.) egy akadályként vannak-e számozva és betűzve, így a ló ellenszegülése esetén az egész akadályt újra ugrathatja a versenyző, ha akarja.

2.7 Tartalék anyagok

Az akadályok közelében, vagy egy központi tároló helyen el kell helyezni olyan eszközöket, anyagokat, amelyekkel gyorsan megjavíthatók az akadályok.

3. Kockázatkezelési útmutató – Terep akadályok

A lovas és a ló biztonsága egyre nagyobb jelentőséggel bír a sportágról alkotott kép, a sportágunk fejlődése és gazdasági életképessége szempontjából. Mindezt nem lehet eléggé hangsúlyozni.

A FEI Kockázatkezelési politikájának célja, hogy biztosítsa a környezetet a kockázatok kezeléséhez

A FEI elkötelezett abban, hogy mindent újdonságot azonnal elérhetővé tegyen a kommunikációs csatornáin keresztül.

Kérjük, ellenőrizze a FEI útmutatását a tereppálya tervezéshez: „FEI Cross Country Course Design Guidelines”

<http://www.fei.org/fei/regulations/eventing>

2. RÉSZ – ADMINISZTRATÍV SZERVEZÉS & SZABÁLYOK

1. Hivatalos Személyek

- a) 1 steward (plusz a segítője) felelős az egész terep részfeladat lebonyolításáért.
- b) 1 pályairnok/steward felelős az egész tereppályaért.
- c) 1-1 szektor steward felelős a terep minden egyes szektoráért.
- d) 1-1 starter és időmérő a tereppálya startjánál. Ne feledjük, hogy az egyes startok tényleges idejét mindig hitelesíteni kell egy második személynek is.
- e) Egy időmérő csoport terep céljában, a versenyzők idejének mérésre, a szükséges eszközökkel ellátva. Ne feledjük, hogy a célba érkezés idejét mindig hitelesíteni kell egy második személynek is.
- f) Stewardok a felszerelések és az egészségügyi kártya meglétének ellenőrzésére a terep startjában.
- g) Legalább 1-1 akadálybíró (de inkább 2) a tereppálya minden akadályához (az akadály típusától függően). Elegendő pályaszolgálat az akadályok talajának fenntartásához és az akadályok javításához.
- h) Ne feledjük, hogy az akadálybírók megfelelő eligazítása nélkülözhetetlen a terepverseny sikeres és szabályos lebonyolításához, úgy, hogy az megfeleljen az lovasok és a Hivatalos Személyek elvárásainak is. Lásd XIII. melléklet 2.3. pont.
- i) Az összetett akadályoknál stewardok segíthetnek az akadálybíróknak a nézők távoltartásában.
- j) 1 bíró és egy segítő minden Megállító Pontnál.
- k) 1-1 steward a tereppálya összes kötelező kapujánál.

A TD-nek meg kell győződnie arról, hogy az akadálybírók és a Hivatalos Személyek mindegyike el van látva a megfelelő papírokkal és eszközökkel, és megkapták a megfelelő utasításokat és eligazítást. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy elmagyarázzuk, mi a teendő kivételes esetekben; lovas megállítása, bajban lévő lovas segítése, stb.

A kapcsolattartásért, kommunikációért, eredményszámításért, eredményközlésért, az akadályok javításáért, orvosi és állatorvosi szolgálatért és a közönség ellenőrzéséért felelős

Hivatalos Személyek kijelölése mindig az adott verseny igényeinek és nagyságának megfelelően történik. Lásd később.

2. Dokumentáció

2.1 Hivatalos Személyeknek

Mappával kell ellátni:

- a) a TD-t,
- b) a Bírói Testület minden tagját,
- c) a Fellebbviteli Bizottság minden tagját (ahol van),
- d) a Chief Stewardot,
- e) az Állatorvosi Bizottságot,
- f) a verseny Hivatalos Vezető Orvosát,
- g) a tereppálya kontroll vezetőjét

A mappának minimum a következőket kell tartalmaznia:

- A verseny területének átfogó térképét, külön kiemelve az általános, orvosi és állatorvosi ügyeletek helyszínét
- A tereppálya részletes térképét a megállító pontok feltüntetésével.
- A tereppálya akadályainak rajza.
- Minden kötelező áthaladási kapu számozott helyét.
- A kommunikációs tervet.

2.2 Versenyzőknek

- a) A versenyzők érkezéskor az általuk kért információt többségét megkapják, többek között a fent felsorolt, Hivatalos Személyeknek átadandó információkat (kivéve a kommunikációs tervet).
- b) Minden új, vagy megváltozott információról, amely a versenyzők megérkezése és a terep startja között felmerül, azonnal értesíteni kell a versenyzőket.

Például:

- A lovas startszáma (amely a startlista meghatározásakor derül ki)
  - A terep start időpontjai (amit lehet, hogy csak a terep előtti délután lehet véglegesíteni)
  - A tereppálya hosszának és alapidejének megerősítése (ha a pályát későn kordonozzák, vagy mérik ki)
  - Bármilyen okból felmerült, utolsó pillanatban megtett változtatás (pl. az időjárási viszonyok miatt).
- c) Az információ eljuttatásának módja: a hivatalos üzenőfal használata, a lovasok eligazítása, a Csapatvezetők vagy a Lovasok Képviselőjének értesítése, a terep előtti lovasok találkozója, vagy akár a terep startja. A választott módszer(ek) függenek az információ típusától, sürgősségétől, stb., de minden esetben meg kell erősíteni az információt a hivatalos üzenőfalon.

2.3 Akadálybíróknak

- a) Lényeges, hogy az akadálybíróknak kiosztott lap úgy legyen kialakítva, hogy azon abszolút pontosan és a lehető legegyszerűbb módon tudják jelölni az előforduló hibákat, és azok számát, pl. esés, megállás, körözés, kitörés, stb.
- b) Nagyon ajánlott kétpéldányos papírt használni, így egy példány az akadálybírónál marad, miután az eredetit összeszedték, és az eredményszámító irodába küldték. Szintén nagyon ajánlott nem előre kinyomtatni az indulási sorrendet az akadálybírók papírjaira.
- c) Helyet kell hagyni a megjegyzéseknek, vagy egy vázlatos rajznak, ami szintén nagyon ajánlott vitás kérdésekben.
- d) Nagyon ajánlott, hogy az akadálybíró feljegyezze minden ló idejét az akadályában, különösen az első és az utolsó akadály idejét érdemes feljegyezni. Ez sokat segíthet az időméréssel kapcsolatos panaszok megoldásában.
- e) Az összetett akadályoknál, és a több alternatívás akadályoknál a TD kérheti, hogy az akadálybírónál legyen az akadályról olyan vázlat, amire csak be kell rajzolni, hogy a ló milyen vonalon ment, felírja az azonosítót, stb. és a megjegyzéseket. Ez nagymértékben segíti az esetleges vitás kérdések rendezését.
- f) Az esésekről, bukásokról szóló jelentések formanyomtatványát a TD osztja ki, szedi össze, és juttatja el a FEI-nek. A jelentéseket az akadálybíró nyelvén kell megírni.
- g) Lásd még XIII. melléklet „Akadálybírók eligazítása”.

3. Felszerelés ellenőrzés

A startnál egy stewardnak ellenőrizni kell a versenyzők sarkantyúját és pálcáját.

4. Időmérés

- a) A TD ellenőrzi és jóváhagyja az időmérő berendezéseket, azt is ellenőrzi, hogy a használt időmérési módszer hitelesített és megfelel a Szabályzatnak.
- b) Ellenőrzi az időmérés szervezettségét a terep startjánál (starter és egy starter asszisztens szükséges). Ha fotocellát használnak a startnál, abban az esetben, ha a lovas még nem haladt át a startvonalon, a starternek kell jelzést adni a gépnek az időmérés megkezdésére a „start” szóra.
- c) Fontos, hogy mindig kell manuális stoppert is használni a fotocella, vagy más időmérő berendezés kiegészítésére.
- a) Fontos az időmérés minden eredményét azonnal jelenteni az időmérésért felelős csapatnak, főleg az eltéréseket, hogy azokat minél gyorsabban meg lehessen oldani.

5. Eredményszámító iroda

Az előzetes eredményeket folyamatosan számolni kell a terepverseny ideje alatt, biztosítani kell, hogy gyorsan elérhetőek legyenek a versenyzők számára, és át kell adni azokat közzétételre (lásd a 6. pontban).

Az előzetes eredmény számításában az akadálybírók rádiós, vagy papír jelentéseit vehetik alapul. Ha az előzetes eredményt kiadjuk a lovasoknak, gyors visszajelzést kaphatunk a számukra váratlan akadálybírói döntésekről, vitás kérdésekről, így gyorsan lehet intézkedni az ügyben.

A végső eredményt a megfelelő jóváhagyások után a lehető leghamarabb nyilvánosságra kell hozni.

6. Az eredmények közzététele

- a) A közönség tájékoztatásért, az eredménytábla frissítésért, a sajtó tájékoztatásáért és az istállók informálásért felelős személyekhez csak nagyon korlátozott számú forrástól juthat információ, olyan forrásoktól, amelyeket a SzB/TD előre meghatároz.
- b) Az előzetes eredményeket a lovak célba érkezését követően a lehető leggyorsabban közzé kell tenni a közönségtájékoztató rendszeren (hangosbemondó) és az eredménytáblán (valamint az istállóknban).
- c) Előzetes eredménylistát is ki lehet adni a verseny közben, de mindig fel kell tüntetni a kiadás pontos idejét, **és egyértelműen szerepelni kell rajta az „Előzetes eredmény” kifejezésnek.**
- d) Az eredmények mindaddig nem válnak véglegessé, amíg az összes akadálybíró lapját, és az időmérők eredményeit le nem ellenőrizték. A végleges eredménylista kiadásának időpontját fel kell tüntetni az kiadott eredménylistákon.
- e) A TD hitelesíti a végső eredményt létrehozó eljárás folyamatát, és neki, vagy a vezetőbírónak kell jóváhagynia a végső eredményt, mielőtt a Hivatalos Személyeknek, versenyzőknek és a közönségnek szétosztják.
- f) Megjegyzés: a végeredmény kihirdetése után 30 perc áll rendelkezésre a szabályok szerint arra, hogy óvást nyújtsanak be a versenyzők. Azonban a gyakorlati szempontok, pl. ha sok versenyző van, gyakran amellet szólnak, hogy a TD ne kezelje kapkodva a felmerült kérdéseket (amelyek aztán óvásokká válhatnak). Ilyen esetben, és a korrekt elbírálás érdekében a Bírói Testület jobb, ha rugalmasan kezeli a 30 perces időhatárt. Természetesen bizonyos óvások a végeredmény megváltoztatásához vezethetnek, ami újabb óvás felmerülését eredményezheti. Ekkor is korrekt és egyforma bánásmód határozza meg a döntésekre szánt idő hosszát.

7. Kontroll és kommunikáció

A tereppálya hatékonyan kontrollálja egy tapasztalt pályaellenőrrel (kontroller), jó kommunikációval és a Hivatalos Személyek és a vészhelyzeti ügyeletek jól szervezettségével oldható meg (lásd a 8. pontot).

7.1 Pályaellenőr (kontroller)

Egy tapasztalt hivatalos személyt kell kinevezni „Pályaellenőrnek”; szüksége lesz segítőkre a rádió adóvevők, telefonok, stb. figyelésére. A feladatai közé tartozik:

- a) Létrehoz a SzB-gal együtt egy kommunikációs tervet a terep részfeladatra
- b) Minden pillanatban pontosan tudnia kell, hogy a pályán lévő lovak a pálya mely részén, mely akadályánál vannak
- c) Neki kell döntenie a startok felfüggesztéséről, a pályán bekövetkezett fennakadás miatt
- d) Neki kell döntenie a pályán lévő lovak megállításáról
- e) Neki kell hívni a szükséges ügyeletes szolgálatot,
- f) Tartania kell a kapcsolatot a TD-vel, és a Bírói testülettel, tájékoztatni kell őket minden kialakuló helyzetről
- g) Szükség szerint igazítania kell az időbeosztáson. Ehhez alternatív tervek is kellenek, hogyan tudják behozni az időt, ha a pályán valamilyen fennakadás van.

A kontroll központ elhelyezkedése a tereppálya elhelyezkedésétől függ.

7.2 Kommunikáció – Minimális előírások

A kontroll és a start közötti külön kommunikációs csatornának kell működnie, hogy biztosított legyen a hatékony és gyors kommunikáció.

- a) Minden terepakadályának kapcsolatban kell lennie a kontrollal, akár közvetlenül, akár a szektorokon keresztül.
- b) A kontrollnak minden megállító ponttal vagy akadállyal kapcsolatban kell lennie, amelyeknél megállíthatók a lovasok.

7.3 Kommunikáció – Ideális előírások

- a) Rádiós adóvevő kapcsolat a kontroll és a Start valamint a Cél között.
- b) Rádiós adóvevő kapcsolat a terep minden akadályára és minden szektorára, valamint a kontroll között.
- c) Külön állatorvosi és orvosi csatorna – de kapcsolatban a kontrollal.
- d) Adminisztratív csatorna – pl. a Bírói Testület, TD, CD, stb. számára.
- e) Csatornák, az eredményszámító iroda, a versenyiroda, a sajtó és a TV között.
- f) Külön adminisztratív csatornák a nem versennyel kapcsolatos dolgokhoz – pl. a közönség kontrollálása, parkolás, stb.
- g) A Szabályzatban megkövetelt zárt rendszerű tv csatorna (CCTV), vagy más elérhető biztonsági eszköz a pálya megfigyelésére.

Mindig figyelni kell arra, hogy egy rádiós frekvencia se legyen túlterhelve. Ha minden kommunikációs csatorna működik, a közönség tájékoztató rendszer, a sajtó, TV, stb. könnyen hozzájuthat a kívánt információkhoz.

7.4 Szektorok létrehozása

- a) A tereppályát legjobb szektorokra osztani, amelyek mindegyike meghatározott akadályokat foglal magában. A szektorok száma a pálya elhelyezkedésétől függ – különös tekintettel arra, hogy a pálya egyes részeire milyen gyorsan lehet eljutni.
- b) Minden szektorba kell egy orvos, mentő, akadályjavító csapat, állatorvos és ló-mentő. A szektor stewardnak kell összehangolni az ügyeletes szolgálatokat, szükség esetén ő kommunikál a kontrollal.
- c) Minden szektor steward az akadálybírókhoz hasonlóan köteles jelentést tenni a Bírói Testületnek, ha veszélyes lovaglást tapasztal.

8. Ügyeletes szolgálatot

Minden versenyen (CCI, CIC) bizonyos minimum követelményeknek kell megfelelni- ezeket a lovasok és a lovak, a Hivatalos Személyek és a közönség biztonsága, és a korrekt bíraskodás szükségessége alapján határozták meg.

Magasabb szintű versenyeken, vagy ahol nagyobb tömegű közönség, sajtó, stb. megjelenésére lehet számítani, további intézkedéseket kell tenni.

8.1 Terep

- a) A terep orvosi biztosítását a helyi mentőszolgálattal szorosan együttműködve kell kialakítani, különös tekintettel arra, hogy elérhetőek legyenek olyan, speciálisan képzett egységek, amelyek képesek a baleseti és egyéb sérülések ellátására. Általában ezen egységek saját szerkezeti felépítéssel és felszereléssel rendelkeznek, szükség esetén képesek a sérült elszállítására. A cél az, hogy a versenyen előforduló esetleges baleseteket gyorsan és hatékonyan kezeljék, főképp azokat, ahol sürgősségi ellátásra van szükség.
- b) Ideális esetben a nagyobb lovastusa versenyeken az alábbi egészségügyi személyzet van jelen: egy Advanced Trauma Life Support ("ATLS") minősítéssel rendelkező szakorvos, egy Pre-Hospital Trauma Life Support (PHTLS) minősítéssel rendelkező szakápoló, vagy egy International Trauma Life Support ("ITLS") minősítéssel rendelkező szakápoló, vagy egy Trauma Nurse Core Curriculum ("TNCC") minősítéssel rendelkező ápoló (illetve a felsorolt minősítések adott országban érvényes megfelelőjével rendelkező egészségügyi személyzet). Az egészségügyi személyzet az alábbi helyszíneken van jelen:

- i) A tereppálya szektoroknál (2-5 a pálya fekvésétől függően): baleseti sérülések ellátására kiképzett elsősegélynyújtó csapat (+ felszerelés).

Ne feledjük, hogy minden szektorban rendelkezésre kell, hogy álljanak paravánok!

- ii) Az elsősegélynyújtó központnál, valamint a tereppálya minden akadályát könnyen megközelíthető helyeken: ezen kívül a tereppálya Startjában és Céljában jelen vannak olyan mentőautók, képzett sofőrrel (és felszereléssel), amelyek képesek „terepviszonyok” közt is közlekedni, azaz négykerék meghajtásúak.

- iii) A sérültek gyors elszállításának biztosításánál – pl. mentőhelikopternél, ha hosszú, vagy forgalmas úton kell szállítani a sérültet.

- iv) Az elsősegélynyújtó központnál – a közönség és/vagy a versenyzők számára.

- v) Az istállóknál.

Ne feledjük, hogy a tereppálya Céljában jelenlévő állatorvosokra nem lehet számítani a tereppályán lévő lovak ellátásában, mivel a Versenyen megvan a maguk speciális feladata.

A ló-mentő szállítójárműveket állatorvosi irányítással kell használni. A legjobb ló-mentők speciálisan kiképzett, hevederekkel, csörlőkkel és paravánnal ellátott szállító járművek.

- c) Sokkal egyszerűbb minimális ügyeleti intézkedések szükségesek kisebb versenyeken:
- Orvosok, mentők, állatorvosok, és ló-mentők vannak jelen, számuk a terület elhelyezkedésétől, nagyságától függ.
  - Van terv a sérült lovas elszállításra, ide tartozik, hogy értesíteni kell a helyi kórházat és egyéb, ehhez kapcsolódó ügyeleti szervezetet arról, hogy verseny lesz.
  - Van lehetőség az elhullott lovak elszállítására
  - Vannak paravánok
  - Vannak ló elaltatáshoz szükséges eszközök
  - Vannak akadályjavító brigádok a szükséges felszereléssel, eszközzel és járművel
  - Biztosított a hatékony kommunikáció – lásd fent
- d) Akadályjavító brigádok:
- Tapasztalt akadályjavítókra van szükség, akik minden szükséges eszközzel fel vannak szerelve, és tudják, hogy minden egyes akadályt hogyan kell szétszedni és megjavítani. Az összes szektorba kell egy-egy akadályjavító brigád.

9. Létesítmények a közönség számára

- Parkolók
- Étkezési lehetőség
- WC-k
- Biztonsági szolgálat – elsősorban az akadályoknál, és a pálya útvonalak átjáróinál
- Elsősegély helyek (vöröskereszt)
- Jelzőtáblák a nézőknek
- A tereppályát a hivatalos pályabemutató után meg kell nyitni a közönségnek. Csak gyalog lehet beengedni a nézőket.

Ahol nagy tömeget várnak, gondoskodni kell az akadályok védelméről - pl. kordonozással - különösen az elugrási és a landolási részekben.

- Információs standot kell felállítani a programmal, az eredményekkel és a startlistákkal
- Jól informált bemondó kell, aki folyamatosan tájékoztatja a nézőket, és megismerteti velük a sportág jellegzetességeit.

Megjegyzés: A közönség számára teljes mértékben tilos a tereppályára autóval, vagy lóval belépni. Szigorúan csak a SzB által felügyelt személyek kaphatnak erre engedélyt.

10. A terep főpróbája

A terep részfeladat elpróbálása kicsiben, de teljes szervezési próbával már sokszor hasznosnak bizonyult, különösen új versenyek esetén.

Ennek egyik módja, hogy egy nagy területen kijelölnek egy tereppályát, sokkal kisebb méretben, mint az eredeti, valamint kijelölik a Hivatalos Személyek és segítők állomáshelyét.

Egy gyalogos, aki a versenyzőt testesíti meg, végig megy az egész pályán. Ki kell próbálni az időmérőket és a kommunikációs kapcsolatokat, mindezeknek tökéletesen kell működni. A módszernek az a nagy előnye, hogy kicsiben és kis költséggel mindenkinek megmutatja, hogy mi lesz a szerepe az egész folyamatban, és hogy hogyan kell működni a rendszernek. Mindenki megtudja, kivel kell konzultálnia, hová kell küldeni a jelentéseket, stb. Ezzel egyidejűleg a vezető Hivatalos Személyek megismerhetik a munkatársaikat. Fontos a TD jelenléte.

11. Útmutató a Szabályzat alkalmazásához

A szabályzat értelmezése a bíráskodás egyik legfontosabb tényezője.

11.1 Terep – a ló és/vagy a lovas egészségi állapota

Bármely lovas, aki a tereppályán lóról esik, vagy lóval bukik és kizárásra kerül, mielőtt újabb lovat lovagolna a terepen és/vagy mielőtt részt venne a Díjugrató Részfeladatban, köteles a Hivatalos Vezető Orvostól engedélyt kérni a lovaglásra (523.3 cikkely).

Azonban ezen kívül is lehet olyan eset, amikor a Bírói Testület számára kétséges lehet, hogy a ló és/vagy a lovas állapota alkalmas-e a verseny folytatására. Ilyenkor az alábbiak szerint járnak el:

- a) Az akadálynál lévő Hivatalos Személyek feltartóztatják a versenyzőt és orvosi, vagy állatorvosi segítséget hívnak. Feljegyzik a feltartóztatás időtartamát (lásd 545.7.1 cikkely), azaz azt az időt, amelyet eltelt a megállítástól és az újraindítás között, majd ezt az időt levonják a tereppálya teljesítésének idejéből.
- b) Az orvos, vagy az állatorvos megvizsgálja a Versenyző/Ló állapotát.
- c) Az orvos, vagy az állatorvos jelentést tesz a Bírói Testületnek, a Kontroll Központon keresztül.
- d) A Bírói Testület az orvos/állatorvos tanácsa szerint cselekszik.

Ha a versenyző engedélyt kap a verseny folytatására, a Hivatalos Személyek feljegyzik a megállítástól kezdődő időtartamát; amelyet aztán levonnak a tereppálya teljesítésének teljes idejéből.

11.2 Változtatások a pályán - 537.2 Cikkely

- a) Csak kivételes esetekben lehet változtatni a pályán, pl. ha a hőmérséklet és a páratartalom együttesen haladják meg az ajánlott szintet (lásd az V. mellékelt javaslatait), vagy ha a terep előtt az időjárási viszonyok miatt romlik a talaj minősége. Ennek előkészítésére a TD a CD-vel és a SzB-al együtt fel kell, hogy vázoljon egy alternatív tervet a tereppálya kritikus részeire vonatkozóan, a méretek esetleges változtatásaival. Ez nagyban megkönnyít minden, utolsó pillanatban alkalmazott változtatást a tereppályán; a SzB még alternatív időbeosztást is készíthet előre, amit gyorsan szét tud osztani a változtatás eldöntése után. Fontos, hogy a lovasoknak lehetőségük legyen bejárni a pályát, ha az eredeti pályatervtől bármilyen eltérés van. A Versenyzőket a lehető leghamarabb értesíteni kell – a hivatalos üzenőfalon, a Lovasok Képviselőjén keresztül, és a lovasok találkozóján.
- b) Ha egy akadály annyira veszélyessé válik a verseny során, hogy ki kell venni, a Bírói Testületnek és a TD-nek büntetést kell meghatározni minden olyan versenyzőnek, aki megpróbálja megugrani az akadályt.

Javasolt az ilyen akadálynál korábban előfordult minden hibát törölni (pl. megállás, kitörés), de a kizárt, vagy versenyt feladott versenyzőket nem kell visszajuttatni a versenybe. Az is előfordulhat, hogy minden versenyzőnek módosítani kell az alapidejét.

11.3 Korai startolás

Hacsak nincs más utasítás, minden startnak pontosan a kiadott időben kell megtörténnie. Ha azonban a versenyző néhány pillanattal korábban startol el, akkor pontosan fel kell jegyezni a start időpontot, és azonnal jelezni kell az időmérőknek a kontroll központba.

Ha a starter úgy érzi, hogy a korai start inkább a ló jelentős kontrollhiányának köszönhető, mintsem a lovas figyelmetlenségének, ezt is jelentenie kell.

11.4 Késve startolás

Ha egy lovas késve érkezik a starthoz, a pályafelügyelőnek (kontrollernek) és a starternek együtt kell döntenie arról, hogyan intézkedjenek. Ha a kizárás lehetősége is felmerülhet, akkor a Bírói Testülettel konzultálva.

Soha nem lehet versenyzőket 1 percen belül indítani.

11.5 Előzés

Figyelembe kell venniük a Hivatalos Személyeknek, hogy a Versenyzők gyakran teljesen elfelejtik, hogy egy másik Versenyző lehet közvetlenül mögöttük.

Ha két ló közelít meg egy akadályt, a Hivatalos Személynek, ha lehet, a korábbi Versenyzőt kell feltartani, és a gyorsabbat kell elengedni. Nagyon figyelni kell arra, hogy ne zavarjuk mindkét Versenyzőt a túlbuzgó beavatkozással!

Az ily módon feltartott Versenyző idejét fel kell jegyezni, amit aztán a terep teljesítésének teljes idejéből le kell vonni (Lásd 545.7 cikkely).

11.6 Feltartóztatott Versenyző újraindítása

Javasolt, hogy az időmérés miatt az újraindítás időpontját abban a pillanatban mérjék, amikor a lovas „repülő starttal” áthalad a megállítási ponton, miután az újrainduláshoz megkapta a startjelet.

11.7 Alapidó

- a) Rendkívül fontos, hogy tereppálya hossza pontosan ki legyen mérve. Azon az útvonalon kell mérni, ahol egy átlag ló/Versenyző halad, ha egyenesből ugrik meg mindent.
- b) Csak kétféle elfogadott távolságmérő eszköz használható:
  - Mérőkerék (kb. 1 m átmérőjű)
  - Mérőszalag

11.8 Erőkifejtések száma – 547.6 cikkely

A Szabályzat a következő kifejezéseket tartalmazza:

- „kifejezett erőkifejtés”
- „átlag ló”
- „elvárhatóan megkísérli megugrani”

Ezek a kifejezések elkerülhetetlenül magukban hordozzák a szubjektív bírálat lehetőségét; nem lehet abszolút, objektív kritériumokat meghatározni.

A TD-nek kell ezeket elbírálni, miután konzultált a CD-vel. Támaszkodnia kell a tapasztalataira, a tanulmányaira, döntéseiben vezérelje a józan ész, és mindenekelőtt a sport szellemisége.

Segítségképpen:

„Kifejezett erő kifejtés” magában foglalja a természetes és mesterséges árkokat, a leugrókat, felugrókat, benkeket, stb., és ide tartozhatnak a természetes akadályok is. Ahol egy kis emelkedő csak az akadály szerkezetét és megugrását segíti, ott nem számítható erő kifejtésnek. A 0,6 m-nél kisebb szintkülönbség nem tekinthető erő kifejtésnek.

„Az átlag ló”: a képességeiben és tapasztalatában középmezőnyhöz tartozó ló, az adott versenyen – azaz sem a legjobb, sem a legrosszabb.

„Várhatóan megkísérli megugrani”: kifejezés lehetőséget ad a TD-nek, hogy figyelmen kívül hagyja a nem szokványos, nem várható utakat, amit a lovasok csak nagyon kis része választ.

11.9 Alternatívakkal rendelkező akadályok - 547.5 Cikkely

Ha egy akadály egy erő kifejtéssel ugorható meg, de két, vagy több erő kifejtéses alternatívája is létezik, ezek mindegyikét egy elemként kell jelölni betűkkel.

Minden alternatív elem az adott szint megengedett méretein belül kell, hogy legyen.

A „feketezászlós” módszer (547.5.3 cikkely) nagy segítséget jelent, intelligensen felhasználva a TD és a CD könnyebb vonalakat és alternatívákat hozzon létre.

Összetett akadályok esetén a Versenyzőnek lehetősége van arra, hogy egyik vonalról átmenjen a másikra, feltéve, hogy A után B, utána C elem következik, és nem sérti meg sehol sem a szabályokat.

Nagyon ajánlott, hogy amennyiben egy akadálnál megengedett a körözés hibapont nélkül (lásd 547.5.3 cikkely), akkor az egyértelműség kedvéért ki kell adni egy rajzot arról, hogy pontosan mi engedélyezett.

11.10 Az akadályok mérete - 547.4 Cikkely

Fontos, hogy az akadályok minden része pontosan meg legyen mérve.

Hogy eloszlassuk a kételyeket, ez nem azt jelenti, hogy a zászlók között az akadály minden részének a megengedett magassági határon belül kell lennie – csak azon részeknek kell a határon belül lenni, ahol a TD és a CD szerint a lovasok megugratják az akadályt.

11.11 Vizes akadályok mérése- 547.3.3 Cikkely

Ha vízben kell átkelni egy akadálnál, a víz mélysége a belépéstől tisztességes távolságba, illetve a kilépés pontja előtt szintén tisztességes távolságra nem haladhatja meg a 35 cm-t (normál körülmények között 10-15 cm mélység elég).

Ennek a szabálynak az a célja, hogy a lónak ne kelljen plusz problémákkal szembesülnie, amikor beugrik, és kiugrik a vízből. Ideális esetben, ha azt akarjuk, hogy a ló vágásban maradjon vízben végig, nem szabad ennél mélyebb vizet építeni. Minimum 9 m kell a kiugrás, vagy a vízben lévő akadály előtt ahhoz, hogy a ló minden esetben legalább két vágtaugrást meg tudjon tenni a vízben.

11.12 Az akadályok mérete - 547.4 Cikkely

A „túlzott” kifejezés használata fontos a szabályban. A CD és a TD mindenekelőtt vegye figyelembe a pályán alkalmazott leugró típusát, és kapcsolódását a többi akadályhoz, és azt, hogy a pálya egészének milyenek a jellemzői.

Az a mélybeugrás, ahol lejtős talajra kell landolni a lónak, sokkal kevésbé terheli meg fizikailag, mint amikor sík részre kell landolnia.

11.13 További, kizárást maga után vonó hibák –548.3 Cikkely

Ha a kizárás a Bírói Testület belátására van bízva, az azt jelenti, hogy az elkövetett „vétség” súlyosságnak foka szerint kell döntenük, azaz, hogy vajon a versenyző szert tett-e valamilyen előnyre.

Ha pl. egy versenyző kobakjának szíja közvetlenül egy akadály előtt nyílik ki, amikor már éppen meglovagolja az akadályt, nem kell kizárni (feltéve, ha utána megáll, hogy bekapcsolja a szíjat).

11.14 Hibák definíciója / ellenszegülés, kitörés – 549 Cikkely

Fontos megérteni, hogy pontosan mi volt a szabályalkotók célja ezzel a ponttal. Ha egy lovat az akadály egy bizonyos pontjához lovagol a lovas, de a ló végül az akadályt egy másik ponton ugorja meg, és közben a mozgás folyamatossága fennmarad, akkor azt nem lehet hibaponttal büntetni.

Ugyanakkor, ha a ló mellémeget az akadály egy részének úgy, hogy a lovasnak korigálni kell a lovat, majd újra meg kell lovagolni az akadályt, akkor az 20 hibapontot jelent.

A lovas minden esetben meggondolhatja magát, akár az utolsó pillanatban is.

Az akadálybíróknak kell eldöntenie, hogy a ló ellenkezése, vagy a lovas döntése miatt tért el a páros az akadály egyik részétől.

11.15 Hivatalos Személyek kötelezettségei / TD & Bírói Testület - 515.2- 3 Cikkely

- a) A TD feladata, hogy az akadályhibákkal, időtúllépésekkel, stb. kapcsolatos összes vitás esetben elkezdje a vizsgálódást, bizonyítékot gyűjtsön, ami alapján a Bírói Testület döntést tud hozni. A Bíró Testület tagjai lehetőleg ne kezdjenek el rögtön vizsgálódni az ilyen ügyekben.
- b) A TD soha nem intézkedhet anélkül, hogy a vezetőbíróknak tanácsot adott volna. Az ügyek tisztázásánál előfordulhat, hogy egyértelmű tényekkel találja szembe magát, és csupán a szabályok félreértelmezéséről van szó a lovas, vagy a Hivatalos Személy részéről. Ilyen esetben javaslatot tehet a főbíróknak, aki aztán változtathat a pontokon, ha szükséges.
- c) Ha a Bírói Testület egyik tagja saját maga szemtanúja egy incidensnek, tehet, és esetleg kell, is, hogy tegyen lépéseket, de nem változtathat a Hivatalos Személy döntésén, csak vész helyzetben. Felkérhetik arra, hogy tanúként, mint szakértő mondja el az esettel kapcsolatos véleményét, ha kifogás miatt meghallgatásra kerül sor.
- a) A Bírói Testület minden tagja együtt van jelen a meghallgatásokon (lásd III. IV. melléklet). Ezért lehetőleg kerülniük kell, hogy részesei legyenek bármely olyan döntésnek, amely fellebbezéshez vezethet. Ha az egyik bíró szemtanúként részese volt egy esetnek, akkor a meghallgatáson nem a Bírói Testület tagjaként, hanem szakértő tanúként kell jelen lennie.

6.IV. Fejezet

DÍJUGRATÁS

1. RÉSZ – TECHNIKAI SZEMPONTOK

A 2015. január 1-től érvényes Lovastusa Szabályzat szerint a díjugrató vizsga legfőbb célkitűzése, hogy „bebizonyosodjon, hogy mind a ló, mind a lovas jól képzettek a díjugratásban is.”

Hangsúlyozni kell, hogy a díjugrató vizsga célja semmi esetre sem önmagában „győztest találni a díjugratásban”, hanem a fenti célkitűzés elérése.

1. Pálya területe

- a) Ellenőrizni kell, hogy a pálya teljes területe körbe legyen zárva. A bejáratnál sorompóval/kapuvál kell beengedni a versenyzőket; minden versenyző belépése után be kell zárni, és a versenyző távozásakor ki kell nyitni a kaput.
- a) Ellenőrizni kell a pálya talaját; egy átlagos lovas versenyen talaja megfelelő a lovastusa versenyen is. Be kell tömni a lyukakat. Ha nagy esőzés van, vagy nagyon kemény a pálya talaja, homokot lehet odakészíteni az akadályok elugrási és landolási oldalához.

2. Pálya

- a) Ajánlott, hogy egy megfelelő minősítéssel rendelkező díjugrató CD segítse a lovastusa CD-t a díjugratás részfeladatban, **aki lehet nemzeti, vagy nemzetközi pályatervező, a versenyszám szintjének megfelelően (lásd 513. cikkely).**
- b) A TD-nek el kell kérnie a CD-től a pálya tervét a pálya felépítése előtt, a pályarajz alapján meg kell beszélnie a pályát a tervezővel és el kell fogadnia a tervet. Oda kell figyelni arra, hogy a pálya vonalvezetésében legyen elég kézváltás, legyenek vonalak távolságokkal; kötelező áthaladási kapuk nem lehetnek.
- c) Ellenőrizni kell, hogy az akadályok vonalvezetése és helyzete megfelel a pályarajznak.
- d) Ellenőrizni kell, hogy a pálya hosszát jól mérték-e ki. A pályahosszt azon az íven kell mérni, ahol egy átlag ló feltehetően megugorja az akadályokat. Azaz sem túl szűk, sem túl bő fordulókkal.
- e) Ellenőrizni kell az alapidőt és a megengedett időt.

3. Akadályok

- a) Ellenőrizni kell, hogy az akadályok száma és az erő kifejtések száma megfelel a Szabályzatnak.
- b) Ellenőrizni kell, hogy az akadályok szabványos díjugrató akadályok, azaz alakjukban és megjelenésükben meghívó jellegűek, változatosan, és a környezethez illően építettek. Az akadályelemeknek és a felépítményeknek egyaránt üthetőnek kell lenniük, de nem lehetnek olyan könnyűek, hogy a legkisebb érintésre leessenek. Ugyanakkor ne legyenek annyira nehezek sem, hogy esetleg a ló bukását okozzák. Az akadály leveréséhez szükséges erő legyen egyforma nagyjából minden akadály esetén.
- c) Ellenőrizni kell az akadály felépítményét; ellenőrizni kell, hogy a kanalak sem túl mélyek, sem túl sekélyek – 2,5 cm mélység ajánlott; **a Díjugrató Szabályzatnak megfelelően a széles akadályok hátsó rúdjaihoz biztonsági kanalakat kell használni.** Ellenőrizni kell, hogy rombolás esetén minden akadály újraépíthető-e a következő versenyzőknek anélkül, hogy az a felépítmény szilárdsága változna. A mesterséges kőfalak esetén ellenőrizni kell, hogy a verhető részek elég nehezek legyenek, hogy ne essenek le a legkisebb érintésre és, hogy pontosan illeszkedjenek egymáshoz, így az akadály verése esetén könnyen visszarakhatók a pontos helyükre.
- d) Mivel alternatív akadályok is megengedettek, ellenőrizni kell, hogy azok megfelelőek, jól ki vannak zászlózva, és jól vannak betűkkel és számokkal jelölve, a terepakadályok kapcsán tárgyalt „feketezészlós módszer” szerint.
- e) Ellenőrizni kell az akadályok méreteit (magasság, szélesség, hosszúság, stb.) Legalább az akadályok 2/3-nak maximális magasságúnak kell lennie (552. cikkely). Megjegyzés:

a Díjugrató Szabályzatnak megfelelően az akadály 5 cm-rel lehet nagyobb a megengedett maximális magasságánál, ha egyenetlen a talaj, vagy ha úgy helyezkednek el a lyukak a kitörőn. Ez a szabály nem használható arra, hogy szándékosan nagyobb pályát építsünk, - de ha pl. egy 3, vagy 4 csillagos versenyen 1,23 m vagy 1,28 m között választhatunk egy akadálnál, az 1,28 m is jó lehet.

- f) Ellenőrizni kell, hogy az akadályok jellemzői megfelelnek-e a Szabályzatnak.
- a) Ellenőrizni kell, hogy a kitörők megfelelőek-e.
- b) Ellenőrizni kell, hogy minden vizes akadály felett legyen rúd.

4. Jelzések

- a) A start és a célvonalat jobbról piros, balról fehér zászló és „START”, „CÉL” tábla jelzi.
- b) A startvonal és a célvonal nem lehet 15 m-nél tovább, és 6 m-nél közelebb az első és az utolsó akadályhoz. (Díjugrató Szabályzat 204.6 cikkely).
- c) Zászlókkal kell kijelölni az akadályok szélét, amelyek arra kötelezik a lovast, hogy az akadály teljes szélességét ugorja meg. Bizonyos esetekben (oxerek, vagy triple-bar, nyitott árkok, stb.) két, vagy több pár zászlóra lehet szükség.
- d) Ellenőrizni kell az akadályok számozását és betűzését, különös tekintettel az alternatívákra.

5. Tartalék anyagok

Ellenőrizzük, hogy van-e elég tartalék akadályelem, rúd.

6. Bírói torony

Ha a díjugratást állandó díjugrató pályán tartjuk, nincs gond. Ha ideiglenesen kialakított pályán tartjuk, ellenőrizzük, hogy minden bíró jól lát minden egyes akadályt. Legyen eléggé emelt, és legyen megfelelő rossz időjárás (eső, szél) esetén is. Általában 6 embernek, plusz egy számítógépes kijelzőnek kell helyet biztosítani.

7. A pálya átvétele

- a) A TD-nek meg kell beszélnie és el kell fogadnia a pályatervező tervét, mielőtt a pálya megépítése megkezdődik, ami normál esetben a díjugratás előtti napon történik.
- b) A TD-nek meg kell néznie a pályát legkésőbb a díjugrató részfeladat előtti este, ha az a következő reggel van, vagy a díjugratás napjának reggelén, ha az délután van.
- c) A Bírói Testület legkésőbb a díjugratás megkezdése előtt 1 órával véglegesen átveszi a pályát, ekkor már úgy kell kinéznie a pályának, ahogy a versenyen.
- d) 15 perccel a start előtt a „pálya nyitva” kell, hogy legyen a versenyzők számára (536.3 cikkely). Ettől az időponttól semmilyen változtatást nem lehet tenni a Bírói Testület engedélye nélkül.

2. RÉSZ – ADMINISZTRATÍV SZERVEZÉS & SZABÁLYOK

1. Hivatalos Személyek

- a) 1 pályatervező az asszisztenseivel
- b) pályaszolgálat: visszahelyezik a levért rudakat, kiegyengetik a talajt, kicserélik a széttört akadályokat, nyitják és zárják a bejáratot
- c) Melegítő stewardok, hatékonyan intézik a lovak beküldését a pályára
- d) 1-2 időmérő
- e) 1 írnok a bírónak
- f) 1 eredményszámoló, vagy eszköz az eredmény továbbításához az eredményszámolóknak
- g) szükség lehet egy olyan képzett személyre, aki jelzi a bírónak, ha egy általuk nem látott akadálnál hiba történt (zászlóval).

2. Pályarajz

- a) Pályarajzot kell kifüggeszteni a melegítőben, az istállóknál és a pálya bejáratánál legalább 30 perccel az első start előtt. Legyen belőle másolat a bírói toronyban a bírók és a TD számára.
- b) A pályarajznak összhangban kell lennie a Díjugrató Szabályzattal. A start- és a célvonalat egyértelműen kell jelezni, ugyanígy minden akadály megugratásának irányát, a pályahosszt, az alapidőt, valamint a megengedett időt.

3. Pályanézés

A versenyzők és a csapatvezetők legkésőbb 15 perccel az első start előtt bejárhatják a pályát. Nincs joguk semmilyen változtatáshoz. Az akadályok megugrása gyalog tilos. A versenyzők a Díjugrató Szabályzatnak megfelelően rendes versenyöltözékben jelenhetnek meg a pályabemutatón.

4. Időmérés

- a) Olyan elektromos időmérőt kell használni, aminek a pontossága lehetőleg 0,01 sec.
- b) A Díjugrató Szabályzatnak megfelelően az időmérőnek képesnek kell automatikusan mérni a lovas startja utáni 45 másodperces visszaszámlálást.
- c) A bíróknál is kell, hogy legyen manuálisan stopper.

5. Fotózás

Képeket a versenypályán csak a TD felügyeletével lehet készíteni, aki gondoskodik arról, hogy a fotózás ne zavarja a lovakat.

6. Csengő és stopperóra

- a) A csengő (vagy más figyelmeztető jelzés) legyen olyan hangos, hogy a lovas a pálya minden részén jól hallja. Ezt a TD-nek kell ellenőrizni.
- a) Legyen kéznél egy mechanikus csengő is, arra az esetre, ha az elektromos csengő elromolna.

7. Belovaglás a pályára

Közljük a lovasokkal, hogy belovaglaskor köszöntsék-e a bírókat, és ha jelen vannak, az államfőt, vagy egyéb VIP személyeket, vagy sem.

8. Orvos, Állatorvos, Patkolókovács, Mentők & Ló-Mentők

Ellenőrizzük le, hogy ki vannak jelölve a megfelelő ügyeletes személyek, jelen vannak, és készen állnak arra, hogy szükség esetén beavatkozzanak a díjugrató pályán (pl., hogy a ló-mentő fel van kapcsolva a vontató járműre, és a sofőr a járműnél van a kulccsal!!). Legyenek kéznél paravánok, amelyeket gyorsan elő lehet venni szükség esetén.

9. Eredmények közlése és közzététele

A versenyzők eredményét a lehető leghamarabb be kell mondani, miután teljesítették a pályát. Az eredményeket a hivatalos üzenőfalra is ki kell függeszteni.

A díjugratás befejeztével ki kell adni a végleges eredményt (a TD jóváhagyásával), amely minden versenyző részletes eredményét tartalmazza (Végleges eredmények); a dokumentum tartalma és formája meg kell, hogy feleljen a FEI által meghatározott formának.

10. A Bírói Testület

A Bírói Testület felelős a díjugratás elbírálásáért. Ha úgy döntenek, igénybe vehetnek egy képzett díjugrató bírót. **Bajnokságokon és Játékokon kötelező FEI listáról hívni a díjugrató bírót.**

Ha a bírók közül legalább egy olyan van, aki nem bírál rendszeresen díjugrató versenyeken, jó, ha van egy olyan tapasztalt személy, aki kezeli az órát és a csengőt.

Ha 3 főből áll a Bírói Testület, hasznos lehet, ha egyikük a melegítőben felügyel.

11. Melegítő Chief Steward

A melegítő Chief Steward, és a hozzá beosztott stewardok ellenőrzik, hogy a lovasok felszerelése és viselkedése megfelel-e a Szabályzatnak. A melegítőben maximum 10 cm-rel magasabb akadályt lehet ugratni, mint a versenypályán.

12. Indulási sorrend

- a) A díjugratás indulási sorrendjét rögtön a második lószemle után közzé kell tenni és szét kell osztani; ez a lovasoknak, a stewardoknak, és más Hivatalos Személyeknek, a médiának és a közönségnek is fontos.
- b) Ha ugyanaz a lovas két lovat lovagol ugyanabban a kategóriában, és a lovak között nincs 8 helynyi különbség, úgy kell módosítani az indulási sorrendet, hogy a rosszabb helyen álló ló startján változtassunk: legalább 8 lovas legyen a két ló között.

13. Útmutató a Szabályzat alkalmazásához

13.1 Általános - 551 Cikkely

A tereppályák nehézségi foka nőtt, technikásabbak a pályák, főleg a kombinációkat, és az azokban alkalmazott távolságokat tekintve (keskeny frontú akadályok, íves vonalak, stb.) A Lovastusa Szabályzat szerint az ugró részfeladat célja, hogy bizonyossá váljon, „hogy a ló és lovasa elég jól képzett a díjugratás követelményeihez”. A Lovastusa Szabályzat az utóbbi időben rövidebb és technikásabb díjugrató pályákat követel meg, amely azonban továbbra is megfelel a verseny nehézségi fokának, és a fenti céloknak.

13.2 Az alapidő módosítása (A pályahossz mérése) – Díjugrató Szabályzat 204.3 Cikkely

A díjugratás indulási sorrendje a terep végén kialakult eredmény alapján fordított sorrend szerint történik. Ez azt jelenti, hogy az első lovas, aki az ugrópályán indul, nem biztos, hogy a leginkább motivált az alapidő elérésében. A Bírói Testületnek ezt is figyelembe kell venni. Emiatt kifejezetten kívánatos, hogy a TD és CD minden pályát lemérjenek, ellenőrizzék a pályahosszt. **Erősen ajánlott, hogy az első néhány lónál legyenek jelen a bírói toronyban.**

13.3 Alternatív akadályok - 552.1 Cikkely

Minden alternatív akadálynak az adott kategóriában megengedett mérethatáron belül kell lennie, és feketezászlós szabálynak megfelelően kell őket zászlózni és számozni. A TD engedélyt adhat korlátozott számú, külön kizászlózott alternatív akadály építésére is, ha véleménye szerint ezek használata javít a pályán.

7.V. FEJEZET DÍJÁTADÁS

1. Díjátadási Ceremónia

A tapasztalatok szerint a SzB-nak szabad kezét kell adni a díjátadási ceremónia szervezésében, hogy az eredményhirdetés a saját igényeknek, kívánalmaiknak megfelelő legyen. Ugyanakkor az összes FEI Bajnokságon, Játékokon és Sorozaton a FEI által kialakított díjátadási protokollt kell követni.

Néhány segítő javaslat:

- a) A díjátadási ceremónia legyen a lehető legrövidebb. A verseny befejezése után, amint lehet, eredményt kell hirdetni.
- b) A lovasok általában lóháton vesznek részt, de megengedhető, hogy az első három helyezett lovas/csapat dobogóra álljon.
- c) A díjátadási ceremónián lóval kell részt venni (kivéve, ha nagyon rossz az időjárás).
- d) A díjátadás sorrendje általában a következő:
  - csapat
  - majd egyéni helyezettek
    - i. A SzB köteles az egyéni indulók legalább 25%-a közt pénzdíjat osztani; az első helyezett díja nem haladhatja meg a teljes pénzdíj 30%-át (FEI Általános Szabályzat)
    - ii. Javasolt, hogy amennyiben egy CCI versenyen minden lovas, aki teljesítette a versenyt, kap emlékplakettet, mindannyian legyenek ott a díjátadáson. Azt azonban el kell fogadni, hogy a nem helyezett lovasok már a díjátadás előtt távozni akarnak a versenyről.
    - iii. Az is nagyon ajánlott, hogy egyéni indulók esetén legalább a 3 legjobb ló tulajdonosát hívják be a díjátadási ceremóniára.
    - iv. A lovasok általában jobban értékelik a jól szervezett, nem túl hosszúra nyúló díjátadást.

Megjegyzés FEI bajnokságokra:

Javasolt átnézni a FEI ajánlásait az érmek, egyéb átadási protokolljára vonatkozóan; ezek időről időre változnak.

8.I. MELLÉKLET – A LÓSZEMLE ELRENDEZÉSE

Az alább leírt eljárás és elrendezés a CCI versenyek első és második Lószemléjének lebonyolítására vonatkozik, CIC versenyek esetén a Szabályzatban kell utánanézni, hogy pontosan milyen Lószemle kell (524.2.3).

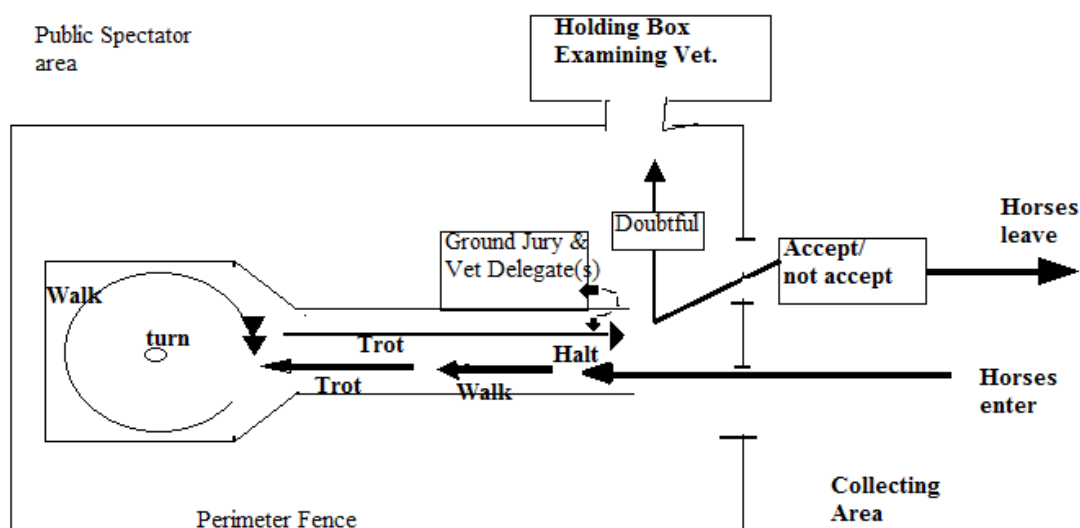
Lószemlék (lásd Állatorvosi Szabályzat)

A SzB-nek a TD-vel és az Állatorvosi Szolgálat Vezetőjével (VSM) jó előre végig kell gondolnia, mi szükséges a Lószemle lebonyolításához. Az alábbiak tartoznak ide:

- A Lószemle talajának olyannak kell lennie, amely a lovak versenyzésre alkalmasságának következetes és fair elbírálást teszi lehetővé. A talaj felszíne legyen szilárd, sík, tiszta és csúszásmentes; Lószemle közben szükség szerint karban kell tartani.
- Nagyjából 50 méteres táv szükséges a lovak lépésben és ügetésben való vizsgálatához; fedeles lovardában az Állatorvos Küldöttek előzetes jóváhagyásától függően elfogadható rövidebb távolság is.
- A Lószemle területét megfelelőképp el kell kordonozni és őrizni kell a közönségtől, hogy a lovak az előírt időben bemutatathatóak legyenek, és gyorsan el lehessen vezetni őket a szemle után.
- A melegítő területnek biztonságos távolságra kell lennie a Lószemle területétől, mérete ki kell, hogy szolgálja a felvezetendő lovak számát, meg kell felelnie a Versenyszám típusának.
- Holding Box területnek egy elszeparált, kordonnal körülvett terület kell kijelölni a Lószemle területén kívül, de ahhoz közel, lehetőleg a Lószemle terület látóterén kívül. A Holding Box talajának felszíne hasonló kell, hogy legyen, mint a Lószemle talaja.
- Erőfeszítéseket kell tenni a nézők, Versenyzők, lovak biztonságának érdekében, biztosítani kell a biztonságos távolságot a nézők és a lovak között.

1. A felvezető terület elrendezése és a szükséges eszközök

Az Állatorvos Küldött(ek) a felvezető folyosó közepe mellett állnak, és onnan figyelik a lovak mozgását. A Holding Box pontos helye, a lovak bevezetésének és kivezetésének helye és a közönség helye változhat a versenyhelyszín adottságaitól függően.

Magyarázat:

Walk – Lépés; Turn – Forduló; Trot - Ügetés; Halt -Állj; Ground Jury and Vet Delegate – Bírói Testület és Állatorvos Küldött(ek), Doubtful – Kétséges eset; Accept/not accept – Megfelelt/Nem felelt meg; Horses leave – Lovakat elvezetik; Horses enter – Lovakat bevezetik; Collecting Area – Melegítő terület; Public Spectator Area – Nézőtér; Perimeter Fence - Kerítés

- a) A teljes területet kordonnal körbe kell zárni, a nézőket el kell különíteni a lovaktól. Egyrészt azért, hogy a lovakat ne zavarják, másrészt általános biztonsági követelmény minden olyan esetre, ahol sok ló gyűlik össze kis területen.
- b) A terület felszínére vonatkozó legfontosabb követelmény, hogy sík, szilárd felszínű legyen, és változatlan maradjon minden lónál. **Legalább 30 m hosszú, de az ajánlott hossz 50 m, szélessége 2 m.**
A felvezető terület felszíne többféle lehet: a legjobb az aszfalt, feltéve, hogy nem csúszós. Ajánlatos egy vékony homokréteget teríteni az aszfalt felszínére, még inkább, ha betonon kell felvezetni. Fű, homokos talaj, stb. nem elfogadható. Sok díjugrató pályán használt, jól elegyengetett zúzott köves talaj szintén jól megfelel.
- c) Holding Box. A Holding Box legyen távolabb a nézők területétől. Legyen elég nagy ahhoz, hogy 3-4 lovat lehessen benne kézen sétáltatni, talaja legyen olyan, mint a Lószemle felvezető folyosójának talaja, ahol a Kezelő Állatorvos meg tudja nézni lovat ügetésben.
- d) Az Első és Második Lószemle során, amikor újra ellenőrizni kell a lovak adatait az útlevelük alapján, az ellenőrző személyek számára asztalt, székeket kell biztosítani és, ha szükséges, védelmet az időjárástól.

Megjegyzés: a lovak részletes ellenőrzése a FEI útlevel alapján az első lóvizsgálatkor kell, hogy megtörténjen, a lovak versenyre érkezésekor.

2. Személyi Követelmények

- a) „Lószemle Bizottság”, mely a Bírói Testületből és az Állatorvos Küldött/Külföldi Állatorvos Küldöttből áll.
- b) Egy Holding Box Állatorvos a Holding Boxban, aki köteles a vizsgálati eredményekről beszámolni a Lószemle Bizottságnak. A félreértések elkerülése végett ugyanazok az állatorvosok csak ugyanazt a szerepet tölthetik be mindkét Lószemle során.
- c) Legyen elég steward ahhoz, hogy biztosítani tudják a lovak biztonságos, megfelelő sorrendben és időben történő felvezetését.
- d) Egy steward felügyeli a Holding Boxot.
- e) Egy bemondó mikrofonnal, stb.
- f) Intézkedni kell a trágya eltávolításáról a lószemle ideje alatt

3. Előzetes bírói egyeztetés

- a) Erősen ajánlott, hogy a Bírói Testület és az Állatorvosi Bizottság (Állatorvos Küldött + Holding Box Állatorvos) összeüljenek egy rövid egyeztetésre a TD-vel az Első Lószemlét megelőzően, hogy megegyezzenek a Lószemle lebonyolításáról, egyebekről.
- a) Nagyon fontos, hogy a Lószemle minden esetben egyértelmű és érthető szabályok alapján történjék, és hogy minden esetben a helyes eljárást kövesse.

4. Időbeosztás, felvezetés sorrendje

- a) Az Első Lószemle a nemzetek sorrendjének sorsolása és a hivatalos pályabemutató után, de az indulók bejelentése előtt történjen.
- b) Olyan versenyeken, ahol csak egyéni indulók vannak, és a startlistát már meghatározták, a lovakat indulási sorrendben kell felvezetni (kivételt lehet tenni azoknál a lovasoknál, akik több lóval indulnak, hogy egymás után mutathassák be a lovaikat). Egyéb esetben minden nemzet a nemzetek sorrendjében meghatározott rend

I. Melléklet– A lószemle elrendezése

szerint vezeti fel a lovait. A lovakat a Második Lószemlén ugyanabban a sorrendben kell felvezetni, mint az Első Lószemlén.

- c) Egy jól szervezett Lószemlén átlagban 1 percet vesz igénybe egy ló vizsgálata, de részletes időbeosztást nem kell kiadni. Ha azonban egy versenyen több kategória is van, érdemes az egyes kategóriák első lovának felvezetési idejét meghatározni és a versenyzőkkel tudatni – annak érdekében, hogy elkerülhető legyen számukra a hosszas várakozás.
- d) A Második Lószemlét legalább egy órával a díjugrató vizsga megkezdése előtt be kell fejezni.

5. Konferálás

- a) Annak érdekében, hogy a közönség jobban megértse, mi történik a Lószemle alatt, érdemes a következőket elmondani, mielőtt megkezdődik a felvezetés: *„Az Első/Második Lószemle célja az, hogy meghatározza a Lószemle Bizottság, melyik ló alkalmas a versenyzésre/díjugratásra. Az Önök által is látható Lószemle Bizottság a Bírói Testület (két) három tagjából, és egy FEI által delegált Állatorvos Küldöttről áll. Ha a bizottság bármelyik ló esetén úgy ítéli meg, hogy az állapota nem elég jó a versenyzéshez, kizárhatja a lovat, vagy további állatorvosi vizsgálatra a Holding Boxba küldheti. A vizsgálat eredménye nagymértékben befolyásolja, hogy a bizottság engedi-e a lovat versenyezni, vagy a versenyt folytatni. A vezetőbíró tisztelettel megkér minden nézőt, hogy tartózkodjanak a tapstól a lovak felvezetése során.”*
- b) A konferanszié mondja be a ló és lovasa nevét, nemzetiségét, és startszámát, valamint azt is, hogy megfelelt-e a szemlén, vagy meg kell vizsgálni a Holding Boxban.

6. Lóadat nyomtatvány (Lásd VI. Melléklet)

Ajánlott minden ló számára kitölteni egy kartont a lényeges állatorvosi eredményekről. A karton legyen hozzáférhető minden Lószemlén és vizsgálaton, és az éppen vizsgálatot végző állatorvos frissítse a benne található adatokat. A lovasoknak is legyen hozzáférésük, ha meg akarják nézni.

7. A Lószemle lebonyolítása

- a) A Lószemle Bizottság ragaszkodjon hozzá, hogy minden lovat helyesen vezessenek fel, kantárral (és nem kötőfékkal), hogy megfelelően meg tudják vizsgálni. Ügetésben, laza száron kell a lovakat felvezetni. A lovasnál szükség esetén lehet **egy max. 120 cm-es pálca**.
- b) A Bizottság 5-10 méterre a megjelölt felvezetési startvonal után helyezkedjen el. Minden lovat lépésben kell eléjük vezetni, és ott négy lábon megállítani. Az Állatorvos Küldött gyorsan megvizsgálja a lovat, általában anélkül, hogy megérintené.
- c) Ezután a lovat lépésben el kell vezetni a bizottságtól kb. 10 méterre, majd ügetni kell vele a felvezető folyosó végéig, ott jobbra vissza kell fordítani, és visszafelé kell ügetni, a Bizottság előtt is. Ajánlott jelölni – pl. egy cserép virággal, hogy hol kell jármódot váltani, jobbra fordulni.
- d) A vezetőbíró a Bizottság tagjaival együtt megnézi a lovat. Ha azonnal mindannyian egyetértenek, a lovat átengedik, vagy nem engedik át, erről jelzést ad a konferansziénak a vezetőbíró (ha nincs konferanszié, ő maga mondja be az eredményt). A teljesen egyértelműen sánta, vagy rossz kondícióban lévő lovat nincs értelme Holding Boxba küldeni. Csak akkor kell a lovat Holding Boxba küldeni, ha nincs egyetértés a Bizottság tagjai között, vagy ha kétséges az eset.
- e) A Bizottság állatorvos tagjának szakértő véleménye nagy súllyal esik a latba, de mind a 4 tagnak egyforma szavazati joga van. Szavazategyenlőség esetén a vezetőbírónak van döntési joga.
- f) Ha a Bizottság tagjai között nincs egyetértés, vagy ha hajlanak arra, hogy ne engedjék át a lovat, még egyszer fel kell vezetni ügetésben mindkét irányban, kivéve, ha súlyosan sánta. A Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy arról kell döntenie, vajon

a ló ép-e a versenyzéshez, vagy sem, nem pedig arról, hogy megfelelne-e egy lehetséges vevő egészségügyi vizsgálatának!

- g) Főképp a Második Lószemlén át kell engedni a kisebb sérüléseket szerzett lovakat, ha a sérülésüknek várhatóan nem lesz hosszabb távú következménye, és nem okoz egészségkárosodást, feltéve persze, hogy nem sánta oly mértékben, vagy nincs olyan súlyos állapotban, hogy a versenyt ne tudja folytatni.
- h) A Bírói Testület tagjai közötti eszmecsere bizalmasan kell kezelni, ezért gondoskodni kell arról, hogy a közönség hallótávolságon kívül legyen.
- i) Ha két Lószemle van, mindkét Lószemlét ugyanazon a helyen kell megtartani.

8. Eljárás a Holding Boxban

- a) A Holding Boxban tartózkodó személyek számát korlátozni kell: csak azok legyenek ott, akiknek ott kell lenni: 1 Holding Box Állatorvos, a versenyző és/vagy a loápoló, steward, a versenyző saját állatorvosa egy stewarddal.
- b) A Holding Boxban lévő lovat senki sem érintheti meg a Holding Box Állatorvoson és a versenyzőn, vagy a loápolón kívül – azaz a versenyző saját állatorvosa csak megfigyelheti, de nem érintheti, nem vizsgálhatja meg a lovat. A lóra szükség esetén lehet takarót tenni.
- c) Csak egy Holding Box Állatorvos lehet a Holding Boxban. A Holding Box Állatorvos minden olyan rutin vizsgálatot elvégezhet a lovon, amit szükségesnek ítél meg a sántaság megállapításához, de a lehető legkevésbé legyen a tevékenysége zavaró. **Csak passzív hajlító próbát végezhet. Nem engedélyezett aktív hajlító próbát végezni.** Előfordulhat, hogy a Holding Box Állatorvos képes diagnózist felállítani a szabálytalan lépések okáról, tudja, mi okozza, más esetben lehet, hogy nem tudja.
- d) A Holding Box Állatorvos közvetlenül a Bizottságnak kell, hogy jelentsen a megállapításairól.
- e) Nem szabad a saját véleményét közölnie a Felelős Személlyel, mert ez zavart okozhat az újabb felvezetésnél. A döntés a Lószemle Bizottság dolga, a Holding Box Állatorvos nem dönthet helyettük, ennek még a látszatát is kerülnie kell. Ha azonban egyértelmű, hogy a lónak nincs esélye arra, hogy átmenjen a kondíció vizsgán, mert folyamatosan sánta, vagy egyértelműen nincs olyan állapotban, hogy folytassa a versenyt, diplomatikusan közölheti meglátását a Felelős Személlyel, hogy a lovat visszaléptethesse, ha úgy kívánja.

9. Holding Boxból visszatért ló újra szemlézése

- a) Ha nagyon sok ló indul a versenyen, a Lószemle Bizottság dönthet úgy, hogy a szemle korai szakaszában Holding Boxba küldött lovakat a szemle közben újra vizsgálja, elkerülendő a hosszas várakozást. A TD felügyeli az újra felvezetés idejét, a Bizottsággal és a Holding Box Állatorvossal egyeztetve.
- b) Amikor a Bizottság készen áll az ismételt szemlére, a Holding Box Állatorvosnak minden ló esetén jelentést kell tennie a Bizottságnak. A Holding Box Állatorvos tehet javaslatot a Bizottságnak, de nincs szavazati joga.
- c) Ezután a lovat újra fel kell vezetni üggetésben, ha a Bizottság úgy kívánja. Mielőtt a bizottság végső döntést hoz, az Állatorvos Küldött/Külföldi Állatorvos Küldött megvizsgálhatja a lovat, ha akarja.
- d) A Lószemle során semmiféle fellebbezésnek helye nincs.

9.II. MELLÉKLET - LOVASTUSA TD JELENTÉS

A formanyomtatvány elérhető a FEI [website](#) -on.

A dokumentumot többféle Hivatalos Személynek kell kitöltenie, de az alábbiak alapján a TD koordinálja, és küldi vissza a FEI-nek, legkésőbb a verseny végét követő 7 napon belül:

1. A verseny adatai, melyet a Versenyigazgató tölt ki
2. A verseny értékelése, melyet a Technikai Küldött, a Bírói Testület Elnöke és/vagy a Külföldi Bíró tölt ki.
  1. Részletes megjegyzések (pályák, általános benyomás, javaslatok, melyeket a Technikai Küldött gyűjt össze a többi Hivatalos Személlyel konzultálva)
  2. A következőkkel kapcsolatban hozott döntések, melyeket az esettől függően a Bírói Testület Elnöke, a Fellebbezési Bizottság Elnöke, vagy a Chief Steward tölt ki: útlevel szabálytalanságok, panaszok, fellebbezések, kifogások, figyelmeztetések, büntetések, diszkvalifikálások, veszélyes lovaglás, ló bántalmazás. A figyelmeztető Sárgalap másolatát (ha kapott ilyen lovas a verseny ideje alatt) vissza kell küldeni a TD jelentéssel.
3. A jelentés az esésekről és a balesetekről, olyan információ, melyet az Lovastusa Esések/Bukások nyomtatvány visszaellenőrzésére használnak. A jelentés ezen részét (Lovasok esése és Lovak bukása) **kötelező** kitöltenie a verseny Hivatalos Vezető Orvosának és/vagy a Kezelő Állatorvosnak.
4. Jelentés bármely deformálható elem működésbelépéséről
5. A TD-nek kell eljuttatni a **LOVASTUSA ESÉSEK/BUKÁSOK** formanyomtatványokat, amelyeket **minden egyes ló és lovas esetén ki kell tölteni**, aki a verseny teljes időtartama alatt esést/bukást szenvedett el (egy nyomtatványt esésenként). A formanyomtatványt az akadálybíróknak, vagy más Hivatalos Személyeknek kell kitölteni és a TD-nek kell ellenőrizni, hogy a kitöltése pontos és teljes legyen. A TD feladata, hogy az akadálybíróknak tartott eligazításon elmagyarázza a kitöltés módját és a dokumentum jelentőségét.
6. A TD-nek kel eljuttatni tereppályánként egy **AKADÁLY LEÍRÓ** formanyomtatványt, melyet a pályatervező tölt ki, és a TD ellenőrzi.
MEGJEGYZÉS: Kérjük, gondoskodjon róla, hogy az akadály elem/szám és a Versenyző neve/száma olvasható legyen a formanyomtatványon.
7. TD-nek kell eljuttatnia a **Akadály analízis** Jelentést
8. Chief Steward jelentése
9. Lovasok Képviselőjének jelentése

Ellenőrző lista a verseny értékeléséhez:

Terület	Szempontok	Megjegyzések a javítási-valókkal kapcsolatban
1 & 2 Lószemle	Talaj, elkülönítés a közönségtől, melegítő és holding terület, hivatalos személyek, dokumentumok	
Díjlovaglás	Talaj, pálya, betűk, bírói bódék, elkülönítés a közönségtől. Hivatalos személyek, tesztlovaglás, felszerelések ellenőrzése.	
Terep melegítési lehetőségek	Terület, talaj, elkülönítés a közönségtől, lovak ellátása (víz, kovács, gyakorló akadályok, stb.)	
Terep	Pálya, talaj, akadályok, jelzések, elkülönítés a közönségtől, mérés, terv	
A terep adminisztratív szervezése	Hivatalos Személyek, dokumentumok, időmérés, az akadályok és a talaj minőségének fenntartása	
Díjugratás	A pályaépítés színvonala, a talajminőség fenntartása, az akadályok színvonala, jelölések elkülönítés a közönségtől, mérés, terv	

Általános	A versenyhelyszín kialakítása és az előkészületek a versenyre	
Versenyiroda	Személyi feltételek, versenyzők/közönség tájékoztatása, időbeosztások közzlése	
Eredmény-számítás	Személyi feltételek, eredmények készítése, eredmény közzététele	
Kommunikáció és kontroll	Napi információcsere, terep kontroll központ	
Istállók	Boxok, mosóhelyiségek, szolgáltatások, iroda, biztonság	
Orvosi szolgálat	Napi ügyelet, sürgősségi ellátás	
Állatorvosi szolgálat	Napi ügyelet, sürgősségi ellátás	
Gyakorlás és tréning	Általános gyakorló, galopp, ugró és bemelegítő területek	
Sajtó	Sajtó & média központ, Sajtófőnök	
Közönség	Forgalom, parkolás, infrastruktúra, bemutatók, konferálás, program, informálás, étkezési lehetőségek	

10. III. MELLÉKLET – ÚTMUTATÓ A FEGYELMI MEGHALLGATÁSOKHOZ

Nagyon fontos, hogy a Versenyzők, a sajtó, a közönség, és a lovassport iránt érdeklődő minden egyéb személy időben értesüljön a FEI fegyelmi eljárásairól, és mindenféle kifogás vagy óvás eredményéről, amelyekkel az Általános Szabályzatnak megfelelően Hivatalos Személyek foglalkoztak bármely Versenyen. Fontos, hogy a sportág tiszta és átlátható képet mutasson magáról, ahol a Ló jóléte mindenekfelett áll.

Amennyiben egy személy fegyelmi eljárás során a megfelelő Hivatalos Személyektől (Bírói Testület, Fellebbviteli Bizottság, stb.) megrovásban részesül, a megrovás tényét a lehető leghamarabb közzé kell tenni mind a versenyen részt vett Versenyzők, mind a sajtó, mind a közönség körében. Javasolt, hogy a Technikai Küldött írjon egy rövid nyilatkozatot, engedélyeztesse a Bírói Testület/Fellebbviteli Bizottság elnökével (attól függően, mely testület hozta a szankciót), majd jutassa el a nyilatkozatot a médiának a verseny Sajtóirodáján keresztül, a Versenyzőknek pedig a hivatalos üzenőfalon keresztül (istállók, Versenyiroda, stb.)

Az ilyen nyilatkozat korlátozódjon a tényekre – név, tényállás, a kihágásról szóló cikkely száma, a döntéshozó szerv (pl. Bírói Testület), annak a cikkelynek a száma, amely alapján eljárak és döntöttek – pl. „Sárgalapot kapott”, „A lovast diszkvalifikáltuk a versenyből”. „A tényállást jelentettük a FEI Főtitkárnak, hogy FEI bíróság elé terjessze (A... cikkely alapján)”, A döntést jelentettük a Fellebbviteli Bizottságnak, amely úgy döntött, további eljárásra nincs szükség”, stb.

Javasolt, hogy a megfelelő szerv elnöke és/vagy a TD legyen felkészülve, arra, hogy válaszolnia kell a jogi eljárásra és annak következményeire vonatkozó kérdésekre, de az eset tényeire, vagy az ítéletre vonatkozó kérdésekre nem kell válaszolnia.

1. Utalások az Általános Szabályzatban

- a) A Bírói Testület kötelezettségeit a 159. cikkely rögzíti.
- b) A Fellebbviteli Bizottság kötelezettségeit a 160. cikkely, a fellebbezés esetén szükséges eljárást a 165. cikkely rögzíti.

2. Általános tudnivalók

- a) Bizonyos típusú fegyelmi ügyekben a Bírói Testület (vagy a testület egyik tagja), meghallgatás nélkül dönt. Például, ha a Bírói Testület egy tagja a helyszínen diszkvalifikál valakit a ló súlyos bántalmazása, kimerülése, stb. miatt.
- b) A viszonylag kisebb horderejű kihágások kezelésének kényelmes módja a Sárgalap alkalmazása (lásd lejjebb).
- c) Minden egyéb esetben, ha a lovas fegyelmi büntetést érdemel, fontos, hogy legyen egy meghallgatás, amit korrekt módon kell levezetni, hogy a lovasnak lehetősége legyen magyarázatot adni a tetteire.

3. Sárga Figyelmeztető Lap

Lásd még Általános Szabályzat 169.7 cikkely:

Lovastusa Szabályzat 527. cikkely: Sárga figyelmeztető lap kiosztása előtt a Bírói Testületnek meg kell hallgatnia a Versenyzőt, ha a Versenyző elérhető. A Versenyzőnek bármikor jogában áll felkeresni a Bírói Testületet, hogy a Sárgalappal kapcsolatban magyarázatot kérjen.

Amennyiben a lovas a Verseny ideje alatt minden ésszerű erőfeszítés ellenére sem értesíthető arról, hogy Sárgalapot kapott, írásban kell értesíteni, a Versenyt követő tizennégy (14) napon belül.

Abban az esetben, ha a sárga figyelmeztető lap kiosztásáról dönt a Bírói Testület, a döntést követően **kötelező** kifüggeszteni a lovas nevét és a Sárgalap kiosztásának okát a verseny hivatalos kommunikációs táblájára.

Függetlenül attól, ha az Általános Szabályzatban ettől bármilyen ellentétes jelenik meg, amennyiben ugyanaz a Felelős Személy az első sárga lap kiosztásának dátumától számítva egy

éven belül egy vagy több nemzetközi Versenyen még egy sárga lapot kap **ugyanazért a vétségért**, automatikusan felfüggesztésre kerül, a FEI Főtitkártól kapott hivatalos értesítéstől számított két hónapra.

- a) A viszonylag kisebb súlyú kihágások esetére a FEI Szabályzatai a Sárgalap alkalmazását teszik lehetővé. A kihágás súlyosságának megítéléséhez hasznos iránymutató, ha átgondoljuk, hogy amennyiben a lovas bűnösnek találnák, diszkvalifikálnák-e a versenyből. Ha így van, a kihágás nem tekinthető kisebb mérvűnek.
- b) A Sárgalap olyan figyelmeztetés, amit a következő három esetben lehet adni, ha nem olyan súlyos kihágásról van szó, amellyel szemben jogi eszközökkel kell fellépni:
  - Ló bántalmazás mindenféle formája
  - Nem megfelelő viselkedés a verseny Hivatalos személyeivel szemben, vagy a versenyben érdekelt egyéb személlyel szemben.
  - Veszélyes/meggondolatlan lovaglás

Ha Sárgalap kiosztását veszi fontolóra a Bírói Testület, meghallgatást kell szervezni a Bírói Testület és a lovas között.

A megbeszéltektől és a lovas magyarázatától függően a Bírói Testület döntést hoz a megfelelő büntetésről, amely lehet feljegyzett szóbeli figyelmeztetés, Sárgalap, és amennyiben a feltételezett kihágás súlyosabb, annál, mint amit egy Sárgalappal el lehet intézni, akkor meghallgatást kell tartani, amely az Általános Szabályzatnak megfelelő büntetéseket eredményezheti (163, 164, 169 cikkely).

Ha reális erőfeszítések után sem lehet a Versenyzőt értesíteni a verseny ideje alatt arról, hogy Sárga Figyelmeztető Lapot kapott, írásban kell értesíteni, a versenyt követő 14 napon belül.

4. A meghallgatás előkészítése és elrendezése

- a) Kell keresni egy megfelelő, nyugodt helyet, ahol a lehető leghamarabb meg kell tartani a meghallgatást. Általában a legjobb megoldás az, ha a Bírói Testület kijelöl egy időpontot, a TD keres megfelelő helyet, tájékoztatja a lovas, a panasztevőt (ha volt ilyen), és koordinálja az ügyet. A TD nem nyilváníthat semmiféle véleményt a lovasnak, így az ügy várható kimeneteléről sem mondhat semmit.
- b) A részletes, követendő eljárást úgy kell ismertetni a versenyzővel, hogy érthető és egyértelmű legyen számára, hogy a legteljesebb mértékben korrekt eljárásnak vetik alá.
- c) Az egész meghallgatást a lehető legfesztelenebbül kell levezetni, de oly módon, hogy egyértelmű legyen, hogy a Bírói Testület korrekt módon és elfogultság nélkül az igazság kiderítésére törekszik.

5. A fegyelmi meghallgatás menete

- a) Ha a Bírói Testület panaszt kap egy lovasra, vagy saját maga tapasztal valamilyen vétséget, tájékoztatnia kell a lovas, hogy meg akarja hallgatni egy bizonyos ügyben – pl. a pálca túlzott használata miatti érkezett panasz okán.
- b) A lovasnak meg kell mondani, hogy magával hozhatja a Csapatvezetőjét, ha van, vagy egy másik, általa választott személyt. El kell neki mondani azt is, ha bármiféle bizonyítékkal tud a Bírói Testület elé állni, lehetősége van ezt megtenni, és ha van tanúja, magával hozhatja (ebben a TD segíthet neki).
- c) A TD-nek kell gondoskodnia arról, hogy a tanú(k) (ha fontos), és a panasztevő megjelenjenek.
- d) A meghallgatást elején a lovas jelenlétében először a panasztevőt kell meghallgatnia, vagy ha a Bírói Testület egyik tagja szemtanúja volt az ügynek, neki kell elmagyaráznia, miért történik a meghallgatás.
- e) Ezután meg kell hallgatni a lovas, és mindkét oldal esetleges tanúit.
- f) Ezután meg kell kérdezni a lovas, hogy van-e valami hozzáfűznivalója az elhangzottakhoz.
- g) Majd a Bírói Testületnek meg kell kérnie mindkét felet, hogy hagyják el a helyiséget, amíg meghozzák a döntésüket, és kiszabják a büntetést (169. cikkely). A Bírói Testület meghívására a TD jelen lehet, hogy tanácsot adjon, de nem cselekedhet úgy, mintha

tagja lenne a döntéshozó szervnek. Semmilyen egyéb Hivatalos Személy (pl. Állatorvos, Chief Steward), nem adhat tanácsot a büntetésre és nem vehet részt a megbeszélésen.

- h) Végül a Bírói Testület behívja a lovast, és tájékoztatja a döntéséről, amit írásban is rögzíteni kell, alá kell írni a vezetőbíróval, és hivatalos jelentésekkel együtt el kell küldeni a FEI-nek.

6. Útmutató a büntetésekhez

Az Általános Szabályzat 4 különböző fokú büntetésről rendelkezik:

1. SÁRGALAP (167 & 169 CIKKELY)

Ez a Szabályzat értelmében nem valódi „büntetés”. Célja a lovas figyelmeztetése, hogy nem ismételheti meg azt a helytelen viselkedést, amely önmagában nem indokol kizárást.

A Sárgalap használata lehetővé teszi a korábbi helytelen viselkedés/vétség egyszerű nyomon követését, ugyanannál a versenyzőnél előforduló további esetek megítéléséhez.

2. FIGYELMEZTETÉS (169 CIKKELY)

Ne feledjük, hogy „Nem hivatalos figyelmeztetést” soha nem lehet alkalmazni! Ha a Bírói Testület szerint figyelmeztetni kell a lovast, feljegyzett szóbeli figyelmeztetést vagy Sárgalapot kell adni neki, vagy további lépésként meghallgatást kell tartani.

3. PÉNZBÍRSÁG (169 CIKKELY)

4. DISZKVALIFIKÁCIÓ (142, 159-161, 169 cikkely és Lovastusa Szabályzat 528.3 cikkely)

- Ló bántalmazás és veszélyes lovaglás súlyos eseteire.

7. Mi a megfelelő büntetés?

- a) A 169. cikkely és a Lovastusa Szabályzat 6. fejezete ad némi általános útmutatást a kérdés eldöntéséhez.
- b) Nincs gyorsan alkalmazható szabály arra, hogy az egyes kihágásokat hogyan lehet büntetni, mivel minden eset más és más súlyú.
- c) Az olyan kihágások, mint durva viselkedés Hivatalos Személyekkel, vagy a szabályok ismeretének hiánya, ami nem jelent veszélyt, vagy csalást másokkal szemben, a súlyuknak megfelelően kell kezelni, de nem kell olyan súlyos kihágásnak tekinteni, mint a ló bántalmazást.
- d) Általában minden olyan esetet, amikor lovat bántalmaz a Versenyző, súlyosnak kell tekinteni. Nem szándékos kisebb „bántalmazás”, pl. enyhe sérüléssel járó sarkantyúnyom, (a szőr kidörzsölése nem tekinthető sarkantyú nyomnak), csak Sárgalapot vonhat maga után, de az egyéb eseteket büntetni kell. Ha lovat még nem zárták ki, vagy nem adta fel a Versenyző a versenyt, komoly büntetés a diszkvalifikáció. Ha már versenyen kívül van, pénzbírságot lehet kiszabni.
- e) Súlyos eseteket, pl. a ló szándékos, és/vagy az önkontroll elveszéséből eredő bántalmazását a FEI Főtitkárának kell jelenteni.

11. IV. MELLÉKLET – ÚTMUTATÓ A VERSENYZŐK KÉRDÉSEINEK, PANASZAINAK KEZELÉSÉHEZ

1. Hivatkozások az Általános Szabályzatban

- a) A Bírói Testület kötelezettségeit a 159. cikkely határozza meg.
- b) A Fellebbviteli Bizottság kötelezettségeit a 160. cikkely, a fellebbezés menetét a 165. cikkely határozza meg.
- c) Fontos különbséget tenni a Kérdés (a lovas valamilyen döntés kapcsán az ügy tisztázása miatt kér felvilágosítást), és az írásban benyújtott Fellebbezés, vagy Óvás között (163. cikkely).
- d) A Bírói Testület a leggyakrabban azzal az esettel találkozik, hogy a Versenyző szóbeli felvilágosítást kér egy ügyben, ami néha óváshoz vezet; a következő útmutatás segíthet az ilyen esetek kezelésében, de semmi esetre sem helyettesítheti, vagy módosíthatja az Általános Szabályzatban leírt szöveget. Az egyszerűség és világosság kedvéért az alábbi szövegben az „óvás” kifejezés használjuk a „panasz” és a „kifogás” kifejezésekre is.

2. A felvilágosítás kérés kezelésének módja

- a) A Versenyző felteszi a kérdését (akár szóban) a Versenyirodán, vagy a Szervező Bizottság által megadott egyéb helyen: a kérdés beérkezésének idejét és helyét rögzíteni kell.
- b) A Versenyiroda ellenőrzi a kérdés leglényegesebb pontjait, és tájékoztatja a TD-t, aki kivizsgálja az ügyet, és elmagyarázza a Versenyzőnek az álláspontját. A TD-nek kötelessége részletesen tájékoztatni a Bírói testületet a történetekről.
- c) Az esetek többségében nem kell hivatalos írásos választ adni.
- d) Ha a versenyző nem elégedett a TD válaszával, tovább folytathatja az ügyet egy írásban benyújtott óvással, amit aláírva, és a szabályzatban meghatározott óvási díjjal együtt kell leadnia.
- e) A Versenyirodán feljegyzést kell írni az óvás benyújtásának idejéről és helyéről, és értesítenie kell a TD-t.
- f) Ne feledjük, hogy írásos óvás esetén kötelező meghallgatást tartani, csak akkor lehet ettől eltekinteni, ha írásban visszavonásra kerül az óvás.
- g) A végeredmény kihirdetése után 30 perc áll rendelkezésre a szabályok szerint arra, hogy óvást nyújtsanak be a Versenyzők. Azonban a gyakorlati szempontok, pl. ha sok versenyző van, gyakran amellettszólnak, hogy a TD ne kezelje kapkodva a felmerült kérdéseket (amelyek aztán óvássá válhatnak). Ilyen esetben, és a korrekt elbírálás érdekében a Bírói Testület jobb, ha rugalmasan kezeli a 30 perces időhatárt. Természetesen bizonyos óvások a végeredmény megváltoztatásához vezethetnek, ami újabb óvás felmerülését eredményezheti. Ekkor is korrekt és egyforma bánásmód határozza meg a döntésekre szánt idő hosszát

3. A meghallgatás elrendezése és előkészítése

A III. Mellékletben leírt módszerek és elvek érvényesek itt is. Általában a TD és a Versenyiroda koordinálja az ügyet, és biztosítja a tanúk jelenlétét (a teljesség igénye nélkül: – akadálybíró, steward, tanú a közönség soraiból, Felelős Személy, Csapatvezető, videó, vagy más visszajátszó berendezés, stb.)

4. A meghallgatás menete

- a) A FEI szabályok szerint a TD a Versenyirodával közösen összehívja a meghallgatást, ahol Bírói Testület kivizsgálja az óvást. Minden érdekelt felet értesíteni kell – Versenyző (Felelős Személy), tanúk, Akadálybíró, TD, Steward.
- b) A meghallgatás menetét úgy kell elmagyarázni a Versenyzőnek, hogy az egyértelműen megértse. Azt is el kell neki mondani, ha bármely bizonyítéka van, amit a bírók elé kíván tárni, vagy ha tanúja van, el kell hoznia, be kell mutatnia.
- c) A Bírói Testületnek meg kell hallgatnia a versenyző panaszát, majd meg kell hallgatni az akadálybíróktól, szemtanúktól származó bizonyítékokat.

IV. Melléklet – Útmutató a Versenyzők Kérdéseinek vagy Panaszainak kezeléséhez

- d) Ezután a Bírói Testület megkér minden érdekelt felet, hogy hagyják el a helyiséget, amíg meghozzák a döntést. A Bírói Testület kérésére a TD benn maradhat, hogy tanácsot adjon a bírónak, de nem lehet része a döntéshozatalnak.
- e) A Bírói Testület döntését ezután írásban és szóban is közölni kell a versenyzővel.

5. Fellebbezés

- a) Ha a Versenyző még mindig nem elégedett, fellebbezést nyújthat be.
- b) A fellebbezés meghallgatásának menete és elve hasonló, mint az óvás esetén tartott meghallgatásnak.
- c) Azonban a Bírói Testület bizonyos döntései ellen nem fogadható el fellebbezés – ezeket az Általános Szabályzat 159.6.1-4 cikkelye határozza meg.

A következő áttekintés segíthet ebben. Nem fogadható el fellebbezés:

- A Bírói Testület azon döntései ellen, melyek a versenyen konkrétan megtörtént dologra vonatkoznak, vagy ahol pontokat kap a versenyző a teljesítményéért (díjlovaglás pontjai, Lószemlék).
- Példák (a teljesség igénye nélkül): történt-e verőhiba egy akadálnál, ellenszegült-e a ló, bukott-e a ló, lovas leesett-e, kombinációban körözött, kitört, vagy ellenszegült-e a ló, milyen időt mértek számára, vagy, hogy egy akadályt időn belül ugrott-e meg, a szabályok szerint a lovas által lovagolt útvonal miatt kapott-e időbüntetést. Ezzel szemben az olyan kérdések, amelyek a szabályok értelmezését érintik, képezhetik alapját a fellebbezésnek.
- Állatorvosi okok miatt történő ló kizárás miatt

A Bírói Testület döntése elleni ügyeket a Fellebbviteli Bizottságnak kell tárgyalni.

Néhány esetben szervezési okok, vagy indulási jog miatt fogadható el fellebbezés.

6. Megjegyzések

- a) A Bírói Testület és a Fellebbviteli Bizottság a verseny minden szakaszának befejeztével fel kell, hogy vegye a kapcsolatot a Versenyirodával, és elérhető kell, hogy legyen (a helyszínen) a verseny vége után még egy órán keresztül.
- b) Az akadálybírók, a stewardok, az időmérők, eredményszámolók, stb., a Versenyiroda közvetlen közelében kell, hogy tartózkodjanak a terep után mindaddig, amíg a TD el nem engedi őket.
- c) Olyan versenyeken, ahol nincsen Fellebbviteli Bizottság, ennek a feladatát a Bírói Testület látja el. Ettől nem változik a kérdések és óvások kezelésének eljárása, viszont a Bírói Testületnek tökéletesen tisztában kell lennie a követendő eljárások menetével, és ezt egyértelműen el kell magyarázniuk a Versenyzőknek is.

12. V. MELLÉKLET – ÚTMUTATÓ KEDVEZŐTLEN IDŐJÁRÁSI KÖRÜLMÉNYEK (HŐSÉG, MAGAS PÁRATARTALOM) ESETÉN TEENDŐ INTÉZKEDÉSEKRŐL

1. Útmutató a lovasokkal kapcsolatban

A következő ajánlások az 1996-os atlantai Olimpiai idején, és az előtte szerzett tapasztalatokon és kutatási eredményeken alapulnak.

A VERSENY ELŐTT:

1. Legalább 7 napot kell hagyni az akklimatizációhoz.
2. Az egyéni erőnlét javítja az akklimatizációs képességet.
3. Jóval az indulás előtt orvosi vizsgálatot kell végezni, hogy kiderüljenek a fennálló, vagy valószínűleg előforduló egészségügyi problémák.
4. Ismert, hogy a kiszáradás teljesítménycsökkenést okoz, és veszélyes lehet. Ezért a lovasok számára ajánlatos, hogy a csapat orvosukkal és a Csapatvezetőjükkel konzultálva előre meghatározzák az egyéni folyadék szükségletet a verseny előtt és után. Legyen mindig elérhető megfelelő, jó ízű folyadék.
5. Meg kell jegyezni, hogy a szomjúság nem jelzi jól a hidratációs állapotot, amit a legjobban a feladat előtt és után végzett súlyméréssel lehet meghatározni. Ajánlatos saját vizes palackot magánál tartania a versenyzőnek, és meg kell tanulnia verseny előtt és közben is inni, bármikor, ha lehetősége van rá.
6. Fontos figyelmeztetése, hogy betegen, főleg lázasan vagy kiszáradva nem szabad részt venni a versenyen, mert nagyon veszélyes lehet.
7. Meg kell bizonyosodni az engedélyezett gyógyszerek hatásáról, mert néhány orvosság kedvezőtlenül befolyásolhatja a hőháztartást.
8. Dehidratáló hatású az alkohol és koffeintartalmú italok, mint a kávé, a kóla, használatuk a lovas belátására van bízva.
9. Kerülni kell a közvetlen napsütést, napellenzős, karimás sapkát, vagy kalapot kell hordani, napkrémet és napszemüveget kell használni. A ruházat legyen világos, laza, könnyű, nedvszívó anyagból.
10. A napszúrás, hőséguta korai tünetei közé tartozik a görcs, kimerültség, gyengeség, fejfájás, és a hányinger. Romlik a koncentrációs képesség és az ítélőképesség.

VERSENYEN:

1. Kobak/bukó: az elérhető leghatékonyabb, jól szellőző és nedvszívó kobakot, bukót kell hordani. A hőelnyelés megakadályozása miatt a legjobb, ha fehér, vagy világos színű a bukó, a huzat szintén legyen világos, és ne gátolja a szellőzést. Ha már biztonságos, a lovas vegye le a kobakot, miután leszállt a lóról.
2. Gerincvédő: ha gerincvédőt hord a lovas, az ne gátolja a mozgásban, és olyan tervezésű legyen, hogy a test hővisszatartását a minimumra csökkentse.
3. A túlhevült, fáradt ló hibázhat, felbukhat, de ugyanez igaz a lovasra is. A lovast úgy lehet lehűteni, ha levesszük a kobakját, árnyékba ültetjük, lemoszuk az arcát hideg vízzel (amitől sokkal jobban érzi magát az ember, de a testhőmérséklet csökkentésének nem túl hatékony módja) és megkínáljuk izotóniás itallal (izotóniás = a testnedvekkel megegyező koncentrációjú folyadék). A lovas viseljen világos, könnyű, laza, pamut ruházatot. A kobak legyen könnyű, és jól illeszkedjen a lovas fejéhez.

2. Útmutató lovakkal kapcsolatban

1. **Felépülés repülőút, vagy szállítás után:** A lószállítás (közúton, vagy repülővel) jelentős kimerültséget, kiszáradást okozhat. Főleg hosszú repülőút után mutatták ki, hogy egy hét kell ahhoz, hogy a lovak visszanyerjék a szállítás előtti erőnlétüket és súlyukat (a súlyvesztés meghaladhatja a 20 kg-ot). A ló napi súlymérése a legjobb

V. Melléklet – Útmutató kedvezőtlen időjárási körülmények (hőség, magas páratartalom) esetén teendő intézkedésekről

módja annak, hogy a felépülési időt ellenőrizzük: sokat segít, ha ismerjük a ló szállítás előtti súlyát. Az esetleges utazáskor fellépő betegségek, mint a kólika, vagy az utazási betegség nem tartoznak a Memorandum által tárgyalt témák közé, de érdemes a lovat érkezés utáni napokban folyamatosan megfigyelni, hogy az állapotában nem történik-e változás, nincs-e jele betegségnek.

2. Akklimatizáció: Ha a versen helyszíne miatt a lovat mérsékelt éghajlatról forró, párás körülmények közé kell szállítani, feltétlenül időt kell számára biztosítani az akklimatizálódáshoz. Ez nem azt jelenti, hogy nem lehet elkezdni vele dolgozni érkezés után hamarosan; azonban a fizikai állapotát figyelembe véve terhelését a megváltozott viszonyokhoz kell igazítani.

3. Folyamatos tréning: Főképp, ha hosszú utazás után jutunk el a verseny helyszínére, és forró és/vagy párás a levegő, a szállítás kedvezőtlen hatásai, plusz az akklimatizáció miatt akár két hétbe is beletelhet, mire a ló visszanyeri a versenykondícióját. Ezért nagyon ajánlott a verseny helyszínére érkezni legalább 7-14 nappal a verseny megkezdése előtt. Ha ismerjük a ló normál súlyát (amit otthon könnyen megmérhetünk), nagyon hasznos, ha mérjük a kiszáradás okozta súlyvesztést, és ellenőrizzük a ló normál súlyának visszatérését. A testsúly 5%-nál nagyobb súlyvesztés veszélyeztetheti a ló teljesítményét, és kánikulában befolyásolhatja a test hőháztartását.

4. A hőmérsékleti viszonyok megfigyelése – WBGT index: A környezeti viszonyok figyelemmel kíséréséhez a FEI a lovastusa, a fogathajtás és a távlovaglás versenyekre való előkészület során a Wet Bulb Globe Temperature (WBGT) indexet ajánlja. A WBGT indexet az atlantai olimpia előtt vezették be, és az az előnye, hogy egy mérőszámban jelenik meg benne a levegő hőmérséklete, a páratartalom, a szél és a napsugárzás erősségének hatása. A WBGT indexet úgy számolják, hogy egy nedves hőmérővel megméri a hőmérsékletet árnyékban, 1,5 méterre a talajszinttől, általában egy fehér, jól szellőző fa dobozban. A Globe hőmérsékletet egy 15 cm átmérőjű fekete matt réz golyó belsejében mérik. A golyót a napsugárzás, vagy a földről visszaverődő sugárzás felhevíti, a szél pedig lehűti. Ezért a Globe hőmérsékletben egyensúlyban van a napsugárzás és a szél hatása.

A WBGT indexet a következőképpen számítják:

$WBGT\ Index = 0.7 \times \text{nedves hőmérséklet } (^{\circ}C, \text{ árnyékban}) \div 0.3 \times \text{Globe hőmérséklet } (^{\circ}C, \text{ napon}).$

Mivel mindkét hőmérséklet mértékegysége $^{\circ}C$, a WBGT indexnek nincs mértékegysége, (azaz ez csak egy mérőszám, nem hőmérséklet).

Az 1. táblázat tartalmaz néhány ajánlást a WBGT index használatára vonatkozóan a lovastusa versenyek terepversenyének napján. Szükség lehet az ajánlások módosítására a különféle megterhelésű versenyek esetén, valamint a többi szakágnál (marathon hajtás, távlovaglás).

		Wet Bulb Globe Temperature (WBGT) from Temperature and Relative Humidity																														
		Temperature (°C)																														
Relative Humidity (%)	0	15	16	16	17	18	18	19	19	20	20	21	22	22	23	23	24	24	25	25	26	27	27	28	28	29	29	30	31	31	32	32
	5	16	16	17	18	18	19	19	20	21	21	22	22	23	24	24	25	26	26	27	27	28	29	29	30	31	31	32	33	33	34	35
	10	16	17	17	18	19	19	20	21	21	22	23	23	24	25	25	26	27	27	28	29	30	30	31	32	32	33	34	35	36	36	37
	15	17	17	18	19	19	20	21	21	22	23	23	24	25	26	26	27	28	29	29	30	31	32	33	33	34	35	36	37	38	39	
	20	17	18	18	19	20	21	21	22	23	24	24	25	26	27	27	28	29	30	31	32	32	33	34	35	36	37	38	39			
	25	18	18	19	20	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39					
	30	18	19	20	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28	29	29	30	31	32	33	34	35	36	37	39							
	35	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39								
	40	19	20	21	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39									
	45	19	20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	32	33	34	35	36	37	38											
	50	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28	29	30	31	33	34	35	36	37	39												
55	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	34	35	36	37	38														
60	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	35	36	37	38															
65	21	22	23	24	25	26	27	28	29	31	32	33	34	36	37	38																
70	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	33	34	35	36	38	39																
75	22	23	24	25	26	27	29	30	31	32	33	35	36	37	39																	
80	23	24	25	26	27	28	29	30	32	33	34	36	37	38																		
85	23	24	25	26	28	29	30	31	32	34	35	37	38	39																		
90	24	25	26	27	28	29	31	32	33	35	36	37	39																			
95	24	25	26	27	29	30	31	33	34	35	37	38																				
100	24	26	27	28	29	31	32	33	35	36	38	39																				

Note: This table is compiled from an approximate formula which only depends on temperature and humidity. The formula is valid for full sunshine and a light wind

Magyarázat:

Relative Humidity – *Relatív páratartalom (%)*

Wet Bulb Globe Temperature (WBGT) From Temperature and Relative Humidity-

WBGT a hőmérsékleti és relatív páratartalom adatok alapján

Note: This table is compiled from an approximate formula which only depends on temperature and humidity. The formula is valid for full sunshine and light wind.

Megjegyzés: A táblázat egy közelítő képlettel van összeállítva, mely csak a hőmérsékletet és a páratartalmat veszi számításba. A képlet teljes napsütésben és könnyű szélben érvényes.

További információért a WBGT indexről és arról, hogy milyen technikai szempontokat vetnek fel a klimatikus hatások a lovak jólétére, kérjük lépjen kapcsolatba a FEI-vel.

1. Táblázat Ajánlások a háromnapos verseny terepversenyére különböző szintű WBGT Index esetén

WBGT	Ajánlások
Kevesebb mint 28	Nem szükséges változtatni a FEI által javasolt háromnapos versenyformán.
28-30	Megelőző intézkedések szükségesek, a lovak hőterhelésének csökkentése érdekében
30-32	A fentiek mellett további megelőző intézkedések szükségesek a lovak túlhevülésének megelőzése érdekében.
32-33	Veszélyes hőmérsékleti viszonyok közt kell a lovaknak versenyezni, ezért a verseny további módosítására van szükség.
33 felett	Ilyen körülmények között <u>nem</u> lehet biztonságosan lebonyolítani a versenyt. <ul style="list-style-type: none"> A folytatás előtt állatorvosi véleményt kell kérni.

3. A klimatikus viszonyok monitorozása

Ha a WBGT index számításához szükséges eszközök nem állnak rendelkezésre, lehetőség van a kevésbé pontos „komfort index” használatára. A komfort indexet úgy kell kiszámolni, hogy a relatív páratartalomhoz (melyet árnyékban mértek) hozzá kell adni az árnyékban mért

V. Melléklet – Útmutató kedvezőtlen időjárási körülmények (hőség, magas páratartalom) esetén teendő intézkedésekről

hőmérsékletet, Fahrenheitben. Ez az index elég jó működik, de előfordulhat, hogy az időjárási körülmények súlyosságának alábecsléséhez vezet, mivel nem veszi figyelembe a szél hűtő hatását, és a napsugárzás fűtő hatását (avagy a talajról visszavert hő hatását, mely a felszíntől függ; a fű hűvösebb érzeted ad, mint a föld).

III HŐMÉRŐ BEOSZTÁS FAHRENHEIT/CELSIUS:

CELSIUS

-20	-15	-10	-5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
-4	5	14	23	32	41	50	59	68	77	86	95	104	113	122

FAHRENHEIT

IV ÚTMUTATÓ A LOVAK HIDEG-VIZES HŰTÉSÉHEZ

1. Miért van melege a lónak? A ló normál hőmérséklete végbélben mérve 37-38°C. Amikor az izmok dolgoznak, hőt termelnek. Minden egységnyi, izomösszehúzódnásra használt energiához viszonyítva körülbelül négyegységnyi az energiaveszteség hő formájában, ugyanis az energia mozgássá alakítása nem túl hatékony folyamat.

2. Mi történik, amikor túlhevül a ló? A nagyon magas hőmérséklet (41°C felett) intenzív verejtékezést, sok izzadságot (víz és elektrolit veszteséget), kiszáradást és ezek következtében teljesítménycsökkenést, súlyosabb esetekben hőgutát vagy akár halált is okozhat.

3. Hogyan adja le a ló a hőt?

3.3.1. Hővezetés: az izmok által termelt hőt a ló bőrének felszínére szállítja a vérkeringés. Ha a környező levegő hűvösebb a lónál, amint a ló a levegőben mozog, vagy amint a levegő megmozdul a lovon, hőt veszít. A folyamat neve hővezetés. Minél nagyobb a különbség a ló bőrének hőmérséklete és a környező levegő hőmérséklete között, vagy minél erősebb a légmozgás (természetes szél vagy ventilátorok), annál nagyobb mértékű a hőleadás.

3.3.2. Párolgás: hővesztés történik, amikor izzadság párolog a lóból. A testből csöpögő izzadságcseppek ugyanakkor nem sokat használnak a ló hűtéséhez, lényegében elpazarolt nedvességet jelentenek. Az izzadás nagyon hatékony, ha a ló forró és száraz környezetben van, ugyanakkor forró és párás levegőben sokkal kisebb mértékű a bőr kipárolgása. Ennek az az oka, hogy a párolgás elsősorban a bőr és a környezet nedvességtartalmának különbségétől függ.

3.3.3. Légzés: ló esetében a hőleadás kb. 15%-a történhet légzésen keresztül. Ez az egyik oka annak, hogy a lovaknak miért lehet rendkívül magas a légzésszámuk, ha forró, vagy forró és párás körülmények mozognak.

4. Bemelegítés vagy túlmelegítés: a testhőmérséklet mérsékelt emelkedése előnyös. A lovakat munka előtt be kell melegíteni. Hatékonyabban dolgoznak az izmok, ha be vannak melegítve. Forróságban sokkal gyorsabban melegszik be a ló.

5. Miért kell a lovakat vízzel hűteni? A lovak készsége arra, hogy mindent kiadjanak magukból, valamint ismereteink korábbi hiányosságai arra vonatkozóan, hogy a különböző környezeti hatások hogyan befolyásolják a lovak szervezetének működését, egy sor olyan versenyhez vezettek, ahol lovak hőgutát kaptak, többek közt az 1992-es Olimpián és az 1994-es Lovas Világjátékokon. Régebben sok kritika érte azt az eljárást, amikor a lovakat jeges vízzel hűtötték, amikor forróság volt egy versenyen, és a hűtés jótékony hatása ellenére is voltak olyan vélemények, hogy ez a fajta hűtés olyan következményekhez is vezethet, mint az „ünnepi betegség”.

6. Mely lovaknak hasznos a hideg-vizes hűtés? Bármely lónak, bármely versenyen, bármely szinten, többek közt: lovastusa lovak, díjlovak, ugrólovak, versenylovak, póló pónik, távlovak, fogatlovak és ügyességi versenyeken használt pónik és lovak.

7. Tény: azok a lovak, melyek testhőmérséklete magas (40°C feletti), és forró környezetben versenyeznek (26.5°C felett), és gyorsan lehűtik őket a verseny közben, vagy a verseny után, sokkal kisebb valószínűséggel kapnak hőgutát, sokkal gyorsabban jönnek helyre, nem száradnak ki annyira és majdnem biztos, hogy jobban fognak teljesíteni.

8. Hideg vizes technika: amire szükség van: néhány nagy vödör, 40-50 liter jeges víz tárolására, kisebb vödörök, óriási szivacsok és három segítség – egy, aki fogja a lovat, és egy-egy személy mindkét oldalra, akik hűtik a lovat. Nem szükséges

leszerszámozni a lovat. Kezdjük meg a hűtést, míg mérjük a hőmérsékletét. Használjunk bőséges hideg vizet a ló minden testrészén, a far hűtésére is, mivel itt van a legtöbb nagy mozgatóizom, emiatt nagyon fel tud forrósodni. Nem kell minden egyes locsolás után kihúzni a maradék vizet, fontosabb folytatni a hideg vizes locsolást. Ha ki akarjuk húzni a vizet, húzzuk ki gyorsan, kb. 30 mp. hűtés után, a hűtések közti léptetés szakaszában. Folytassuk a ló hűtését 20-30 mp-ig, sétáltassuk 20-30 mp-ig, majd hűtsük újra. **FONTOS** a hűtés és a sétáltatás sorrendje! A sétáltatás segíti a bőr vérkeringését, a légmozgás segíti a párolgást. Ha van rá lehetőség, a hűtést és a sétáltatás végezzük árnyékban. Időnként ellenőrizzük a ló hőmérsékletét hőmérőzéssel. Kb. 10 percenként 1°C testhőmérséklet csökkenés érhető el. Semmilyen bizonyíték nincs arra vonatkozóan, hogy kárt okozna a lónak, ha engedjük inni kis mennyiségű (fél vödör) vizet verseny közben (pl. díjugrató versenyen két pálya között), vagy egy hosszabb bemelegítés közben (pl. díjlovaglás), amely abban is segít, hogy a hőmérsékletét alacsonyabban tartsuk és elkerüljük a kiszáradást.

9. Mikor kell befejezni a hűtést: amikor a ló végbélben mért hőmérséklete 38°-39°C alá süllyed, amikor a lépés szakasz végén már hűvös a ló bőrének érzete (a farán), amikor a légzésszám 30/perc alá süllyed, és ha a ló elkezdi reszketni.

10. Párásító ventilátorok. Párás forróságban a párásító ventilátor hatékonyan hűt és nagyon ajánlott.

Mi az, amit ne tegyünk:

10.a.1. A végbélben lévő jég nem hűti a testhőmérsékletet hatékonyan. Megnehezíti a testhőmérséklet vizsgálatát és elfedheti a magas hőmérsékletet. Nem túl okos a magas testhőmérsékletet az állatorvosok előtt eltitkolni, mivel így megakadályozzuk, hogy a ló megfelelőképpen lehűljön és megkapja a szükséges kezeléseket, amely akár hőségütőhöz és halálhoz is vezethet. Megnöveli a sérülésveszély is, ha a lovat hagyjuk túlmelegedve és kiszáradva tovább versenyezni.

10.a.2. Ne tegyünk jeges tasakokat a ló fejére, nyakára, farka alá, farára, stb. Ehelyett koncentráljunk a testfelület lehető legnagyobb részének hűtésére. A jeges tasakok valószínűleg inkább lassítják a hűtés folyamatát, mivel a tasak alatt akadályozzák a vérkeringést.

10.a.3. Ne helyezünk vizes törülközőt a ló nyakára vagy farára. Annak ellenére, hogy lehet, hogy először nedves és hideg, gyorsan felmelegszik, és ekkor már szigetelő hatása lesz.

10.a.4. A „grease” túlzott alkalmazása terep előtt csökkenti az izzadást. A kence szigetelőként működik, akadályozza a verejtékezést és csökkenti a párolgást.

10.a.5. Ne hagyjuk, hogy hosszabb ideig mozdulatlanul álljon a ló. Ha hideg vízzel hűtjük, csináljuk végig a teljes folyamatot, ne kísérletezgjünk. A bőrön lévő hideg víz csökkenti az izzadást. Ennek megvan az az előnye, hogy mivel a ló kevesebbet izzad, lassabban szárad ki.

10.a.6. Nincs semmilyen káros hatása, ha hagyjuk egy keveset inni a lovat verseny közben (fél vödörrel). A boxban is legyen előtte víz, csak 15-30 perccel a lovaglás előtt vegyük el előle. A víz nagyon gyorsan kiürül a gyomorból. NE itassunk a lóval jeges vizet. Az legutóbbi kutatások azt is kimutatták, hogy fontos abrakot és némi szénát adni a lónak, legalább 4 órával a lovaglás előtt.

10.a.7. Nincs rá bizonyíték, hogy a hideg vizes hűtés bármilyen „ünnepi betegség” jellegű problémához vezetne.

13. VI MELLÉKLET– MUNKALAP PÉLDÁK

1. Időmérő lapok

Nº: _____

Érkezés: _____

Távozás: _____

Eltelt idő: _____

Alapidő: _____

X _____

Hibapontok: _____

_____

_____

Nº: _____

Érkezés: _____

Távozás: _____

Eltelt idő: _____

Alapidő: _____

X _____

Hibapontok: _____

_____

_____

Nº: _____

Érkezés: _____

Távozás: _____

Eltelt idő: _____

Alapidő: _____

X _____

Hibapontok _____

_____

_____

Nº: _____

Érkezés: _____

Távozás: _____

Eltelt idő: _____

Alapidő: _____

X _____

Hibapontok: _____

_____

_____

Nº: _____

Érkezés: _____

Távozás: _____

Eltelt idő: _____

Alapidő: _____

X _____

Hibapontok: _____

_____

_____

Nº: _____

Érkezés: _____

Távozás: _____

Eltelt idő: _____

Alapidő: _____

X _____

Hibapontok: _____

_____

_____

2. TEREP UGRÓ EREDMÉNYEK

Hibapontok a terepakadályokon

Kategória .....

Akadály száma

Bíró ..... Lapszám

Ló azonosító száma	HIBÁTLAN	1. ellen-szegülés kitérés körözés	2. ellen-szegülés kitérés körözés	3. ellen-szegülés kitérés körözés	Lovas esése	Ló bukása	Akadály, vagy forduló zászló kihagyása, kiigazítás nélkül hagyott pályatévesztés, idegen segítség	ÖSSZES HIBAPONT	MEGJEGYZÉS (Ha van)
	✓	20	40	Kizárás	Kizárás	Kizárás	Kizárás		

4. Díjugrató akadály analízis / Eredeti eredménylap

Verseny
Kategória
Dátum

Távolság: m
Iram: m/min

Alapidő:
Maximális idő:

Nr	Ló neve	Start száma	ugró hiba	idő	idő hiba	Össz hib a	1	2	3	4	5	6a	7	8	D1	9	10	11 a	11 b	
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				
12																				
13																				
14																				
15																				
16																				
17																				
18																				

14. VII. MELLÉKLET – TECHNIKAI KÜLDÖTT ÉS VERSENYRENDEZŐ ELLENŐRZŐ LISTA

Az alábbi lista csak emlékeztetőül szolgál – a „hogyan” és „mit” kérdésekre a Szabályzat, és a Memorandum szolgál részletes válasszal.

HIVATALOS SZEMÉLYEK

IGEN

NEM

* Értésítettük-e az alábbi személyeket levélben arról, hogy a Bírói Testület melyik napon, hány órakor, hol veszi át a pályákat?

- A teljes Bírói Testület?

- A Technikai Küldöttet?

- A pályatervezőt?

- A pályaépítőt?

ADMINISZTRÁCIÓ

IGEN

NEM

Megfelel a Szabályzatnak az indulási sorrend sorsolása?

Minden időpont, megjegyzés, utasítás és értesítés közzé lesz téve írásban, vagy szóban a FEI hivatalos nyelvén (angolul)?

Lesz-e a Versenyiroda területén olyan üzenőfal, amely angolul informálja versenyzőket?

A Szabályzatnak megfelelően szétosztásra kerülnek-e a megkülönböztető karszalagok és a beléptető kártyák?

A Szabályzatnak megfelelő lesz a beléptetés az istállóba?

A hivatalos személyek díjazás megtörténik a verseny közben, vagy a verseny végeztével?

LOGISZTIKA

Megfelelőek-e az alábbiak:

VII. Melléklet – Technikai Küldött és Versenyrendező ellenőrző lista

- A Versenyzők és a lóápolók szállása?
- A Hivatalos Személyek szállása?
- Étkezési lehetőség a Versenyzőknek és a Csapatvezetőknek?
- Étkezési lehetőség a Hivatalos Személyeknek?

Biztosított-e jármű mindenki számára, akinek szükséges?

Van-e a Hivatalos Személyekért felelős személy?

Van-e rádiós adó-vevője:

- A TD-nek?
- A Bírói Testületnek?
- Az Állatorvosi Bizottságnak?
- A Chief Stewardnak?
- A Pályatervezőnek?
- A Pályaépítőnek?

SAJTÓ ÉS MEDIA – lásd a VIII. Mellékletben

IGEN

NEM

Utánanéztek-e a FEI által megadott irányelveknek, és követik-e azokat?

Megfelelő helyen van-e a Sajtóközpont?

Van-e a Sajtóközpontban:

- Megfelelő csatlakozás a számítógépeknek, Wi-Fi

Profi-e a sajtóért felelős személy?

Megfelelő-e az újságírók fogadása (helyiség, székek, asztalok, karosszékek, étel, ital, stb.)?

ORVOSI ÉS ÁLLATORVOSI SZOLGÁLAT

IGEN

NEM

Van-e több mentő kizárólag a terepversenyen indulók számára elkülönítve?

Van-e több állatorvos (akik nem az állatorvosi bizottság tagjai) a terepversenyre?

ISTÁLLÓK

IGEN

NEM

Elég tágasak-e?

Felügyelik-e a belépést éjjel-nappal?

Van az istállókban megfelelő tűzoltó berendezés?

Megfelelően izolált-e a betegistálló?

Megfelelően izoláltak-e a dopping vizsgálatához használt boxok?

A lóápolók szállása az elzárt istállóterületen kívül van?

A lószállító utánfutók és kamionok az elzárt istállóterületen kívül lesznek?

Van-e elég vízcsap és mosdási lehetőség?

Van-e információs tábla az istállók számára?

Szerepel-e rajta az információ angolul is?

VII. Melléklet – Technikai Küldött és Versenyrendező ellenőrző lista

GYAKORLÓ TERÜLETEK

IGEN

NEM

Van elég nagy terület:

- Idomító edzéshez?
- Ugró edzéshez?
- Gyors munkához (galopp)?
- Sétához?

Ki vannak-e zászlózva az akadályok?

Lesz-e elég steward?

LÓSZEMLE – A lószemle területe

IGEN

NEM

Sík?

Kemény felszínű?

Megfelelő (nem csúszós)?

Dekorált?

Látható a közönség számára?

Van elég hely a közönségnek?

Megfelelő távolságra van-e a közönségtől?

Megfelelő-e a Holding Box területe?

Rendelkezik-e a Holding Box Állatorvos a Szabályzatnak megfelelő képesítéssel?

DÍJLOVAGLÁS

IGEN

NEM

Sík-e a talaj?

Pontos-e a betűk és jelzések elhelyezése?

Megfelelően díszített-e a versenyterület?

Van-e a tv operatőrök számára elkülönített hely?

Megfelelő-e a bírók bódéja?

Beszélnek és írnak-e ugyanazon a nyelven az írnokok, mint a bírók?

A közönség a Szabályzatnak megfelelően kellő távolságra van-e a négyszögtől?

A melegítő négyszög talaja hasonló-e a versenynégyszögéhez?

Ellenőrizni fogják-e a zablákat és a sarkantyúkat?

Lesz-e tesztlovas?

Megfelelő lesz-e a bemondó?

Bemondják-e minden versenyző eredményét, mielőtt véglegesítették?

Lesz-e jelen díjlovagló Chief Steward?

VII. Melléklet – Technikai Küldött és Versenyrendező ellenőrző lista

TEREPMELEGÍTŐ

IGEN

NEM

Lesz-e steward a Med Cardok, sarkantyúk és pálcák ellenőrzésére?

Lesz-e jelen kovács?

Lesz-e állatorvosi felügyelet?

Elég nagy-e a terület?

Jól körbe van-e kerítve?

Megoldott-e a belépés felügyelete?

TEREPPÁLYA

IGEN

NEM

Ellenőrizni fogják-e a sarkantyúkat és a pálcákat?

Gyalog lesz-e a terepbemutató?

Van-e a terepért felelős Chief Steward?

Összhangban van-e az erőkifejtések száma a Szabályzattal?

Összhangban van-e a mélybeugrások száma a Szabályzattal?

A TD ellenőrzi, és újra ellenőrzi-e a terep hosszát?

Teljesen elkészül-e a terep, mielőtt a Bírói Testület átveszi (zászlózás, stb.)?

Jól helyezkednek-e el a megállítási pontok, legalább egy technikailag könnyű akadály előtt?

Megfelel-e a Szabályzatnak a start és a cél?

Összhangban van-e a teljes terep a versenykiírással?

Megfelelő-e a terep talaja?

A TD személyesen méri-e meg az akadályokat?

Megfelel-e a verseny csillagos szintjének a terep nehézségi szintje?

Van-e szállítójármű lovak eltávolítására?

Megfelelő-e a terep végén lévő ló vizsgáló elhelyezkedése?

Van-e vízellátás?

Van-e jégellátás?

DÍJUGRATÁS – A díjugrató pálya ellenőrzése

IGEN

NEM

Újra ellenőrzi-e a TD a pályahosszt?

Elég nagy-e az ugrópálya?

Kielégítő-e a talaj?

Összhangban van-e a pálya a Lovastusa Szabályzattal?

Jó-e az akadályelemek minősége és tartóssága?

Vannak-e biztonsági kanalak az oxerekhez?

Összhangban vannak-e a Szabályzattal a díjugrató eredménylapok?

A Szabályzatnak megfelelően kizászlózták-e az akadályokat piros és fehér zászlókkal?

VII. Melléklet – Technikai Küldött és Versenyrendező ellenőrző lista

Megfelel-e a Szabályzatnak a start és a célvonal?

A Szabályzatban meghatározott határokon belül van-e a melegítő akadályok mérete?

Helyükön vannak-e a zászlók?

Lesz-e sarkantyú és pálca ellenőrzés?

Lesz-e jelen Steward?

Megmérte-e az akadályokat a TD?

Újra ellenőrzi-e a TD a pályahosszt?

DÍJÁTADÁS

IGEN

NEM

A Szabályzatnak és a versenykiírásnak megfelelően kerülnek-e szétosztásra a pénzdíjak és a tiszteletdíjak?

ÖSSZESEN :

15. VIII. MELLÉKLET – MÉDIA ÚTMUTATÓ

1. SAJTÓSZOLGÁLAT

Operatív határidők

A Sajtószolgálatnak a verseny mérete/fontossága szerint kell működni és legalább a verseny előtt hat hónappal meg kell kezdenie a működését. Ideális esetben kilenc hónappal a verseny előtt ki kell nevezni egy Sajtófőnököt.

Az alábbi táblázat foglalja össze a legfontosabb operatív határidőket:

Időszak	Tevékenység
6 hónappal a verseny előtt	<ul style="list-style-type: none"> • Az összes feladat tervezése • A sajtóakkreditációs folyamat elindítása • Szállásfoglalási eljárás elindítása, bizonyos számú szoba előfoglalása a média számára előre kialakított áron, lehetőleg két különböző hotelben, ha/van választási lehetőség. • Média levelezési lista létrehozása és/vagy frissítése • A média előzetes tájékoztatása • Általános terv a média tevékenységekre • Személyzet felvétele • Sajtólétesítmények, helyszín és terv (Sajtóközpont, tribünök, stb.)
3 hónappal a verseny előtt	<ul style="list-style-type: none"> • Információk kiadása (sajtóközlemények, hírek) • Előzetesek a szaksajtóban • A verseny honlapjának frissítése
2 hónappal a verseny előtt	<ul style="list-style-type: none"> • Az akkreditációk visszaigazolása az akkreditált médiának • Információk kiadása • Honlap frissítés • Fotósok és kamerák pozíciójának leegyeztetése a verseny Technikai Hivatalos Személyeivel
1 hónappal a verseny előtt	<ul style="list-style-type: none"> • Információk bemutatása a Versenyzőkről/a Versenyről • Promóciós szettek előkészítése • Részletes terv a média verseny alatti tevékenységéről (sajtótájékoztatók, stb.) • Útmutatás a személyzet részére • Honlap frissítés
1 héttel a verseny előtt	<ul style="list-style-type: none"> • Sajtóközpont felállítása; a személyzet kiképzése, eljárások és eszközök tesztelése (technológia és telekommunikáció, stb.)
A verseny alatt	<ul style="list-style-type: none"> • Sajtószolgálat működtetése • Honlap napi frissítése
1 héttel a verseny után	<ul style="list-style-type: none"> • Versenzáró jelentés • Újsákvágások gyűjtése és értékelő jelentés • Értekezlet

Akkreditáció

A média minden képviselőjét egyértelműen kell azonosítani, ezért be kell vezetni egy megfelelő akkreditációs rendszert.

VIII. Melléklet – Média útmutató

ELJÁRÁSOK

Az akkreditációs folyamatnak hat-három hónappal a verseny előtt el kell kezdődnie, és a Verseny kezdetére minden sajtóorgánumnak ajánlólevelet vagy speciális belépőt kell küldeni, amellyel beléphetnek a Sajtóközpontba, ahol megkapják a sajtóakkreditációjukat. Ez lehetőséget ad a Sajtófőnöknek arra, hogy meghatározza a Sajtóközpont nagyságát és áttekintse a szükséges felszereléseket. A Sajtófőnöknek nagyon oda kell figyelnie arra, hogy minden akkreditációs igényt elfogadjon. A FEI Press Relation csapat igény esetén örömmel ad tanácsot az akkreditációval kapcsolatban. A televíziós/rádiós közvetítőkre vonatkozó követelményeket ellenőrizze a **Műsorközlők Útmutatóban**.

A Verseny szponzorainak vagy partnereinek kommunikációs menedzserei, a helyi hatóságok és egyéb szervek (pl. a Nemzeti Szövetség, vagy a FEI) szintén adnak ki híreket a versenyről, és kaphatnak sajtóakkreditációt, de a média képviselőinek elsőbbséget kell adni a Sajtóközpontban lévő munkahelyeken és a Sajtótribünön lévő üléseken.

Javasolt, hogy a sajtóakkreditációhoz tartozzon hotelfoglalási nyomtatvány és széf-foglalási lehetőség (ahol van ilyenre lehetőség).

BELÉPÉS

Függetlenül attól, milyen versenyről van szó, a sajtóakkreditációnak a következő helyekre kell belépést biztosítani:

- Sajtóközpont.
- Sajtótribün.
- Gyakorló területek.
- Büfék (nem nyilvános büfék is, ahol lehet).
- Vegyes zónák vagy a Lovasok lelátója.

12 éven aluli gyerekek és kutyák nem léphetnek a Sajtóközpontba, mivel ez egy munkahely.

BELÉPÉS AZ ISTÁLLÓKBA

A FEI Szabályzatok szerint a sajtóakkreditáció nem ad belépési engedélyt az istállók területére. A FEI szigorúan szabályozza a média belépését a Versenyek istálló területére, egyrészt a lovak jólétének és biztonságának biztosítása érdekében, másrészt azért, hogy megvédje a média képviselőit a lovak által okozott esetleges sérülésektől.

Javasolt, hogy általában ne szervezzenek vezetett látogatást az istállókba, mivel az ilyen látogatások nehezen felügyelhetők és fennakadást okoznak az istálló normál működésében. Mindig a lovak jóléte kell, hogy legyen a legfontosabb.

Ha azonban a FEI engedélyez vezetett látogatást, amire minden esetben előzetesen kell a FEI-től hozzájárulást kérni, egy pillanatra sem lehet a média egyik tagját sem egyedül hagyni az istálló területen, mivel saját magukat, vagy a lovakat is sérülésveszélynek tehetik ki.

VERSENYPÁLYA

A sajtóakkreditáció két esetben adhat belépési engedélyt a Versenypályára:

- Abban az esetben, ha a Szervező beleegyezik, az akkreditált fotósok és a televíziós közvetítő személyzet engedélyt kaphatnak a belépésre, speciális azonosító felszereléssel (karszalagok, mellények);
- A nyomtatott média akkreditált képviselői bejárhatják a pályát szervezett pályabejárás keretében vagy a Szervező által meghatározott időben. Ezt úgy kell megszervezni, hogy ne akadályozzák a Versenyzőket a pályanézésben.

|

Sajtótájékoztatók

Sajtótájékoztatót kell szervezni, ha szükség van rá és vannak olyan hírek, amelyeket a média nyilvánosságára kell hozni.

Előre kell ismertetni a médiával a Sajtótájékoztató tárgyát és főbb pontjait, valamint a fontosabb nyilatkozókat.

Sajtótájékoztatót a Verseny különböző szakaszaiban lehet összehívni. Elméletben van egy Sajtótájékoztató a Versenyt megelőzően (beharangozó) és a Verseny közben (a nagyobb Versenyszámok végeztével vagy például a Verseny valamelyik szakaszának végén).

BEHARANGOZÓ SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ A VERSENY ELŐTT

A beharangozó Sajtótájékoztatónak az alábbiakból kell állnia:

- A Szervező bemutatása
- A program és a résztvevő Versenyzők bemutatása,
- Technikai szempontok (pálya, pályaépítés, stb.)
- A sajtó által érdeklődésre számot tartó "személyi" szempontok
- Információ a sajtószolgálatról
- Szponzorok

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ(K) A VERSENY ALATT

Minden Versenyszám és/vagy versenynap végén lehetőséget kell adni a média képviselőinek, hogy találkozzanak a Versenyzőkkel, edzőkkel, tulajdonosokkal, Hivatalos Személyekkel, Pályatervezővel, a Szervező Bizottság tagjaival és a szponzorokkal.

A Sajtótájékoztatót a lehető leghamarabb meg kell tartani a verseny végeredményének kihirdetése után, miután a Hivatalos Közvetítőársaság vagy az egyéb Akkreditált Közvetítőársaságok elég időt kaptak az interjúkészítéshez a győztes Versenyzővel. Javasolt a Sajtótájékoztatók időpontjáról a verseny elején tájékoztatni az akkreditált médiát: melyik nap, mikor, milyen témában lesz, kik fognak nyilatkozni (ha lehet tudni).

A Verseny fontossága és a sajtó részvétele szerint a Sajtótájékoztatón a résztvevő felek (Sportolók, technikai Hivatalos Személyek, stb.) és a sajtó közötti informális egyeztetést is lehet tartani.

RÉSZTVEVŐK

A Sajtóközpont egyik munkatársa felelős azért, hogy informálja a Versenyzőket és lényeges személyeket arról, hogy várják őket a Sajtótájékoztatóra és, hogy mikor kell ott lenniük. El kell kísérnie őket a Sajtótájékoztatóra rögtön az díjátadó ceremónia és a televíziós közvetítők interjúja után.

2. SAJTÓLÉTESÍTMÉNYEK

A működőképes és kényelmes munkakörülmények kulcsfontosságúak. Minden nemzetközi versenyen biztosítani kell a sajtónak helyet a munkához. A sajtólétesítmények méretét a Verseny mérete és az akkreditált sajtóorgánumok száma határozza meg.

Sajtóközpont

Egy normál Sajtóközpont az alábbiakból áll:

NYILVÁNOS TERÜLETEK

- Fogadópult
- Biztonsági/raktár terület
- Sajtós munkaterület
- Fotós munkaterület
- Információs terület (rekeszek startlistákkal, eredményekkel, személyszállítási/shuttle időpontokkal)
- Interjúk/sajtótájékoztató helyszíne

VIII. Melléklet – Média útmutató

PRIVÁT TERÜLETEK

- Sajtófőnök irodája
- Fotó menedzser irodája
- Honlap készítő irodája
- Szerkesztő személyzet irodája

BELÉPÉS

A Sajtóközpont helyszínét egyértelműen kell jelezni. A belépést a sajtó akkreditált képviselőire és a felhatalmazott személyekre (Szervezők, Versenyzők és Csapatvezetők, FEI és Nemzeti Szövetség sajtósai) kell korlátozni. A Sajtóközpont bejáratánál ellenőrizni kell az akkreditációkat.

NYITVATARTÁSI IDŐ

A Sajtóközpontnak legkésőbb az első Versenyszám kezdete előtt egy órával kell kinyitni és nyitva kell maradnia az utolsó Versenyszám vége után legalább még három órán keresztül. Nagyon ajánlott engedni, hogy az írott sajtó képviselői és a fotósok a Sajtóközpontban fejezzék be a munkájukat.

MÉRET

A Sajtóközpont méretét az akkreditált média számához kell igazítani.

MUNKAHELY

A munkahelyeknek személyenként legalább 1 x 1 méteresnek kell lenniük, helyenként egy elektromos csatlakozóval és egy internet csatlakozással, ha Wi-Fi nem elérhető.

A fotósoknak is szükségük lesz munkahelyre, lehetőleg nekik fenntartott helyen. Javasolt a fotósoknak vezetékes internetet biztosítani. Ha nincs vezetékes internet, javasolt előre tájékoztatni őket arról, hogy saját internetkapcsolatot kell hozniuk.

A munkaszobának biztonságosnak kell lennie, szigorú beléptetéssel. Könnyű ellopni a kamerákat és a laptopokat, és míg a fotósok maguknál tartják a kameráikat vagy vannak elzárható széfek a biztonságos tároláshoz, az írott sajtónak is tudnia kell arról, hogy a laptopjaik biztonságban vannak a sajtószobában, míg az újságírók a sajtótribünön, vagy más versenyhelyszínen vannak. A médiának javasolni lehet, hogy hozzanak biztonsági kábeleket, amivel a laptopokat az íróasztalokhoz tudják rögzíteni, a Szervezőnek pedig meg kell fontolniuk a lopás elleni biztosítás lehetőségét. A másik megoldás, ha megfelelő mennyiségű széfet biztosítanak és egyértelműen kijelentik, hogy a média minden akkreditált képviselője felelős a saját tulajdonáért.

KÖTELEZŐ FELSZERELÉSEK

- Asztalok és székek
- Megfelelő világítás
- Wi-Fi/vezetékes internet kapcsolat
- Széfek az újságíróknak és nagyobb széfek a fotósoknak (terjedelmes a felszerelésük).
Ajánlott méret: 80 cm magas x 45 cm széles x 45 mély
- Elektromos csatlakozók
- Hozzáférés WC-khez (lehetőleg a Sajtóközpont közelében)

JÓ, HA VAN

- TV monitorok élő közvetítéssel (ha van CCTV)
- Élő eredmények
- Pihenőhely innivalóval és harapnivalóval
- Elektromos és modem adapterek

KIEGÉSZÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK (OPCIONÁLIS)

- Személyszállító szolgálat
- Szállás pult
- Turista információs pont
- Posta

- Bank
- Autóbérlés

Sajtótájékoztató helyiség

A Verseny fontossága és a sajtó részvétele szerint a Sajtótájékoztatón a résztvevő felek (Sportolók, technikai Hivatalos Személyek, stb.) és a sajtó közötti informális egyeztetést vagy hivatalos konferenciát is lehet tartani, moderátorral.

BELÉPÉS

Fontos versenyeken külön bejárat javasolt a Versenyzőknek és a médiának.

MÉRET ÉS ÜLÉSEK

A Sajtótájékoztató helyiség legtöbb esetben színház stílusban van berendezve, pódiummal a nyilatkozóknak. Az ülések számát az akkreditált sajtóorgánumok száma szerint kell tervezni (nagyjából egy ülés minden ötödik akkreditált újságra).

A PÓDIUMON LENNIE KELL

- Asztal (terítőkkal)
- Székek
- Víz
- Névtáblák
- Szponzorfal/Verseny logója

A Verseny nagyságától függően lehet, hogy szükség lesz hangosító berendezésre és televíziók telepítésére:

AUDIO

- Mikrofonok (néhány a pódiumra és legalább egy vezeték nélküli mikrofon a közönségnek). Annyi mikrofonnak kell lennie, amennyi kiszolgálja a nyilatkozókat és a közönséget.
- Hangcsatlakozás (TV, rádió).

TV

- Egy legalább 30 cm magas, 1 m széles, 2,5 m hosszú emelvény a helyiség végében, a nyilatkozók pódiumával szemben elhelyezve.

PARKOLÁS A SAJTÓ RÉSZÉRE

Parkolót kell elkülöníteni az akkreditált média képviselőinek, ésszerű távolságra a versenypályától és a Sajtóközponttól. Ez különösen fontos a közvetítő személyzetnek és a fotósoknak, akiknek nagy mennyiségű, terjedelmes felszerelést kell cipelniük.

16. IX. MELLÉKLET – SÚLYOS BALESET

1. Általános tudnivalók

A verseny előkészületeihez tartozik, hogy a TD-nek meg kell győződnie arról, hogy a Szervező Bizottság létrehozott egy válságkezelő tervet, amit a saját szervezeti felépítéséhez és a körülményeihez igazít. A terv valószínűleg a X. Melléklet példája szerint épül majd fel.

A terv arra való, hogy segítséget nyújtson a szervezők számára felkészülni a legsúlyosabb lovas balesetre. A terv (vagy bizonyos részei) felhasználhatók más balesetknél is, pl. ha egy ló nagy horderejű helyzetben szenved súlyos balesetet.

2. A Bírói Bizottság Elnökének szerepe

A versenyt vezető hivatalos személyként a Vezetőbíró feladata, hogy segítsen és tanácsot adjon a Szervező Bizottságnak vészhelyzet során, de az ügy kezeléséért a SzB felel.

Szintén neki kell megszervezni halálos baleset esetén egy rövid és szigorúan bizalmas jelentés megírását a FEI-nek.

- A Vezetőbírónak kell kijelölni és elnökölni kell egy 3-5 fős ad hoc bizottságot (Döntő és Vizsgáló Bizottság, Lovastusa Szabályzat 515.3.6 cikkely & F Melléklet), ami 24 órán belül átvizsgálja a rendelkezésre álló információkat. Ilyen információ lehet az állatorvosi és/vagy orvosi jelentés, a balesettel kapcsolatos akadály(ok) mérete, típusa, szemtanúk beszámolója, TV, vagy videofelvétel, a talaj állapota, és minden olyan egyéb faktor, ami magyarázatot adhat a balesetre és annak súlyosságára.
- A legjobb gyakorlat az, ha a Vezetőbíró a terepverseny előtti napokban már létrehozza a bizottságot, és meghatározza, hogyan teszi aktívvá a bizottságot egy jelszó segítségével.
- A bizottság összetételét a Vezetőbíró határozza meg. A bizottságnak azonban nem lehet tagja senki a Szervezők közül. A TD nem lehet tag, de segíti a bizottság munkáját és tanácsot ad. Tag lehet egy tapasztalt lovas, a pályatervező, bíró, állatorvos, orvos, edző, vagy a csapatvezető.
- A vezetőbírónak jelentést kell írnia a FEI-nek a bizottság megállapításairól, feljegyzést kell írnia minden, az üggyel kapcsolatos folyamatban lévő vizsgálatról.
- A FEI Lovastusa Bizottsága a lehető leghamarabb tárgyalja az ilyen típusú jelentéseket abban az esetben, ha a kivizsgálás bármilyen általános érvényű javaslatát át kell adnia a Nemzeti Szövetségnek, a Szervező Bizottságnak és a Hivatalos Személyeknek.

17. X. MELLÉKLET - FEI SÚLYOS BALESET KEZELÉSI TERV (SBKT)

1. Bevezetés

E dokumentummal az a szándékunk, hogy felkészítsük a SzB-ot a „haladéktalan cselekvésre” válság esetén, pl. ha a versenyen egy Versenyző, vagy egy ló súlyos balesetet szenved. Tömör útmutatóként szolgál, hogy segítségével fel lehessen állítani egy válságtábot a verseny megkezdése előtt, utat mutasson az eljárások között, és segítsen az első nyilatkozatok, jelentések megfogalmazásában.

A terv a helyi, országos intézkedések kiegészítése. Lehetnek olyan helyi követelmények a balesetek jelentéséről, amelyek nem szerepelnek a jelen dokumentumban.

A súlyos balesetek kezelésére vonatkozó tervnek az a feladata, hogy segítségével elkerülhető legyen a szervezeti krízis, és hogy kontrollálja a válsághelyzeteket azzal, hogy proaktív módon előkészül az ilyen esetekre.

FONTOS – a lovat vagy lovast ért súlyos baleset komoly hatással van az egész Lovastusa sportágra. Minden válsághelyzetet következetesen kell kezelni és próbálni kell **kerülni a spekulációt és félreinformálást.**

Az SBKCS (Súlyos Baleset Kezelő Csoport) olyan személyekből kell, hogy álljon, akik könnyedén kivonhatóak a versenyből annak érdekében, hogy a kezeljék a kialakult helyzetet. Az a cél, hogy a verseny folytatódjék, ezért értesíteni kell a Technikai Küldöttet és információit szükség esetén fel kell használni, de neki személy szerint nem kell részt vennie a Csoport munkájában.

Bármilyen súlyos baleset ér egy lovat, azonnal fel kell venni a kapcsolatot a FEI Lovastusa Osztály Vezetőjével (Director of Eventing). A FEI ilyenkor felajánlja segítségét és támogatását a kommunikációhoz, hogy egyöntetű információk jelenjenek meg a nyilatkozatokban.

2. Súlyos balesetek kezelése

A krízis egy olyan előre nem jósolható nagyobb esemény, amely az egész eseményre is hatással lehet.

Az általános eseményt érintő problémákat (pl. nézőt érő balesetet...) a rendezőnek a Rendőrséggel és a Biztonsági Szolgálattal együttműködve kell kezelnie, de ilyen esetekben nem használhatják a Súlyos Baleset Kezelő Csoportot.

Két olyan típusú vészhelyzet fordulhat elő a Terep részfeladat közben, amelynél a Súlyos Baleset Kezelő Csoportnak feladata van:

- Ló súlyos balesete
- Lovas súlyos balesete

5 lépéses akcióterv

- a. Tervezés (eligazítás)
- b. Cselekvés a pályán/ akadálnál (logisztika)
- c. SBKCS gyűlés – a kommunikáció/értesítés koordinációja
- d. Sajtótájékoztató, sajtónyilatkozatok
- e. Értekezlet (jelentések a Vezetőbírónak, az SzB-nak, a FEI-nek)

A Súlyos Baleset Kezelő Csoport (SBKCS) feladata:

Amint olyan balesetet jelentenek a terep Kontroll Központba, amikor egy lovas vagy egy ló nem áll fel és orvosi vagy állatorvosi beavatkozást igényel, az SBKCS vezetője figyelemmel kíséri a helyzetet.

X. Melléklet– FEI Súlyos Baleset Kezelési TERV (SIMP)

Az SBKCS vezetője összehívja a csoportot, ha a Hivatalos Orvos vagy Állatorvos életveszélyes állapotot jelent. Az SBKCS vezetője az egyetlen felelős személy, aki összehívhatja az SBKCS-t és értesítheti a Szervező Bizottságot.

Súlyos baleset esetén, azaz lovast ért súlyos baleset esetén (lovaknál minden esetet külön kell vizsgálni) követni kell a Súlyos Balesetek Kezelésének Tervét.

A SBKCS VEZETŐJE:

- Szükség esetén intézi a Hivatalos Személyek/önkéntesek lecserélését
- Összehívja a Súlyos Baleset Kezelő Csoportot.

TECHNIKAI KÜLDÖTT:

- Felállítja a FEI kivizsgáló csoportot, megszervezi a balesetről készült felvételek, fotók, rajzok stb. begyűjtését.

CSALÁDI ÖSSZEKÖTŐ SZEMÉLY:

- Támogatás nyújt az érintetteknek (elkíséri őket a kórházba, informál & logisztikai támogatást nyújt).

HIVATALOS SZEMÉLYEK/ÖNKÉNTESK:

- Szükség esetén fel kell ajánlani a támogatást és a leváltást azoknak, akik a legközelebről voltak érintettek a balesetben. Néhányukat meg kell kérni arra, hogy számoljanak be az eseményekről (tanúvallomás).

Intézkedés akadálynál (a Kontroller koordinálja)

1. Az orvosi/állatorvosi ellátás alatt paravánokat kell állítani a baleset köré; legyenek paravánok az akadályjavítóknál és a szektor stewardoknál.
2. Tegyük a lovast a lehető leghamarabb mentőbe, tisztítsák meg a pályát, hogy folytatódhasson a verseny.
3. Az akadály javítóknak vizet/forgácsot/fűrészport kell szórni a talajra, ha szükséges.
4. Le kell cserélni az akadálybírókat, a verseny igazgatási központjába kell vinni őket, ahol írniuk kell egy független nyilatkozatot. Ha van néhány tapasztalt lovasember, akik szemtanúja volt a balesetnek, őket is hívjuk be, hogy írjanak nyilatkozatot.
5. Súlyos baleset után az akadálybíróknak szükségük lehet segítségre, tanácsadásra akár hónapokkal a baleset után is.
6. Tájékoztassa a bementő a közönséget, hogy baleset miatt fennakadás van a versenyben, de részleteket ne közöljön. Ha egy baleset nem bizonyul olyan súlyosnak, mint ahogyan elsőre látszott, a bementőnek közölnie kell a közönséggel, hogy a ló és a lovas pl. visszamentek az istállóba.

A Bírói Testület Elnökének jelentése

A terepverseny megkezdése előtt a Bírói Testület Elnökének (aki kifejezetten a FEI-t képviseli) ki kell jelölni egy Testületet, amely kivizsgálja a balesetek körülményeit és jelentést tesz a FEI-nek (lásd IX. Melléklet).

3. Súlyos Baleset Kezelő Csoport (SBKCS)

A SBKCS vezetője kialakítja a Súlyos Baleset Kezelési Tervet a Technikai Küldöttel és a FEI-vel, még mielőtt megkezdődne a verseny.

A Bírói Testületet és a Verseny Hivatalos Személyeinek eligazítást tartanai a SBK tervről, és a válságkezelés szervezeti intézkedéseiről.

Az SBKCS az alábbi, SzB által kijelölt személyekből áll (a FEI nagyobb versenyekre és bajnokságokra összeállított csoportja alapján):

- Az SBKCS vezetője: A Szervező Bizottság egy Vezető Képviselője (szóvivője)
- A FEI Lovastusa Osztály Vezetője (ha jelen van)

- A TD vagy a TD képviselője
- A Hivatalos Vezető orvos, vagy képviselője
- Az Állatorvos Küldött, vagy képviselője
- A SzB kommunikációs menedzsere (Sajtófőnök) & (FEI Kommunikációs menedzser, ha jelen van)
- Családi kapcsolattartó személy
- Egy asszisztens, akinek közvetlen kapcsolata van az istállómasterrel és az Állatorvosi Szolgálattal.

Két nappal a terep nap előtt **találkozót** kell összehívni az SBKCS-nak, ahol összhangba hozzák az eljárásokat a logisztikai intézkedésekkel és szimulálnak egy súlyos balesetet. A találkozó helyszíne szolgál később az SBKCS találkozóhelyül.

A hatályban lévő törvények ismerete és megértése lényeges a sürgősségi terv előkészítésénél, mely a SBKT része súlyos balesetek esetén.

A SBKCS minden tagja kap egy laminált kártyát, rajta a legfontosabb telefonszámokkal.

Funkció/ Név / Telefonszám
SzB Vezető Képviselő (a SBKCS vezetője)
FEI Lovastusa Osztály Vezetője
Technikai Küldött, vagy a képviselője
A helyszíni Hivatalos Orvos, vagy a képviselője
A SzB Állatorvosi Szolgálat, vagy képviselője
SzB Sajtó kapcsolattartó
FEI Sajtó kapcsolattartó
FEI Családi kapcsolattartó
Asszisztens

4. Találkozóhely

A Súlyos Baleset Kezelési Csoport számára fenntartott helyiséget el kell különíteni, ahol meghallgatásokat és megbeszéléseket lehet tartani.

Nyilvántartásba kell venni és meg kell őrizni minden feljegyzést, nyilatkozatot.

Helyszín:.....

AZ IRODA FELSZERELÉSEI

Az alábbiakat kell biztosítani, vagy könnyen elérhetővé tenni:

- Internet kapcsolat/Wi-Fi
- Akták minden telefonhívás feljegyzéséhez, sajtónyilatkozatok másolatához (beleértve a vázlatokat is)
- Nemzetközi és sürgősségi telefonszámok listája
- Rádiós adó-vevők
- Fénymásolók
- Egyéb általános irodai felszerelések
- A Csapatvezetők listája és telefonszáma
- Az akkreditált média listája

Megjegyzés: A legnehezebben megszerezhető információ, különösen külföldi lovas esetén az értesítendő személy és annak telefonszáma. A SzB kérje ezeket az információkat a nevezéssel együtt, vagy töltsen ki egy nyomtatványt a lovasokkal érkezéskor (a Nemzeti Szövetségek, vagy a Csapatvezetők legyenek a felelősek az információszolgáltatásért).

5. Telefonszámok

SzB Vezető Képviselő
Versenyiroda (e-mail & tel):
Sajtófőnök & Sajtóközpont (e-mail & Tel):
Istállómaster / iroda :
Kórházi kapcsolattartó/ helyzetkezelő:
Helyi Állatorvosi Szolgálat vezetője (VSM)
Rendőrség
ÁNTSZ (ha szükséges)
Telektulajdonos / a versenyterület gazdája
Nemzeti Szövetség (NF)
Biztosító társaság
A Csapatvezetők vagy a lovasok telefonszáma (lista)
A csapat állatorvosok telefonszáma (lista)

6. Média kommunikáció

AZONNALI KÖZLEMÉNY: Melynek az a célja, hogy a lehető legjobban kezelje a közösségi média és a nyilvánosság spekulációit.

Általános kijelentés: A Lovas vagy a Ló vizsgálata folyamatban van, amint több információnk lesz, azonnal közzétesszük.

A Sajtófőnöknek az alábbi feladatai vannak:

1. Kiadja az említett tagok által elfogadott ideiglenes nyilatkozatot (lásd lejjebb a Média példánál). Az ideiglenes nyilatkozat feladata a tények ismertetés, a spekulációk elkerülése.
2. Bejelenti a Sajtótájékoztatót a sajtószoza üzenőfalán. Az Sajtótájékoztató normál esetben azután történik, hogy az utolsó ló befejezte a tereppályát.
3. Biztosítja a lovasról, lóról szóló életrajzokat, másolatokat készít a SBKCS-nak
4. Ló elhullása esetén, felméri, hogy a lovas, a Csapatvezető, a tulajdonos hajlandó/képes-e megjelenni a Sajtótájékoztatón, de csak akkor jelenjenek meg, ha pozitívan tudnak az eseményhez hozzáállni. Megjegyzés: ne legyünk túlzottan optimisták a sajtótájékoztató elején.

Minden olyan eséssel, bukással összefüggő balesetről, ahol orvosi vagy állatorvosi beavatkozásra volt szükség, ideiglenes vagy végleges közleményt kell kiadni és osztani a Média és a SzB információs pultnál. Minden közleménynek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- Lovas neve, nemzetisége
- Ló neve
- Akadály száma és típusa:
- Esés típusa:

A Sajtóirodában könnyen hozzáférhető:

- Az akkreditál sajtó listája
- Program másolatok
- Lényeges ló és lovas életrajzok (ha nem elérhető, a nevezési másolata)
- Aktuális eredménylisták, akadály-analízist is beleértve
- Előző évek eredményei

- A verseny története, az előző évek baleseteinek száma
- Általános tények és számok

Semmilyen közlemény nem mehet ki a sajtónak a SBKCS főnök és a FEI Sajtófőnök hozzájárulása nélkül – minden közleményt alá kell írni a SBKCS vezetőjével.

Sajtóközlemények előkészítése

A közleményt az alább olvasható **Média Közlemény** alapján írjuk, amikor csak lehetséges, az idevágó információkkal kiegészítve. Ha lejegyeztük:

- Olvassuk át a lehető legnagyobb gondossággal, főképp abból a szempontból, hogy figyelmetlenségéből adódóan ne legyen benne a felelősség elismerésére utaló kijelentés.
- Fogadtassuk el egy vezető belső személlyel (pl. terület tulajdonosa, szponzor, állatorvos, stb.), de igyekezzünk az eredeti formán a legkisebb mértékben változtatni. Maradjon a közlemény rövid.
- Bizonyosodjunk meg arról, hogy minden érintett (lásd korábban) ismeri a tartalmát.

Bizonyosodjunk meg arról, hogy a szóvivő neve és kapcsolattartó száma megjelenik a lap alján.

Ismét tartózkodjunk a hosszas telefonbeszélgetésektől; ajánljuk fel a közlemény átküldését faxon.

Sajtótájékoztató tartása

Gyűjtsük össze a sajtó képviselőit a sajtóirodán, vagy más biztonságos környezetben; ha kell, zárjuk az ajtót. Alakítsunk ki egy pódiumot és legyen mikrofon, hogy minden hallható legyen. A médiát a SBKCS vezetője szólítsa meg, de legyenek ott olyan személyek is, akik a felmerült technikai kérdésekre tudnak válaszolni – pl. orvos, állatorvos, pályatervező, TD, steward. A sajtótájékoztató lehetőleg legyen minél rövidebb, körvonalakban a következők szerint:

- * A közlemény felolvasása
- * Kérdések
- * Személyes interjúk (előnyt élveznek a lovas szaksajtó képviselői).

A sajtótájékoztatón résztvevő újságírók nevét jegyezzük fel.

Sajtóközlemény terjesztése

A sajtótájékoztatón kívül a következő helyekre kell eljuttatni a sajtóközleményt:

- * A nem jelenlévő lovas újságoknak
- * Az országos és helyi napilapok hírszerkesztőinek
- * A helyi hetilapok hírszerkesztőinek
- * A helyi tv és rádió hírszerkesztőinek
- * A helyi rendőrségnek és sürgősségi ügyeleteknek
- * A verseny jogi és biztosítási tanácsadóinak
- * A versenyhelyszínek és a szponzoroknak
- * A verseny szponzorainak és a versenynek helyt adó helységnek
- * Állatvédelmi és állatjóléti szervezeteknek

7. Közlemény példák

ÍRÁSBAN

A szervezők vizsgálják a baleset körülményeit. Amint lehet, teljes közleményt adunk ki és sajtótájékoztatót tartunk az ügyről.

SZÓBAN

Én/mi nem ismerjük a baleset részletes körülményeit. Amint ezek rendelkezésre állnak, teljes közleményt adunk ki.

LOVAS SÚLYOS BALESETE ESETÉN

Súlyos balesetet szenvedett egy lovas. Amint további információink lesznek, közzétesszük azokat.

X. Melléklet– FEI Súlyos Baleset Kezelési TERV (SIMP)

LÓ SÚLYOS BALESETE/ HALÁLA ESETÉN

Halálos baleset ért egy lovat, de további információt nem osztunk meg addig, amíg a tulajdonost nem tájékoztattuk.

Megjegyzés: a válaszadás akár szóban, akár írásban legyen:

- *Nyugodt
- *Objektív
- *Egyértelmű és tényszerű
- *Tömör
- *Felelősségteljes és átgondolt

PÉLDA :

1) NÉZŐ VAGY LOVAS SÚLYOS BALESETE

" A legmélyebb sajnálattal tudatjuk, hogy Mr/Mrs/Miss (család és keresztnév) halálos balesetet szenvedett versenyzés közben/ a verseny nézőjeként a _____ lovastusa versenyen _____ (ország) _____ órakor _____ (dátum). A _____ éves _____ (keresztnév), _____ -i (lakóhely) házasságban/egyedül élt, _____ gyermek édesanyjaként/édesapjaként. _____ (keresztnév) lova _____, _____ tulajdona, a _____ -éves herélt/kanca/mén _____ (a baleset leírása, pl: megbotlott, és felbukott a 15. akadálynál). _____ (keresztnév) pl.: leeset a lóról, a ló bukás közben megütötte a lovas fejét, ezzel végzetes sérülést okozott."

Az újságírók kérdéseket tehetnek fel **az akadály méreteivel** kapcsolatban, ahol a baleset történt: **ezt az információt nem kell közzétenni.** Az is előfordulhat, hogy valaki pontatlanul megméri az akadályt, és vitába szállhat az akadály méretével kapcsolatban. A következőképpen lehet ezt elkerülni:

- "A pálya minden akadály a szabályzatban meghatározott méreteken belül van, a hivatalos vizsgálat előtt nem bocsátkozunk részletekbe."

Ne mondjuk el előre, hány ló ugrotta meg sikeresen az akadályt (ami magyarázkodásnak tűnne), de legyünk felkészülve a kérdésre, és ha felteszik, válaszoljuk meg.

Alkalmazzunk egy sablon mondatot a következők közül:

- "Minden FEI versenyen a lovak és a lovasok biztonsága és jóléte a legfontosabb szempont. Mr/Mrs/Miss _____ (Vezetőbíró) kijelentette: az egész lovassport nevében legmélyebb együttérzésemet szeretném kifejezni _____ (keresztnév) családjának"

vagy:

- * "Ritka alkalom, hogy egy lovas halálos balesetet szenved lovastusa versenyen; tragikus veszteség mindannyiunk számára. A világ minden lovasának együttérzése és imája kísérelje e szomorú pillanatokban a lovas családját."

2) LOVAS SÚLYOS BALESETE/ HALÁLA

"Szomorúan kell tudatnunk, hogy a _____ (lovas neve) által lovagolt s _____ (tulajdonos neve) tulajdonában lévő, _____ nevű lovat (ló neve), kíméletesen elaltatták, miután végzetes balesetet szenvedett a _____ versenyen _____ (ország) _____ -kor, _____ napon (dátum). _____ (ló neve), a _____ éves herélt/kanca/mén _____ (a baleset leírása, pl. felbukott a 15. akadálynál, és eltörött a gerince."

Itt se említsük az akadály méreteit.

A lovas állapotát meg kell említeni (sérült vagy nem sérült).

8. Jelentés, záró értekezlet

A Lovastusa Szabályzatnak megfelelően egy 3 tagú **Független Vizsgálati Bizottságot** kell kinevezni a Szervezőknek (tagjai egy, a versenye nem induló lovas, FEI jelenlegi vagy visszavonult Hivatalos Személye és egy harmadik, lovastusa tapasztalatokkal rendelkező személy).

A Bizottság a Lovastusa Szabályzatnak megfelelő vizsgálatot folytatja le és kizárólag a Bírói Testület elnökének tesz jelentést a vizsgálat eredményeiről.

Felosztatása előtt a SBKCS-nak tartanai kell egy belső értekezletet, ahol minden résztvevő számára megerősítik a történeteket és elrendezik a továbbiakat. Megegyeznek abban, hogy ki beszél a FEI-vel, ki foglalkozik a felmerülő kérdésekkel, előkészítenek egy komplett dossziét a FEI számára, minden, az ügyhöz tartozó dokumentum gyűjtéséhez.

A vizsgálathoz szükséges információk

1) Lovas vagy néző súlyos balesete/h alála

Mr/Mrs/Miss Családnév _____
Keresztnév _____ Kor: _____ Nemzetiség _____
Honnan? _____
Házas? Igen _____ Nem _____

2) Ló

Név _____ Kor _____ Herélt Kanca
Tulajdonos _____

3) Egyéb információ k

Jelenlévő
állatorvos _____
Jelenlévő
orvos(ok) _____
Akadálybíró
k _____

4) A baleset jellege

Mikor
történt _____
Akadályszá
m/terület
(pl. a
tribünnél) _____
Mi történ?
(tények,
nem _____

X. Melléklet– FEI Súlyos Baleset Kezelési TERV (SIMP)

szóbeszéd)

Hányan
sérültek?

5) Sérülések

Lovas

Ló

Közönség
egy tagja

6) Hogyan kezelik a sérülést?

Kórház neve
(Megjegyzés:
nem adható ki
a médiának)

7) Vannak- e szemtanú beszámoló k?

8) Háttér

Hány ló
ugrotta meg
sikeresen az
akadályt a
baleset
előtt?

Hány ló
fejezte be a
pályát?

Hány lovas
adta fel a
versenyt?

9) Egyéb következte tések – Megjegyzé s: nem adható ki a médiának

Okok

Bármilyen
szabály,
biztonsági
előírás
megszegése
?

10) Prognózis:

**Ha
sérülésről
van szó, mi
a
kimenetele
?**

9. A Verseny Szervező HIVATALOS FELJEGYZÉSE

VÁZLATOS TERV

Kiadva XYZ versenyrendező által.....-kor (idő)

- Legmélyebb sajnálattal közöljük, hogy .... (lovas) halálos balesetet szenvedett, mikor a (XYZ) Lovastusa versenyen vett részt .....-ban (ország) .....napon.....-kor (időpont). (Lovas neve) (kora).....-i (város, ország, megye), ...volt (házas/egyedülálló) (Név) (tulajdonos neve) (korú) (herélt/kanca/mén) lovát lovagolta. A baleset a... számú akadálynál történt. A helyszínen volt egy orvos a baleset bekövetkeztekor, percekben belül ott volt egy rohammentő (vagy valami hasonló információ) (Név) a (a kórház neve, város) kórházba szállították, ahol az érkezésnél halottnak nyilvánították.

A (verseny területének tulajdonosa), a (XYZ verseny) rendezői és a (szponzor neve, ha szerepelni akar itt) legmélyebb együttérzését szeretné kifejezni (teljes név) családjának.

VÉGE

(dátum)

További információ: telefonszám(ok)

10. Mintakérdések és válaszok

1. KEGYETLENSÉG

K - Általános vélemény, hogy ezek a versenyek kegyetlenek a lovakkal szemben. Egyetért ön ezzel?

V - Minden FEI versenyen a lovak és a lovasok biztonsága és jóléte a legfontosabb szempont

2. ROSSZ IDŐJÁRÁS

K - Ön szerint a versenyt le kellett volna állítani (hamarabb) az időjárás miatt?

V - A Bírói Testület*, amely egy nemzetközi szaktekintélyekből álló testület, folyamatosan figyeli a körülményeket. Ha úgy értékelték volna, hogy nem biztonságos a verseny folytatása, haladéktalanul leállították volna.

*Steward & technikai tanácsadó kisebb versenyeken

3. PÉNZ

K - Nem jelenthetjük-e ki, hogy Önöket inkább a belépti díjakból származó bevételek, mint az állatok jóléte foglalkoztatja?

V - Nem fair ezt kijelenteni - a verseny előtt széleskörű biztosítást kötöttünk, amely a bevételek minden részét, így a belépti díjakat is érintik.

4. VESZÉLY

K - Nem bizonyítja-e ez a baleset, hogy ez egy veszélyes sport?

V - A lovastusa többféleképpen teszteli a lovas és a ló képességeit. Ahhoz, hogy a kihívásoknak megfeleljenek, ugyanolyan türelemre és tehetségre van szükség, mint az élet egyéb területein.

K - Nem túl veszélyesek az akadályok? Régebben kevésbé voltak veszélyesek?

V - Az akadályokat úgy tervezik, hogy korrekt kihívást jelentsenek a lovas és a ló képességeinek. Tapasztalt pályatervezők dolgoznak azon, hogy reális feladatok elé állítsák a lovat és a lovast.

5. KÉRDÉSEK A RÉSZLETEKKEL KAPCSOLATBAN

K - Pontosan mi történt? Mi okozta a balesetet?

X. Melléklet– FEI Súlyos Baleset Kezelési TERV (SIMP)

V – Nem ismerek minden részletet. A Versenyigazgatót/rendezőt kell kérdeznie, aki, ahogy értesültem hamarosan teljes sajtóközleményt tesz közzé.

6. LOVASOK ELIGAZÍTÁSA

A lovasok eligazításánál el kell nekik mondani, hogyan viszonyuljanak a sajtó képviselőihez kellemetlen helyzetben. Egy lehetséges válasz lehet:

Pillanatnyilag nem tudom kommentálni az esetet, de ahogy értesültem, minden elérhető információt közzétesznek a Versenyigazgató/Szervező sajtóközleményében.

18. XI. MELLÉKLET – IDŐBEOSZTÁS PÉLDA

IDŐBEOSZTÁS PÉLDA CCI VERSENYRE CSAPATVERSENNYEL, 50-NÉL TÖBB INDULÓVAL

Hétfő

08:00 Istállók nyitva
    👉 Az érkező lovak első állatorvosi vizsgálata
11:00 TD érkezik és megnézi a pályákat

Megjegyzés: a kisebb tapasztalattal rendelkező SzB és/vagy CD esetén ajánlatos 1-2 nappal előbb érkeznie, hogy elég idő legyen a változtatások kivitelezéséhez.

Kedd

12:00 Összegyűlik a Bírói Testület, ebéd
13:00 - 16:00 A Bírói Testület átveszi a tereppályát a TD-vel és a CD-vel
17:00 Csapavezetők gyűlése
(TD, Bírói Testület, Chief Steward, Állatorvos Küldött, SzB)
    👉 Nemzetek indulási sorrendjének sorsolása

Szerda

10:00 Versenyzők hivatalos eligazítása
10:30 Pálya hivatalos megnyitása
14:30 A Fellebbviteli Bizottság találkozója az Állatorvosi Bizottsággal
15:00 A Bírói Testület találkozója az Állatorvosi Bizottsággal
15:30 Első Lószemle
17:30 Indulók bejelentése
    👉 Lovasok indulási sorrendjének meghatározása

Csütörtök

08:30 Tesztlovas (Guinea Pig)
09:00 - 12:45 Díjlovaglás
14:00 - 17:30 Díjlovaglás

Péntek

09:00 - 12:45 Díjlovaglás
14:00 - 17:30 Díjlovaglás
18:00 Lovasok eligazítása

Szombat

09:00 - 17:00 Terep
18:00 TD átveszi a díjugrató pályát

Vasárnap

08:00 Második Lószemle
09:30 A Bírói Testület átveszi a díjugrató pályát
10:30 A Versenyzők bejárják a díjugrató pályát
11:00 Díjugratás
15:00 Díjátadási ceremónia

XI. Melléklet – Időbeosztás példa

IDŐBEOSZTÁS PÉLDA CSAK EGYÉNI ÉRTÉKELÉSEL MEGRENDEZETT CIC VERSENYRE

Péntek

08:00	Istállók nyitva
	➤ Az érkező lovak első állatorvosi vizsgálata
11:00	TD érkezik és megnézi a pályákat

Megjegyzés: *a kisebb tapasztalattal rendelkező SzB és/vagy CD esetén ajánlatos 1-2 nappal előbb érkeznie, hogy elég idő legyen a változtatások kivitelezéséhez.*

16:00	A Bírói Testület átveszi a tereppályát a TD-vel és a CD-vel
17.30	A TD átveszi a díjugrató pályát
18.00	A versenyzők hivatalos eligazítása, a pálya hivatalos megnyitása
18:30	A Bírói Testület találkozik az Állatorvosi Bizottsággal
19:00	A Bírói Testület átveszi a díjugrató pályát a TD-vel és a CD-vel

Szombat

08:00	Tesztlovas (Guinea Pig)
08:30	Díjlovaglás első lovas
14:00	Díjugratás első lovas
19:00	Lovasok eligazítása

Vasárnap

09:00 - 17:00	Terep
17:00	Díjátadási ceremónia

19. XII. MELLÉKLET – VERSENYZŐK HIVATALOS ELIGAZÍTÁSA

Érkezéskor a lehető legtöbb információt írásban kell átadni a Versenyzőknek és a Csapatvezetőknek. Ezeket az információkat nem kell megismételni a hivatalos eligazításon. Az eligazítást a Szervező Bizottság tartja, célja, hogy létrehozza a kapcsolatot az SzB, a Versenyzők és a Hivatalos Személyek között, meghatározza a kommunikációs csatornákat, és felhívja a figyelmet minden technikai és adminisztratív dologra.

A technikai értekezlet legyen tömör, ne nyúljon túl hosszúra.

Egy tipikus eligazítás a következőképpen néz ki:

A Szervező Bizottság elnöke - üdvözli a lovasokat, stb., kitér a fontosnak ítélt szempontokra, és bemutatja a Hivatalos Személyeket (Bírói Testület, Fellebbviteli Bizottság, TD, Pályatervező, Állatorvos Küldött, Chief Steward, stb.)

Versenyszervező - elmondja a számára fontosnak tartott szempontokat, pl. a járművek használatának korlátozását a verseny területén, a tulajdonosok beléptetését, stb.

TD elmagyarázza:

- *Kommunikáció* –
- Hol lesznek kitéve a hivatalos közlemények (hivatalos üzenőfal, istállók)
- Ki a Lovasok Képviselője
- Hol és mikor lesz terep előtt megtartott lovasok gyűlése
- Hol van a Csapatvezetők számára fenntartott levélfiókok helye
- *Emlékeztetők (többek közt a Lovastusa Szabályzat 5234.3.2 Cikkely értelmezése)*-
- A csapat állatorvosok vegyék fel a kapcsolatot az Állatorvos Küldöttel.
- A Med Cardokat adják le a Versenyirodán.
- A minősítéseket ellenőrzik – remélhetőleg minden szövetség jól végezte a dolgát.
- *Gyakorlási területek/mikor lehet sétálni a lovakkal*
- Ugratás – kapcsolatba kell lépni a Chief Stewarddal
- *A lóápolók mozgása a terepverseny napján*
- Jelentsen be minden speciális rendelkezést.
- *Az induló nemzetek indulási sorrendjének sorsolása az első lószemlén (ha így megfelelő).*
- *Bármilyen információ a verseny hivatalos megnyitójáról (hogyan, mikor... stb.)*
- *Bármilyen egyéb információ, amit nem tartalmaz az információs csomag.*
- A Bírói Testület elnöke:
- Néhány bátorító és óvatosságra intő szó, jó kívánságok, stb.

VÉGE

20. XIII. MELLÉKLET AKADÁLYBÍRÓK ELIGAZÍTÁSA

1. Az akadálybírók megfelelő tájékoztatása és a róluk való gondoskodás nélkülözhetetlenül szükséges minden lovastusa verseny sikeres és szabályos lebonyolításához és a versenyzők és Hivatalos Személyek megelégedésére szervezett versenyhez.
2. Nincs két egyforma verseny, ahol ugyanazok az akadálybírók ugyanolyan szervezettségben dolgoznának, de bizonyos lényeges elemek mindig ugyanazok. Néhány versenyen kiadnak egy kézikönyvet az akadálybíróknak, amiben mindent részletesen tárgyalnak; ha van ilyen kézikönyvünk, szét kell osztani az akadálybírók között, mielőtt kijelöltük őket, hogy el tudjanak mélyülni a témában.
3. Ha csak lehet, tartsunk két eligazítást. Az elsőt egy, vagy két héttel a verseny előtt, ahol végig mehetünk minden időigényes technikai részleten, és ahol lehetőséget kapnak az akadálybírók, hogy megismerjék az akadályukat. A másodikat a verseny reggelén kell tartani, amikor összegyűlnek az akadálybírók a felszerelésük, papírjaik, adóvevők, stb. kiosztására.
4. Előre meg kell beszélni és el kell magyarázni, hogy milyen a megfelelő öltözék, hogyan juthatnak ételhez, italhoz, fedett helyhez. Nagy segítség, ha az akadálybíró saját kényelmére maga mellett tarthatja az autóját a nap folyamán.
5. A technikai eligazítás tartalmi részének szempontjából a következő megközelítés jól működőnek bizonyul:

A FELADATOD: MEGFIGYELÉS/FELGYZÉS/JELENTÉS (M/F/J)

Nem te vagy az egyedüli fontos tagja egy csapatnak, amely áll a pályafelügyelőből, szektor stewardból, TD-ből és még a Bírói Testület is, akik mindannyian ugyanazért a célért dolgoznak.

- Elsősorban M/F/J –t kell tenni minden lóról, ami az akadályodnál megjelenik, de minden olyan eseménnyel kapcsolatban is, ami befolyással van a versenyre – pl. túlzott pálcá-használat, a talaj, vagy az akadály javításának szükségessége, útban lévő nézők, külső segítség, stb.
- Baleset esetén maradj nyugodt, értesítsd a kontroll központot, mi történt, és válaszolj nyugodtan a kérdéseire – lezárult-e a pálya? stb. A kontroller azokra a pontos és nyugodt válaszokra támaszkodik, amit addig kap, amíg az általa küldött a speciális segítség ki nem érkezik.
- Előfordulhat, hogy meg kell állítanod egy lovat, és újra kell indítanod – ennek van egy egyszerű eljárása. Minden esetben mérni kell, mennyi ideig tartod fel a lovat az akadályodnál.

ESZKÖZEID

Szemed, feljegyzéseid, adóvevő, síp, piros zászló, stopperóra, stb.

Emlékeztessük az akadálybírókat, melyik mire való.

A feladatod akkor kezdődik, amikor kiérsz az akadályhoz, és a kontroller ellenőrzi a rádióösszeköttetést veled.

A feladatod akkor zárul, amikor a TD kiadja erre az utasítást, általában 30 perccel azután, hogy a végső eredményeket nyilvánosságra hozták. Ha kifogás merül fel, várnod kell, amíg megoldódik a probléma.

EL KELL MAGYARÁZNI:

- Hogyan kell kitölteni az akadály lapokat, és mit kell tenni velük
- Hogyan kell esési/bukási jegyzőkönyvet írni
- Hogyan kell használni az adóvevőt, milyen kifejezésekkel és fegyelemmel
- A síp használatát
- Mikor kell megállítani egy lovat

- Megállítási/újraindítási eljárást

AZ AKADÁLYODHOZ ÉRKEZÉSKOR:

- Találj egy helyet, ahonnan te (és a segítséged) az akadály minden lehetséges útvonalát jól belátod, anélkül hogy a lovasat zavarnád.
- Ellenőrizd le, hogy időben észreveszed, ha jön a lovas, hogy a nézőket tudd figyelmeztetni – az adóvevő figyelemmel kísérése segít!
- Ellenőrizd le, hogy megértetted az akadályod környékével kapcsolatos biztonsági intézkedéseket a nézők távoltageására – biztonsággal távol tudod-e tartani őket a versenyző útvonalától?
- Ellenőrizd le, hogy érted az alternatívákat (ha vannak), és hogy hogyan kell őket elbírálni. Ha kétségeid vannak, kérd a kontrollert, hogy adjon útmutatást – valószínűleg küld valakit, aki segít. Ellenőrizd le, hogy minden zászló és betű a helyén van.
- Végezz el minden adóvevős ellenőrzést, amire az eligazításban utasítást kaptál.

A VERSENY KÖZBEN

- M/F/J minden történésről
- Ha egy ló ellenszegül, vagy körözik a lovas, az ő érdekében hangosan számoljunk „egy ellenszegülése”, „kettő ellenszegülése”, stb. Ez sok további vitának veheti az elejét.
- Bármilyen kétséged merül fel, rajzold le, milyen vonalon ment a lovas az akadályon, és ezt jelentsd a kontrollernek – tanácsot fog adni, esetleg megkéri a TD-t, hogy ő is jöjjön ellenőrizni, vagy tisztázni az esetet.
- Ha egy lovas leesik, nem folytathatja a versenyt, ki van zárva, meg kell vizsgáltatnia magát egy orvossal.
- Ló bukása esetén fel kell adnia a párosnak a versenyt.

BÍRÁLAT

- Hogyan jelöli a FEI ábrákkal az ellenszegülést, a körözést, a lovas esését, a ló bukását, stb.
- A ló (a feje, nyaka és válla) áthaladt a zászlók között (549.2. cikkely)?
- Kitérés – a ló ellenszegülése, vagy a lovas szándéka?
- Az akadályra lovaglás definíciója

Nagyon fontos, hogy a kevésbé tapasztalt akadálybírókat ne terheljük túl olyan hibák magyarázatával, ami nem fordulhat elő az akadályuknál (feketezászlós alternatívák, a Bírói Testület belátására bízott ügyek, stb.). Az ilyen kérdésekről legjobb, ha egyesével, esetleg az akadályánál, egy alkalmas Hivatalos Személy, vagy TD bevonásával igazítjuk el az akadálybírókat.

Az eligazítás zárásaként, más, fontosnak tartott dolgok mellett mindenképpen ki kell térni arra, hogy minden akadálybíró egy nagy csapat része, és mi, a többi hivatalos személy, azért vagyunk ott, hogy segítsünk nekik.

SZÉP NAPOT!

21. XIV. MELLÉKLET – EREDMÉNYEK KÖZZÉTÉTELE

Az eredményeket **legkésőbb 4 nappal** a verseny befejezése után el kell küldeni a FEI-nek (FEI Lovastusa Szabályzat 507.2 cikkely). A FEI igényt tart a végeredmény egy másolatára, hogy a saját eredmény adatbázisát frissíteni tudja.

Fontos, hogy a FEI.org oldalon lévő eredményformát és sorrendet betartsuk, és hogy az eredményben helyesen tüntessük fel a versenyző lovasok és lovak nevét és FEI ID számát. Erre mindenképpen szükség van annak érdekében, hogy a rendszer értelmezni tudja és nyilvántartásba vegye az eredményt, frissítse a MER-t.

A FEI Excel Eredménytábla és eredmény magyarázat az alábbi linkről tölthető le:

<http://fei.org/fei/your-role/organisers/eventing/results-forms>

Az alábbi információk kötelezőek a CCI és CIC versenyek minden szintjén:

- Helyezés (rangsor)
- Helyezési státusz = Result, Eliminated, Withdrawn, Retired, Disqualified
- Versenyző FEI ID
- Versenyző keresztnév
- Versenyző családi név
- Versenyzik... színekben (nemzet)
- Ló FEI ID
- Ló teljes név
- Díjlovaslás hibapont (csak hibapontok és helyezés)
- Terep akadályhibapontok (csak hibapontok és helyezés)
- Terep időhibapontok (csak hibapontok és helyezés)
- Díjugratás akadályhibapontok (csak hibapontok és helyezés)
- Díjugratás időhibapontok (csak hibapontok és helyezés)
- Összes hibapont (csak hibapontok és helyezés)

Pénzdíj (ha van ilyen)

Pénzdíj pénzneme (ha van ilyen)

Ezen felül a FEI meghatározta, milyen sorrendben kell szerepelnie azoknak a lovaknak az Eredménylistán, amelyek nem fejezték be a Versenyszámot.

Ez a következő:

1. Díjugratásban kizárva
2. Díjugratásban feladta
3. Díjugratás előtt visszalépett
4. 2. lószemlén kizárva
5. Lószemle előtt visszalépett
6. Terepen kizárva
7. Terepen feladta
8. Terep előtt visszalépett
9. Díjlovaslásban kizárva
10. Díjlovaslást feladta
11. Díjlovaslás előtt visszalépett
12. Első lószemlén kizárva
13. Első lószemlén visszalépett

Holtverseny esetén a végeredményt tekintve az alábbi dönt (528.1.6 cikkely):

- A jobb terep eredmény (akadály +időhibapontok)
- A terep alapidejének jobb megközelítése
- A jobb díjugrató eredmény (akadály +időhibapontok)
- Jobb (gyorsabb) idő díjugratásban
- A jobb összbenyomás pont díjlovaslásban.

Ha még mindig egyenlőség áll fenn, holtversenyt kell kihirdetni.

22. ANNEX XV – EASY REFERENCE ORGANISATIONAL CHARTS

This annex will published at a later date.

Annex XV – Easy Reference Organisational Charts